GRAMMATICA
Latino-Germanico-SLAVONICA

Ex
Pervetusto Exemplari
Ad
Modernam
In Carniolica Lingua
Loquendi Methodum
Accomodata.

1755.

Adami Bohorizh Dictionarium historicum
Carniolae de Latinocarniolana Litera-
tura &c. Wittebergae a. 1584. 8°.

GRAMMATICA
Latino-Germanico-SLAVONICA

Ex
Pervetusto Exemplari
Ad
Modernam
In Carniolica Lingua
Loquendi Methodum
Accomodata.

A. 1755.

LIBER PRIMUS

De Ortographia Latino Sclavonica.

Caput I.

De Literis Sclavonicæ Linguæ.

Literæ Slavonicæ Carniolanæ ſimplices ſunt viginti quinque, quas hic, quo ſeſe apud Latinos ordine ſequuntur, ponere, et ſlavicè appellare liceat.

Aa. Bb. Cc. Dd. Ee. Ff. Gg. Hh. Ii. Kk. Ll. Mm. Nn. Oo. Pp. Qq. Rr. Sſ. Tt. Vu. Ww. Xx. Yy. Zz.

Præter has XXV. ſimplices latinis uſitatas, requirit Carniolanum idioma adhuc quatuor ſequentes, quæ peculiares ſimplices, quibus reſpondeant, non habent. Hæq; quoad fieri poteſt pluribus literis erunt reddendæ in hunc, ut ſequitur, modum.

Sh, ut ſhála, id eſt, jocus, ein Schertz.
ſhéma, larva, eine Larve. ſhilu, ſubula, ein Ahl. ſhoga, graculus, ein Heher.
ſhúla, ſchola, eine Schull.

Sh, ut shaba, rana, ein froſch. shéna, muli

er, ein weib. shivína. pecus, ein vieh. shoga, pila. ein Ballen. shúpa, juſculum. eine Suppen.

zh uſ zhápla, ardea. ein Reiger. zhélu, ſrons, die Stirn. zhúdu, miraculum ein wunder.

ſhzha, auſ ſhzh. uſ ſhzhym, mejo, ich harne. vejſhzha, ſtrix, ein Zauberin.

Caput II.

De pronunciatione ex uſu Literarum.

Literæ in lingua Slavonica eodem prorſus modo pronunciari ſolent, ſicut in latina, in uſu tamen V. ſequentium Conſonantium c, k, l, s, ſ, z, videtur eſſe nonnulla diſcrepantia.

Primò, circa literam C. adverti debet, quod licèt in Slavonica æquè, ac in latina lingua jungatur vocalibus e, i, y. rariſſimè tamen extra nomina propria, peregrina, auſ à latina derivata jungitur alijs tribus vocalibus a, o, u, ſed loco c, jungitur K. vg. Ka, ko, ku. pro ca, co, cu. Hinc non ſcribitur apud Slavos: caſeri, ſed Kaſeri, qui, welcher. neque coritu, ſed Koritu, linter, ein trog. neque curba, ſed Kurba, meretrix, Hur.

Secundò: Sicut conſonantis K, rarior eſt uſus apud latinos cum vocalibus a, o, u, ita

è converſo rariſſimus eſt uſus ſlavis literæ c; cum dictis vocalibus, ſed ejus loco k, extra tamen nomina propria, aut à latinis derivata, in quibus etiamnum viget; ut Catharina, catechiſmus, &c.

Tertiò: litera L, licet ſemper ſcribi debeat, quandoque tamen non pronunciatur, ſed ejus loco pronunciatur vocalis u, ornatè quidem, ſi L, in fine dictionis, abſonè verò, ſi in medio dictionis reperiatur, ſic ornatius pronunciatur: ſim biu, pro: ſim bil, fui, bin geweſen. Sim vidiu, pro, ſim vidil, vidi, hab geſehen. Sim pleſsau, pro; pleſsal, ſaltavi, hab getantzet. Licet ſcribi debeat: bil, vidil, pleſsal, licet etiam benè exprimatur per L, juxta morem inferioris Carnioliæ, è Contra, ſi L, in medio dictionis reperiatur, ultra modum abſonè exprimitur u, pro, l, ut Kobiva, pro Kobila, equa, eine Stute. masvu, pro maslú, butyrum, ſchmalz. pvatnu, pro platnu, tela, leinwath. Prout ſuperioris Carnioliæ Incolis, et Carinthianis ſlavis Conſuetum eſt.

Quartò: circa Conſonantes ſ, longum, et s, curtum hoc diſcrimen nota; quod s, curtum mitius, et lenius, at ſ, longum aſperiùs pronunciari debeat, exemplum prioris ſit vox ſad, quæ pronuntiatur, ut vox germanica Saamen, et ſignificat: retro, ruckwerts. è contra ſad, longo ſ, ſcriptum pronuntiatur ut

vox latina: ſedes. et ſignificat, fructum, ein frucht. Idem accidit, quod syllabæ sha, she, shi, sho, shu, minoris s, mitiorem pronunciationem, et è contra ſyllabæ ſha ſhe, ſhi ſho, ſhu, longioris ſ, aſperiorem pronunciationem in omni dictione ſequantur.

Quintò: conſonans z, perſæpe loco c, jungitur vocalibus e, i, et y, ut Zerkou, Eccleſia, Kirchen. Zigàn, Zingarus, Zigeiner. Zygar, convector, Schifftnecht. Licet c, extra nomina propria, aut à latinis derivata nunquam in slavoniſmo jungatur vocalibus a, o, u, ſed vel z, vel k. ut ſupra dictum eſt.

Caput III.

De Diviſione Elementorum.

Literæ Carniolicæ ſunt XXIX. ut in Capite I. dictum.

1. Et hæ ſunt vel vocales, vel Conſonantes.
2. Vocales ſunt V. a, e, i, o, u, et, ſi libet, y.
3. Hæ ſunt vel breves, notatæ ſic: à, è, ì, ò, ù, vel longæ, ſic ſignatæ: á, é, í, ó, ú.
4. Ex his fiunt Diphthongi, nempe: ja, je, ji, jo, ju, & va, ve, vi, vo, vu & Triphthongi: jaj, jej, jij, joj, juj.
5. Conſonantes ſunt reliquæ literæ omnes, ex his utriſque ſimul junctis fiunt ſyllabæ, quarum quandoque 6. in unam ſyllabam coeunt

uſ ſhzhym, & 5. uſ zherv, aut 4. uſ ſhaz.

De Numeris per Literas notandis.

1. Ex tota turba literarum, ſaltem ſeptem ſicuſ apud latinos, in notandis numeris uſurpantur, et ſunt.

I.	V.	X.	L.	C.	D.	M.
1.	5.	10.	50	100.	500.	1000.

2. Singulæ hæ literæ ſeipſas, toties, quoties ponuntur, ſignificant. Sed ex his prima, tertia, et quarta, ingeminantur recepto more, ad ſummum quater: ſic.

IIII.	XXXX.	CCCC.
4.	40.	400.

3. Majoribus præpoſitæ minores, ſuo valore privant majores, ſic:

IV.	IX.	XL.	XC.	CD.	CM.
4.	9.	40.	90.	400.	900.

Annus Currens ſic ſcribitur. MDCCLV.

Caput IV.

De apicibus quibusdam et notulis in Orthographia ſlavonica obſervandis.

De Nota Accentûs gravis.

Quia Linguæ ſlavonicæ ea eſt natura, ut vocales quidem ſcribere, ſed eas interdũ non niſi obſcurè et vix ſenſibiliter efferre oporteat, quare, ut, ubi illud fieri debeat,

aliquod extet indicium, notula gravis accentûs cõmodiſſime ſignabitur ſic: Pèr, id eſt, apud, bey. Pèrt, id eſt, Mappa, tiſch tuch. Pèrvi, id eſt, Primus, der erſte. Vèrt, id eſt Hortus, garten.

De Notâ Accentûs acuti.

Non inconveniens erit in elevandis ſyllabis, acuti toni notam, ſupra ſyllabas collocare, ſic: délam, id eſt, laboro, ich arbeite. pelám, duco, führe. Nam etſi duplicatione vocaliũ ſignificari poſſet, tamen compendioſius hoc modo fit. Et certè in differentijs conſtituendis id omnino faciendum, ut: poléti, æſtate, in Homer, et poletí, volabit, wird fliegen.

De notâ Apoſtrophi.

Peculiare eſt hoc linguæ ſlavicæ præpoſitiones quasdam, præfixis quibusdam literis ſimplicibus, ut ſunt: h, k, v. cum eſt conſonans ſignificare. Quodvero, quo animadverti poſſit Apoſtrophi notâ, à tergo literæ ad caput poſitæ, id notabitur ſic:

Ad h' ad templum, h'Zerkvi. zu der Kirchen
ad Gregorii, h'Gregorji, zum Gregor.
ad lapidem, h'Kamenu, zum Stein.
ad Quintilianũ, h'Quintilianu.
Ad k' ad Patrem, k'Ozhétu, zum vatter.
ad me, k'méni, zu mir.
ad te, k'tébi, zu dir.
ad Ducem, k'Hérzogu, zum Hertzog.

Si quem hic, h. et k. pro eadem præpoſitione, nempe, ad, poni movet, is ſciat rem hanc aurium ſaltem judicio conſtare, & deprehendi. Deinde animadvertet quiſque faciliorem eſſe pronunciationem, et etiam uſitatiorem, ſi h. ante c, g, k, q, at k. ante omnes vocales, & reliquas conſonantes ponatur.

Cum, s' { Cum Patre, s'Ozhétom, mit den vatter
Cum Matre, s'Máterjo, mit der mutter
Mecum, s'máno, mit mir.
Tecum, s'tábo, mit dir.

In, v' { in templum, v'zérkov, in die Kirchen
in Scholam, v'shúlo, in die Schull.
in Domo, v'Híshi, in den Hauß.
in Schola, v'shúli, in der Schull.

Caput V.

Sequuntur obſervationes aliquæ.

I.

Si uſu veniret, dictionis primam literam cum ipſa præfixa præpoſitione, et figura et poteſtate convenire, tum, quo facilior ſit pronunciatio, poteſt litera dictionis initialis omitti, et ipſa præfixa præpoſitionis litera nihilominus apoſtropho ſignari, quod indicio erit, ſimilem præpoſitioni literam eſſe rejectam. Siquidem tali concurſu literarū pronunciatio vel difficile, vel nè fieri quidē

poſſit, præſertim ſi v, Conſonantis vim ubique ſervare debeat; & duæ Conſonantes, nulla mediante vocali in ſyllabam coire nequeunt, ut: in Bovem, v' Vóla, in den Ochſen. in Bove, v' Vóli, in dem Ochſen. Cum Filio, s' Sínom, mit den Sohn.

Quare rectius ſic:

v'óla, in Bovem. v'óli, in Bove.
s'ínom, Cum Filio.

II. Si præfixam literam, proprium nomen ſequetur, tum præpoſitio ipſa, à minuſcula cum apoſtropho, at proprium nomen à majuſcula initium ſumet, ut:

k'Adamu, ad Adamum, zum Adam
k' Petru, ad Petrum, zum Peter.

III. Quoties i, erit Conſonans, ſive id præponatur, ſive poſtponatur, vel ſibi ipſi, vel alijs vocalibus, toties paulum propendente cauda erit pingendum, ſic:

Exempla præpoſitæ.	Exempla poſtpoſitæ.
jem, edo, ich eſſe,	Daj, da, gibe.
jídi, eas, gehe du.	ſej, ſemina, ſae.
jókam, ploro, ich weine.	ſvoj, ſuus, ſein.
junák, gigas, ein Riß.	ptuj, peregrinus, frembd

Exempla utriusque.

jaize, ovum, ein Ey. jeſti, edere, eſſen. jej, ede eſſe.

Caput VI.

De Combinatione Literarum.

I. In Cogendis literis in ſyllabas eadem hic

eſt ratio, quæ apud latinos, vel græcos: ſed hoc peculiare eſt ſlavis; quod in ſyllabis; ja, je, ji, ju, in quibus, j. conſonans eſt, quælibet alia Conſonans, ante eas ſyllabas poſita, poteſt coire in eandem ſyllabam cum eis, ut: Bja, verbja, bje, verbje, bij, verbjj, bju, verbju, item ſpanje, djal, ſemlja, ludje.

II. Univerſale ſit hoc in peregrinis vocibꝰ ſuam obſervandam orthographiam, ut: Abraham, Catechiſmus, Walthaſar, Gaſpar.

De Notis Diſtinctionum.

III. In diſtinguenda oratione, et ejus partibus, ſicut apud latinos.

Commata,	Signantur ſic	, :
Cola,		
Periodi,		.
Erotemata		?
Parentheſes		( )
Media nota.		;
Exclamationes		!

LIBER II.

De Nomine, ejuſque Accidentibus.

Partes orationis ſlavonicæ linguæ ſunt tot, quot apud latinos, nempe: Nomen, Pronomen, Verbum, Participium, Adverbium,

Conjunctio, Præpoſitio, et interjectio.

Nomen aliud eſt proprium, ut: Ioannes, aliud appellativum, ut: Sodnyk, Richter. Appellativum aliud ſubſtantivum, ut: kojn, equus, Roß. Aliud Adjectivum, ut: dóber, gut.

Accidentia, quæ nomini accidunt ſunt octo: Motio, Comparatio, Genus, Numerus, Figura, Caſus, Declinatio, et ſpecies.

Caput I.

De motione et Comparatione

I. Adjectiva moventur ex maſculina terminatione in Fœmininam, et neutram. Adjectiva maſculina deſinunt in omnes Conſonantes, At Fœminina in a. Neutra vel in v., vel in e. In v. quidem plurima, at in e, plerumque ea, quorum maſculina in zh, deſinunt, vel quæ puram habent terminationem, ut: ardezh, zha, zhe. *Rubeus, a, um*, roſtj, rothe, rothes. Bóshji, ja, je. *Divinus, a, um* göttlich, e, es.

Id quod etiam in participijs verum eſt, ut: delajózhi, delajózha, delajózhe, *hic, hæc, hoc laborans*, arbeitend, et in pronominibus, ut: nash, a, e, *noſter, a, um*, unſer.

Subſtantiva maximè maſculina apud Slavos et Carniolos deſinunt in omnes literas Alphabeti ſolis q, et y, exceptis, fœminina tamen perſæpe in A, ſt, et neutra in u, et e, exeunt, prout

prout ſubjecta paradigmata monſtrabunt.

Comparatio.

Poſitivi terminatio eſt varia.

II. Comparativi vero, & ſuperlativi una ta ntum, et omnis generis, nempe: ſhi. præ= poſita enim Comparativo particula: nar, fit ſuperlativus. Eſt ergo regularis Compar atio ejusmodi.

	Masc.	Fœm.	Neu.
Pos.	Brumèn,	brúmna,	brúmnu.
	probus	*proba*,	*probum*
	der frome,	die frome,	daß frome.
Comp.	Brumniſhi : ſhi;		: ſhi.
	probior,	*probior*,	*probius*.
Sup.	nar brumniſhi,	nar : ſhi,	nar : ſhi.
	probiſſimus,	: ſſima,	: ſſimum.

Notatio.

Quoties in ultima ſyllaba vocalis obſcura pronuntianda venit, ferè fit, ut illa in pro= formatione graduum et caſuum vel etiam perſonarum, quaſi evaneſcat, ut hic: à brum= én, fit, brúmniſhi, ubi, e, evaneſcit, quod er= at in poſitivo.

III. Comparatio etiam fit per periphraſim hoc modo: ut poſitivo præponatur particula: bojl, vel vezh, id eſt, *magis*, vel *potius*, et fit Comparativus. eg. bojl, ali vezh brumen, bru= mna, brumnu. der, die, daß frömere. At ſi præ=

ponuntur positivo particulæ: visóku, mozhnu, cilú, ac Pre fiet superlativus, eg. visóku brumen, na, nu, der, die, daß frómeſte.

Sequuntur tria Exempla irregularis Comparationis.

Pos.	Comp.	Superl.
M. Dober,	bújlſhi,	narbújlſhi
Bonus, gut.	*melior, beſſer,*	*optimus, beſte.*
F. Dobra,	bújlſhi,	narbujlſhi
Bona, gute	*melior, beſſere,*	*optima, beſte.*
N. Dobru,	bujlſhi,	narbujlſhi.
Bonum, gutes,	*melius, beſſeres,*	*optimum, beſte.*

Item.

M. Húd,	hújſhi,	narhújſhi.
malus, böß	*pejor, böſſere,*	*peſsimus, böſſeſte*
F. Húda,	hújſhi,	narhujſhi.
mala,	*pejor,*	*peſsima.*
N. Húdu,	hujſhi,	narhújſhi.
malum,	*pejus,*	*peſsimum.*

item.

M. Vélik,	vékſhi,	narvekſhi.
magnus, groß,	*major, gröſſere,*	*maximg, gröſte*
F. Velika,	vékſhj,	narvekſhi.
magna,	*major,*	*maxima,*
N. Veliku,	vekſhi,	narvekſhi.
magnum,	*majus,*	*maximum.*

Annotatio.

Comparativorum, et ſuperlativorum, tam ſingulares, quam plurales Nominativi, ſunt

omnis generis, at per Casus reliquos declinantur, ut in paradigmate videbitur.

Caput II.
De Genere, Numero Figura, et Casu.

I. Genus cognoscitur ex significatione, ut: Ozha, *Pater*, vatter. Máti, *mutter*. Brat *Frater*, bruder. Sestra, *Soror* Schweſter.

2. Ex terminatione, quia fœminina sunt ea, quæ in nominativo singulari plerumque desinunt in a, et in plurali in e, ut: gérliza, *turtur*, Gerlize, *turtures*. Neutra verò plerumque vel in e, vel in v, in singulari nominativo, et in plurali in A, ut: tu delu, *labor*, ta dela, *labores*. sic: tu dóbru, *hoc bonum*, ta dobra, *hæc bona*.

Cætera sunt masculina, sed omnia desinunt in plurali in I, ut: ta velik, *hic magnus*, ti veliki, *hi magni*.

II. Numerus apud slavos, ut apud græcos, est triplex: Singularis, Dualis, et pluralis, ut ex declinationibus infrà patebit.

III. Figura, alia est simplex, ut: praviz hen, *justus*, gerecht. Alia Composita, ut: nepravizhen, *injustus*, ungerecht. Alia decomposita, ut: nepravizhnost, *injustitia*, ungerechtigkeit.

IV. Casus hic tot sunt, quot apud latinos,

ſexe, ſcilicet, ut:
Nominativus, ta Mosh, hic vir, der Mann.
Genitivus, tiga Mosha, hujus viri, deß manns.
Dativus, timu Moshú, huic viro, dem Mann.
Accuſativus, tiga Moshá, hunc virũ, den mann.
Vocativus, ô ti Mosh, ô Vir, O du Mann.
Ablativus, od tiga Moshá, ab hoc viro, von dem Mann.

Caput III.

De Declinatione Articuli Hic, Hæc, Hoc.

Sicut extra declinationem in latina lingua articulorum uſus revera non eſt, neque etiam eſſe debet in ſlavonica. Nam quod vulgò in loquendo uſurpatur articulus à Carniolis, id fit ſolum germanicæ linguæ prava imitatione, et non neceſſitatis gratia. Nam omnia planè, et ſignificanter ſine articulo efferri poſſunt, verum quia per articulum Genus, caſum, et Numerum venamur, et in declinando ejus uſus exſtitit neceſſarius. Quare Pronominis hic, hæc, hoc, (quod interim articuli nomine dignabimur) declinationem, hic ſubjungam.

Articulus Generis maſculini.

Singularis Numerus.

Nom. Tà, hic, der.
Gen. tigá, hujus, deſſen.
Dat. timú, huic, dem.

Acc. ſigá, hunc, den. Voc. ô. ô. ô.
Abl. od ſigá, ab hoc, von dem.

Hic Gen. Acc. & Abl. conveniunt ſermina-tione, ſicut Nom. et Voc. Dativus peculiare habet ſerminationem. Vocativus eſt adverbii vocandi, ô.

Dualis Numerus.

N. Ta, hi duo, die zweÿ.
G. Tiu, horum duorum, der zweÿen
D. Tima, his duobus, denen zweÿen.
Ac. Ta, hos duos, die zweÿ. Voc. ô. ô. ô.
Ab. od ſiv, ab his duobus, von denen zweÿen.

Pluralis Numerus.

N. ſi, hi, die.
G. ſih, horum, deren.
D. ſim, his, denen.
Ac. ſe, hos, die. Voc. ô, ô, ô.
Ab. od ſih, ab his, von denen.

Articulus Generis Fæminini.

Sing. Num.

N. Ta, hæc, die, G. ſe, hujus, der,
D. ſi, huic, der, Ac. ſo, hanc, die,
V. ô, ô, ô, Ab. od ſe, ab hac, von der.

Dual. Num.

N. ſe, hæ duæ, die zweÿ.
G. ſiu, harum duarum, deren zweÿen,
D. ſima, his duabus, denen zweÿen,
Ac. ſe, has duas, die zweÿ. Voc. ô, ô, ô.
Ab. od ſiu, ab his duabus, von denen zweÿen.

Plur. Num.

N. Te, hæ, die,
G. teh, harum, deren.
D. tem, his, denen
Ac. te, has, die. Voc. ô, ô, ô.
Ab. od teh, ab his, von denen.

Articulus Gen. Neut.

Sing. Num.

N. Tu, hoc, daß.
G. tigá, hujus, deſſen.
D. timú, huic, dem,
Ac. tu, hoc, daß. Voc. ô, ô, ô.
Ab. od tigá, ab hoc, von dem.

Dual. Num.

N. Ta, hæc duo, die zweÿ.
G. tiu, horum duorum, deren zweÿen
D. timá, his duobus, denen zweÿen,
Ac. ta, hæc duo, die zweÿ. Voc, ô, ô, ô.
Ab. od tiu, ab his duobus, von denen zweÿen.

Plur. Num.

N. Ta, hæc, die,
G. teh, horum, deren.
D. tem, his, denen.
Ac. ta, hæc, die. Voc. ô, ô, ô.
Ab. od teh, ab his, von denen.

Caput VI.

De declinatione ſubſtantivorū

Paradigma Maſculini Generis.

Sing. Num.

N. Ta ozha, hic Pater, der vatter.
G. ťiga ozhéťa, hujus Patris, deß vatters.
D. ťimú ozhétu, huic Patri, dem vatter.
A. ťiga ozhéťa, hunc Patrem, den vatter.
V. ô ozha, ô Pater, ô vatter
A. od ťiga ozhéťa, ab hoc Patre, von dem vatter.

Dual. Num.

N. ťa ozhéťa, hi duo Patres. etc.
G. ťiu ozhétou, vel ozhéť per Apocopen, vel per Syncopen, ozhov. horum duorum Patrum.
D. ťima ozhétama, vel per Contractionem ozhéťma, his duobus Patribus.
A. ťa ozhéťa, hos duos Patres.
V. ô vi ozhéťa, ô vos duo Patres.
A. od ťiu ozhétov, ozhéť, vel ozhov. ab his etc.

Plur. Num.

N. ťi ozhéťi, vel ozhóvi, hi Patres.
G. ťih ozhétih, vel ozhétov, vel ozhéť, vel ozhóv, horum Patrum.
D. ťim ozhétom, his Patribus.
A. ťe ozhéťe, hos Patres
V. ô vi ozhéťi, vel ozhóvi, ô vos Patres.
A. od ťih ozhétih, ozhétov, ab his Patribus

Obſervationes

I. Vides ubique Caſum ſequi terminationem articuli.
II. Nominativus, et Vocativus in omni numero ſunt ſimiles.

III. Genitivus, Accuſ. & Abl. ſingulares ſunt ſimiles.
IV. Nom. Acc. et Vocat. duales etiam ſunt ſimiles, et Gen. et Abl. ejusdem numeri.
V. Gen. et Abl. plurales æqualiter terminant.

Exempla Maſcul. Generis

Incipientia ab A.

Ajfrer, gen. ja, Zelotes, Eyfferer.
Antverhar, ja, opifex, Handwercker.
Arink, a, Halec, Haring.
Arznye Doctor, Medicus, Artzt, Doctor.

B.

Béber, ali piber, bra, Fiber, Caſtor, Biber
Bèrs, iga, velox, ſchnell. Hiter, riga, idem.
Beſédnik, ka, orator, Redner.
Beshézh, iga, fugax, flüchtig
Belég, ali Beléſh, a; Dolor, ſchmertz.
Berízh, a, Stator, Schörg.
Bógat, iga, Dives, reich.
Bokál, a, Poculum, Becher.
Boshji ſtrah, iga, à, Pietas, Gottsforcht.
Brat, a, Frater, Bruder.
Britbar, ja, Tonſor, Scherer.
Britof, a, Cæmeterium, Kirchhoff.
Búshèz, shza, Mendicus, Bettler.

C.

Ceſsar, ja, Cæſar, Kayſer.

D.

Diléshni, iga, Compos, particeps, theilhafftig.

Dívji, iga, ferox, wild. Divjak, a, idem.
Dobízhèk, zhka, Lucrum, gewinn.
Dólmazh, a, Interpres, Dolmetſch.
Drakon, Smiet, ali Lintvern, a, Draco, drach.
Duh, a, Odor, geruch.

E.

Erb, ali Erbizh, a, Hæres. Erb.
Enák, iga, ſimilis, gleich ähnlich.

F.

Far, ja, Sacerdos, prieſter.
Fendrih, a, Signifer, Fendrich.
Firſht, a, Dux, Fürſt.

G.

Gerab, a, Tutor, Vormund.
Gíbezhin, zhniga, agilis, glenckig.
Glas, a, vox, Stimm.
Gnádliv, iga, clemens, gnädig, miloſtiv, idem.
Goltánez, nza, guttur, Kheele.
Goluf, a, Sophiſta, Betrüger.
Grad, a, Arx, geſchloß.
Grishézh, iga, mordax, biſſig.
Grosovít, iga, atrox, grauſamb.
Gvant, a, Amictus, gewandt.
Guſt, a, Hoſpes, Gaſt, wirth. óſhter, idem.

H.

Hitter, triga, pernix, ſchnell.
Hlápez, pza, Servus, Knecht.
Hlápzhizh, a, Puer, Knab.
Hraſt, a, quercus, Eichbaum. Hrib, a, mons, berg.

I.

Jágar, gra, ali lóviz, vza, Venator, Jäger.
Jésdez, a, Eques, Reiter.
Isvjér, a, Origo, Urſprung.

K.

Kámen, a, lapis, ſtein. Kámzhizh, lapillus.
Kàſhel, ſhla, tuſſis, Huſten.
Kerhák, perhák, hkiga, fragilis, gebrechlich.
Kluzh, a, Clavis, ſchlüſſel.
Klafaſt, iga, loquax, ſchwätzig.
Kojn, a, Equus, Roß.
Konez, nza, finis, End.
Korén, a, radix, wurzel.
Kósel, sla, Caper, Bock.
Kovázh, a, Faber, Schmidt.
Kradlív, iga, furax, diebiſch.
Krajl, a, Rex, König.
Kraj morjá, a, litus, geſtatt am Meer.
Krátèk, tkiga, brevis, Kurz.
Kreg, a, lis, Zank.
Krish, a, Crux, Creütz.
Krivèz, vza, ſons, ſchuldig.
Krotják, tkiga, mitis, ſanfftmüthig.
Kruh, a, Panis, brodt.

L.

Lagák, hkiga, levis, ring.
Láhki, ga, facilis, leicht.
Laſs, a, Crinis, Haar.
Làshnik, a, mendax, lugenhafftig.

Led, a, glacies, Eyß.
Lejp, iga, pulcher, Schön
Leiſni Zherv, ga, a, Coſſus, Holzwurm.
Liſt, a, Epiſtola, brieff.
Liſtar, ja, Tabellarius, briefftrager.
Log, a, Nemus, dicker wald.
Lonzár, ja, figulus, Haffner.
Lóter, tra, furcifer, Schalcksbueb
Lubesnív, iga, ſuavis, Lieblich.
Loj, a, Sævum, Inſchlit.

M.

Magnét, a, magnes, Magnetſtein
Mak, a, Papaver, magſamen.
Malyk, a, idolum, Götzenbild.
Med, a, mel, Hönig.
Meden, iga, mitis, mild von Hönig
Mejh, a, follis, Blaßbalg.
Menih, a, Monaſtes, Münch.
Meſsez, ſza, Menſis; monath.
Mezh, a, mucro, Schwerdt.
Miloſtiv, iga, clemens, gnädig.
Mlad, iga, juvenis, jung.
Mòdèl, dla, exemplar, muſter, form.
Móder, driga, ſapiens, weiß.
Mozhán, zhniga, fortis, ſtarck.
Mras, a, frigus, Kälte.
Muſt, a, Pons. Brucke.
Mojſter, ſtra, magiſter, Meiſter.
Myr, a, Pax, Frid.

N.

Navidliv, iga, Zelotes, Eyfferer.
Nedólshèn, shniga, unſchuldig.
Neójſter, ſtriga, hebes, Strumpff.
Neſrézhen, zhniga, infelix, unglückhlich.
Nosh, a, Culter, Meſſer.
Nòshizhek, zhka, Cultellus, Meſſerlein.

O.

Obèl, bliga, Teres, kugelecht.
Oblák, a, Nubes, wolcken.
Ogènj, gnja, ignis, feuer.
Ognénik, a, Silex, feuerſtein.
oſhter, ja, Hoſpes, wirth.
Otrózi, òtrúk, Proles, Kinder.
Oven, vna, Aries, Widder.

P.

Palz, a, Pollex, Daum.
Papesh, a, Papa, Papſt.
Papir, ja, Papirus, Papir.
Paſtir, ja, Paſtor, Hirt.
Pehar, ja, Calix, Becher, Kelch.
Pejſhez, ſhza, Pedes, zu Fuß.
Petlar, ja, Mendicus, Betler.
Piániz, nza, Bibulus, Sauffer.
Píntar, ja, Victor, Binder.
Plut, a, Sepes, Zaun.
Poboj, a, Cædes, Todtſchlag.
Podvirk, a, Fuſtis, Stecken.
Pogled, a, Viſus, geſicht.

Polſhter, ſhtra, Pulvinar, Küſſ.
Poshréſhin, ſhniga, Voraæ, frässig.
Pot, a, via, weeg.
Potrében, bniga, egens, bedürfftig.
Prag, a, limen, Thürſchwell.
Prah, a, pulvis, Staub.
Pregnan, iga, Exul, vertriesſener.
Préſhuſhnik, a, Adulter, Ehebrecher
Prezép, a, ames, vogldloben.
Prihod, a, Adventus, Zukunfft.
Profünt, a, Annona, Proviant.
Pob, a, puer, Knab.
Punt, a, foedus, verbündnuß.

R.

Rak, a, Cancer, Krebs.
Rashin, shna, Veru, Brattſpieß.
Raſhpet, a, grabatus, Lotterbett.
Roſlózhik, zhka, Diſcrimen, unterſchid.
Reven, uniga, miſer, armſeeliger.
Rug, a, Cornu, Horn.

S.

Samorogázh, a, Unicornis, Einhorn.
Sdrav, iga, ſoſpes, geſund.
Sejmen, ma, nundinæ, Jahrmarckt.
Sin, ſna, Somnus, ſchlaff.
Senz, a, tempus, Schlaff am Haubt.
Set, a, Gener, Eidam.
Sherjáv, a, Grus, Kränich.
Shidanik, a, bombix, Seidenwurm.

Shivót, a, Corpus, Leib.
Shiv vogèl, iga gla, Carbo, glüende Kohl.
Shkof, à, Epiſcopus, Biſchoff.
Szhrebèl, bla, Clavis. nagel, Zhaul, a, idem
Shrinf, a, Cicatrix, roundmal,
Shtrigèl, gla, Strigil, Strigel.
Shtritar, ja, Pugil, Kempffer.
Sit, iga, ſatur, Saat.
SKlep, a, artus, gliedmaß.
Sladák, dKiga, dulcis, ſüß.
Slép, iga, Cæcus, blind.
Slushábnik, a, Miniſter, dienner.
Smiet, a, Draco, drach.
Smrád, a, fœtor, geſtanck.
Sneg, a, nix, ſchnee.
Srezhèn, zhniga, felix, gluckſeelig.
Star, iga, ſenex, alt.
Steber, bra, Columna, Saul,
Stèrd, a, mel, Honig.
Stol, a, ſedes, Stuhl.
studenz, a, fons, brunn. sdenz, idem.
Suet, iga, ſacer, Heilig.
Svit, a, Senatus, Rath.
Svojovojlen, iga, petulans, muthwillig. Preſhern, idē.

T.

Taſt, a, Socer, Schweher.
Tejk, a, Curſus, Lauff.
Tèrſt, a, arundo, Rohr.
Teshák, ſhkiga, gravis, ſchwer.

Tovor, a, onus, Laſt.
Tram, a, laquear, Balcken,
Tvur, a, Ulcus, geſchwer.

V.

Vahtar, ja, Vigil, wachter.
Varih, a, Cuſtos, Hüter.
Venzerli, na, Vinitor, weingartner.
Vèrtar, ja, olitor, gartner.
Voiſhák, a, miles, Soldat, sholnjer, ja, idem.
Utragliv, iga, piger, faul.
Vud, a, artus, gliedmaß. Vudi, idem.
Vuk, a, dogma, Lehr.

Z.

Zártan, iga, tener, Zart.
Zeel, iga, integer, gantz.
Zhaſs, a, tempus, Zeit. Ureme, idem.
Zholn, a, navis, ſchiff, Zholnár, ja ſchiffmann.
Zól, a, vectigal, Zoll, mauth.
Zuntèr, tra, ſomes, Zuntel.
Zvit, a, flos, Blum.

Caput V.

Paradigma Gen. Foeminini

Sing. Num.

Nom. Ta Máti, hæc mater, die mutter.
G. te Máſere, hujus Matris, der mutter
D. ti Máteri, huic matri, der mutter.
A. to Máter, hanc matrem, die mutter.
V. ô ti Máti, O Mater, O du mutter.

Ab. od te Máfere, ab hac matre, von der mutter.

Dual. Num.

N. te Máfere, hæ duo Mafres, die zwo mütter.
G. tiu Màter, harum duarum, matrum.
D. tima Máterima, vel máterma, his duab.
A. te Mafere, has duas matres.
V. ô vi Máfere, ô vos duæ matres.
A. od tiu Máter, ab his duab. matribus.

Plur. Num.

N. te Máfere, hæ matres.
G. tih Máterih, ali mater, harum matrum.
D. tim Máteram, his matribus.
A. te Máfere, has matres.
V. ô Máfere, ô vos matres.
A. od tih Mater, ab his matribus.

Obſervationes

I. Caſus ſequitur terminationem articuli.
II. Nom. et Voc. in omni numero æqualiter terminant.
III. Gen. et Abl. ſingulares ſunt ſimiles.
IV. Gen. et Abl. dualis Conveniunt.
V. Nomina fœminina exeuntia in ſt, ut: bledúſt, zheluſt, etc. habent Dat. et Abl. ſimilem Genitivo in ſti, uti et Accuſ. et Vocat. ſimilem Nom. exeunti in uſt, vel oſt, item omnia fœminina exeuntia in I, in Genitivo ut: miſh, kad, etc.

Nomina Foem. Gen. incip. in A.

Antvela, le, mantile, Handtuch.

Arja naſhelésí, e, ferrugo, Roſt. **B.**
Bakla, e, fax, Fackel.
Beſſéda, e, Verbum, Red, wort.
Bledóſt, i, Pallor, bleiche.
Brátouſhina, ne, tribus, Zunfft.
Búſora, e, onus, Laſt.
Bùzha, zhe, Cucumis, Kürbes, Plotnuza idem.

C.

Camra, e, Cubile, Cammer.
Cúhnja, e, Culina, Kuchel.

D.

Daníza, e, Lucifer, Morgenſtern.
Debellóſt, i, craſſitudo, dicke.
Dékliza, vel Diviza, e, Virgo. Jungfrau
Dobrúta, e, bonitas, gütte.
Dojníza, e, nutrix, Säugam. Ama, e idem.
Draginja, nje. Caritas, theurung.

E.

Ena, e. una, eine. **F.**
Falſhvjera, e, ſuperſtitio, Aberglaub.
Farba, e. Color, farb.

G.

Germáda, e, Congeries, ein hauffen. Gromazha, id.
Gèrliza, e, turtur, Turteltaub.
Gèrzha, e, tuber, geſchwulſt, Beul.
Gora, e, Mons, Berg.
Gols, i, Anſer, Ganß. **H.**
Hiſha, e, Domus, Hauß.
Hrúſhka, e, Pirus, Bierbaum.

Hualéshnoſt, i, gratitudo, dankbarkeit.

I.

Letíka, ke, Tales, Schwindſucht.
Iáma, me, ſpecus, gruben, Höhle, Luknja. idem.
Iézha, e, Carcer, Körcker.
Iigla, e, acus, nadl.
Iigra, e, ludus, ſpill.

K.

Karníza, ze, gurges, wirbel.
Kázha, e, ſerpens, ſchlang.
Kri, indeclin. ſing. ſanguis, blut.
Klop, pi, ſcamnum, banck.
Kopríva, e, urtica, neſſel.
Kósha, e, cutis, haut.
Kráſta, ſte, ſcabies, Kreze
Kunſht, a, Ars, Kunſt, Vmétalnoſt, i. idem
Kuſt, i, os, Bein.

L.

Lákota, e, fames, Hunger.
Lèbunga, e, Convivium, mahl, Goſtovanje, ida.
Liſsíza, e, vulpes, Fuchs.
Luzh, zhi, lux. Liecht.

M.

Medéniza, e, Pelvis, Handbeck.
Mérha, e, Cadaver, Aaſs, Mèrlizh, a, idem.
Misa, e, menſa, tiſch. Miſh, i, mus, Mauſs.
Miſàl, ſli, mens, gemüth
Mladíza, e, Germen, Zweig.
Mladúſt, i, juventus, Jugend.

Mrejsha, she, Rete, nez, garn.
Muzh, i, robur, Stürcke.

N.

Nesrézha, e, infortunium, unglück.
Nezháſt, i, dedecus, unehr. Sramóta, idem.
Njiva, e, ager, acker. Nozh, i, nox, nacht.

O.

Oblaſt, i, poteſtas, gewalt.
Odeja, je, Teges Decke.
Omótiza, e, vertigo, ſchwindl.
Oſtróga, e, calcar, Sporn.
Ovza, e, ovis, Schaaff.

P.

Priáſnoſt, i, neceſſitudo, freündſchafft.
Pesa, e, pondus, gewicht. Tésha, idem.
Pézh, i, fornax, Ofen
Ponva, e, ſartago, Bratpfan.
Poſablivoſt, i, oblivio, vergeſſenheit.
Póſtela, e, Cubile, Bett.
Póſtáva, e, lex, geſatz.
Priglíha, e, ſimilitudo, gleichnuß.
Poſſóda, e, vas, geſchier. Vaß.
Priloshnoſt, i, occaſio, gelegenheit
Prizha, e, Teſtis, Zeug.

R.

Rána, ne, vulnus, Wund.
Reka, e, flumen, fluß, tekózha, Voda, idem.
Rejzh, i, res, ding. Riba, e, Piſcis, fiſch.
Rósha, e, Gartrosha, Rosa, Roſen.

S.

Saſtava, e, Pignus, Pfandt.
Savésa, e, foedus, Bundt.
Sekíra, e, ſecuris, Hacken.
Sémlja, lè, tellus, erden.
Séſtra, e, ſoror, Schweſter.
Shába, e, rana, froſch.
Shaloſt, i, mœror, traurigkeit.
Shéna, e, mulier, weib, Porozhéna, eheweib.
Shétva, e, meſſis, Schnitt, erndt.
Shliza, e, Cochlear, löffel.
Sheja, e, Sitis, durſt.
Shlahta, e, Gens, geſchlecht.
Shála, e, ſtabulum, Stall.
Syla, le, vis, gewalt.
Skála, e, petra, felß.
Skérb, i, Cura, Sorg.
Slama, e, ſtramen, ſtroh.
Sladkúſt, i, dulcedo, Süſſigkeit.
Slushbá, e, Servitus, dienſtbarkeit.
Smèrt, i, mors, Todt. Smolla, e, Pix, Bech.
Srézha, e, fortuna, gluck.
Staroſt, i, ſenectus, Alter.
Steníza, e, Cimex, wanzen. Stran, i, laty, ſeiten.
Sukńja, e, tunica, rock.
Svájzhina, e, Affinitas, Schwagerſchafft.
Svitlóba, e, ſplendor, Schein.

T.

Temmá, e, Caligo, Finſtere.
Tráva, e, gramen, graß.

Tréſhlika, ke, febris, Fieber, mersliza, idem.

V.

Vjéra, e, fides, Glaub. Vídra, e, lutra, Otter.
Vrána, e, Cornix. Krae.
Vuſh, ſhi, pediculus. Lauß.
Vus, si, Axis, Achs am radt.

Z.

Zéha, e, Sympoſium. Zech.
Zèrkov, Zerkva, e, Templum, Kirch.
Zhaſt, i, Honor, Ehr. Zhédnoſt, i, virtus, Tugend.
Zhiſtoſt, i, Caſtitas, Keuſchheit.
Huc refer omnes voces in Nom. ſing. deſinentes in A.

Caput VI.

Paradigma Gen. Neut.

Sing. Num.

N. tu piſmu, hoc ſcriptum, daß ſchreiben.
G. tiga piſma, hujus ſcripti, deß ſchreibens.
D. timu piſmu, huic ſcripto, dem ſchreiben
A. tu piſmu, hoc ſcriptum, daß ſchreiben.
V. ô ti piſmu, ô ſcriptum, O du ſchreiben.
A. od tiga piſma, ab hoc ſcripto, von den ſchreib.

Dual. Num.

N. ta piſma, hæc duo ſcripta, die zwey etc.
G. tiu piſmih, horum duorum ſcriptorum.
D. tima piſma, his duobꝰ ſcriptis.
A. ta piſma, hæc duo ſcripta.
V. ô vi piſma, ô vos duo ſcripta.
Abl. od tiu piſmih, ab his duobus ſcriptis.

Plur. Num.

N. ta piſma, hæc ſcripta,
G. tih piſmih, vel piſom, horum ſcriptorum.
D. tim piſmam, his ſcriptis
A. ta piſma, hæc ſcripta.
V. ó vi piſma, ó vos ſcripta.
A. od tih piſmih, vel piſom. ab his ſcriptis.

Obſervationes.

I. Caſus ſequuntur finem articuli, exceptis Gen. dual.
II. Nom. Ac. et Voc. in omni numero ſunt ſimiles.
III. Gen. et Abl. ſing. dual. et plurales ſunt ſimiles.

Nomina Gen. Neut. in A.

Apnu, na, Calx, Kalch.

B.

Blagu, a, divitiæ, bona, gütter.
Bliskánje, a, fulgur, Bliz.

D.

Délu, a, labor, arbeit.
Déjte, diténa, Puer, Kind.
Djánje, nia, Hiſtoria, geſchicht
Drázhje, ja, frutex, Staud.
Drivu, va, veſsa, arbor, baum.

F.

Ferdérbanje, ja, pernicies, daß verderben.

G.

Germénje, ja, Tonitru, donner. Grum, idem.

H.

Hoténje, ja. Hotlivoſt, shelje. libido, geilheit.

I.

Jmé, na, nomen, Nahmen.

K.

Kardellu, la, Agmen, Schaar.
Kolénu, a, Genu, Knye.
Kolsílu, la, prandium, mittagmahl
Kúlla, Currus, wagen.

L.

Lájnu, na, ſtercus, miſt.
Léjtu, a, annus, Jahr.

M.

Méſtu, a, urbs, Stadt.
Menénje, sdéjnje, nja, opinio, meinung.
Mléku, a, lac, milch.
Morjé, ja, mare, Meer.

N.

Nacoválu, la, incus, Amboß.

O.

Oblízhje, ja, facies, Angeſicht.
Odrésanje, ja, ſectio, abſchneidung.
Opravílu, la, officium, ambt.

P.

Perù, a, Penna, feder.
Pitje, ja, Potus, tranck.
Preobernénje, ja, perverſio, verkehrung.

R.

Rojénje, ja, partus, geburt. Rojſtvú, idem.

S.

Sdrávje, ja, valetudo, geſundheit
Séjme, na, ſemen, Saamen.
Shmáganje, a, Scoma, Schmachred.

Sjánje, nja, ſeges, Saat.
Snámjnje, a, Signum, Zeichen.
Sónze, a, ſol, Sonn.
Sviné, eta, Sus, Sau.

V.

Vbijánje, ja. Cædes, Todtſchlag.
Vúpanje, ja, Spes, Hoffnung.

Caput VII.

Paradigma Nominis Adjectivi

Sing. Num. Gen. Maſc.

Nom. Tà dóber, hic bonus, der gute.
G. tiga dóbriga, hujus boni, etc.
D. timu dóbrimu, huic bono.
A. tiga dóbriga, hunc bonum.
V. ô ti dóber, ô tu bone.
A. od tiga dóbriga, ab hoc bono.

Foemin. Gen.

N. ta dóbra, hæc bona, die gute.
G. te dóbre, hujus bonæ.
D. ti dóbri, huic bonæ.
A. to dóbro, hanc bonam.
V. ô ti dóbra, ô bona.
A. od te dóbre, â bona.

Neut. Gen.

N. tu dóbru, hoc bonum.
G. tiga dóbriga, hujus boni
D. timu dóbrimu, huic bono.
A. tu dóbru, hoc bonum.
Voc. ô ti dóbru, ô tu bonum.

A. od ťiga dóbriga, ab hoc bono.

Dual. Num. Maſcul.

N. ta dóbra, hi duo boni.
G. ťiu dóbrih, horum duorum bonorum.
D. ťima dóbrima, his duobus bonis
A. ťa dóbra, hos duós bonos.
V. ô vi dóbra, ô vos duo boni.
A. od ťiu dóbrih, ab his duobꝫ bonîs.

Foem. Gen.

N. ťe dóbre, hæ duæ bonæ.
G. ťiu dóbrih, harum duarum.
D. ťima dóbrima, his duabus.
A. ťe dóbre, has duas.
V. ô vi dóbre, ô vos duæ bonæ.
A. od ťiu dóbrih, ab his duabꝫ bonis.

Neut. Gen.

N. ťa dóbra, hæc duo bona.
G. ťiu dóbrih, horum duorum.
D. ťima dóbrima, his duobus.
A. ťa dóbra, hæc duo bona.
V. ô vi dóbra, ô vos duo bona.
A. od ťiu dóbrih, ab his duobꝫ bonis

Plur. Num. Maſcul.

N. ťi dóbri, hi boni.
G. ťih dóbrih, horum bonorum.
D. ťim dóbrim, his bonis
A. ťe dóbre, hos bonos.
V. ô vi dóbri, ô vos boni.
A. od ťih dobrih, ab his bonis.

Foem. Gen.

N. te dóbre, hæ bonæ,
G. tih dóbrih, harum bonarum.
D. tim dóbrim, his bonis
A. te dóbre, has bonas.
V. ô vi dóbre, ô vos bonæ
A. ab his bonis, od tih dóbrih.

Neut. Gen.

N. ta dóbra, hæc bona.
G. tih dóbrih, horum bonorum.
D. tim dóbrim, his bonis.
A. ta dóbra, hæc bona.
V. ô vi dóbra, ô vos bona.
A. od tih dóbrih, ab his bonis.

Paradigma Comparatívi

Sing. Num. omnis Gen.

N. ta, ta, inu tu bulſhi, hic, hæc, melior, et hoc melius, der, die, daß beſſere.
G. tiga bulſhiga, te bulſhi, tiga bulſhiga. hujo.
D. timu bulſhimu, ti bulſhi, timu bulſhimu, huic
A. tiga bulſhiga, to bulſhi, tu bulſhi, hunc, hanc.
V. ô ti bulſhi, ô tu melior, et melius
A. od tiga bulſhiga, te bulſhi, tiga bulſhiga ab hoc, hac, hoc meliore, vel i. etc.

Dual. Num. Omn. Gen.

N. ta, te, ta bulſhi, hi, a, duo, æ meliores etc.
G. tiu bulſhih, horum, arū, orū meliorum.
D. tima bulſhima, his duobo, abo, obo melioribo.

A. ta, te, ta bulſhi, hos, has meliores, hæc ra.
V. o vi bulſhi, ô vos duo, æ. meliores, ra.
A. od tiu bulſhih, ab his duobꝰ, abꝰ melioribꝰ

Plur. Num. Omn. Gen.

N. ti, te, ta bulſhi, hi, hæ meliores, hæc ra.
G. tih bulſhih, horum, arum, orũ meliorum
D. tim, tem, tim bulſhim. his melioribus
A. te, ta, te bulſhi, hos, has meliores, hæc ra.
V. ô vi bulſhi, ô vos meliores
A. od tih bulſhih, ab his melioribus.

Superlativi eodem modo declinantur, niſi quod Caſibus Comparativi præponatur particula: Nar, et declinantur hoc modo.

N { ta nar bulſhi, optimus, der beſte
  { ta nar bulſhi, optima, die beſte
  { tu nar bulſhi, optimum daſs beſte.

Declinatur etiam Comparativus adjectis ad poſitivum vocibus: bojl, vezh. Sic.
N. ta bojl, ali vezh dober, hic melior.
G. tiga bojl, ali vezh dobriga, hujus melioris.

Similiter Superlativus declinatur adjectis ad poſitivum vocibꝰ: Cilú, mozhnu, pre, viſſoku. Sic
N. ta Cilú, mozhnu etc. dóber, optimus, der beſte

Sunt itaque per omnia tres claſſes Declinationum, quarum prima eſt Maſculinorum ſecunda Fœmininorum, tertia neutrorum, et harum omnium jam præmiſſa ſunt exempla ſlavonico latino-Germanica, cum formatione Genitivorum.

Caput VIII.

De Specie

Primitivum eſt. Kojn, vel Koyn. Equus, Pferdt.
Derivativum. Kojnizhik, Equulus, Pferdlein.

Derivativorum ſpecies ſunt:

I. Patronymica Maſculina deſinentia in. ki, ut: Blagajſki, Comes de Blagai, Firmianſki, comes de Firmian. etc. idq; in lingua ſlavonica, Carniolica verò ut mollior in familiarum et gentilium nominibus efferendis, vel retinet germanicam terminationem ER. ut: Lamberger, Auerſperger. etc. vel eam parum inflectit in AR, ut Lambergar, Auerſpergar: vel etiã addit ad germanicam vocem: zhizh, ut: Lambergarzhizh, Stubenbergarzhizh etc. ubi Croatæ addunt ad Carniolanam terminationem. ſki, et dicunt: Lambergarſki. etc.

Fœminina Patronomica, mutant I. in A. ut Stubenbergarſka, etc. Carnioli addunt ex more jam aſſumpto ad germanicam vocem Maſculinam, za. ut: Stubenbergarza, etc. vel etiam: ouka, ut Blagajouka, Lesljouka.

Ex his, quæ Patriam ſignificant, diminutivis ſimilia deſinunt etiam in. zhizh, ut: Lublanzhizh. vel more recepto in zhan, ut: Lublánzhan, Novameſzhan. Fœminina, vel zh. ultimum mutant in. za, ut: Lublánzhiza, vel utramque ultimam ſyllabam tollunt, et

faciunt ex Maſculino: Lublanzhizh, fœmininum: Lublanſhiza. quandoque etiam maſculino terminato in, An, additur, ka, in fœmininum ut: Novameſzhanka. etc.

II. Poſſeſſiva, horum maſculina deſinunt in ou, ſyllabam, Fœminina addunt ad Maſculinũ A, ac neutra ipſum V, vocalem nempe, ut: Gallembergarjou, Gallembergarjova, Gallembergarjovu, Gallembergicus, a, um, hoc eſt, quod ad ipſum, am, um pertinet, et ejus eſt proprium.

III. Diminutiva. horum maſculina deſinunt in izh, vel izhik, fœminina addunt iza, vel ka: ut Krajl, Krajlizh, Krajlizhik: Krajlizhizha, Krajlizhka. à Rex fit Regulus, et Reginula. Item pſizh, fit pſizhik, pſizhiza, vel pſizhka, Canis, Caniculus, Canicula.

Fiunt etiam à maſculinis diminutiva in iz, ut mosh, moshiz, ſob, ſobez, log, loshiz, etc. item à maſculinis fiunt, quæ deſinunt in, ik, ut bob, bobik, lon, lonik. Item deſinentia in izh, ut: lonz, lonzhiz, ſat, ſatizh.

A fœmininis fiunt in, izh, vel in iza, ut: shena, shenizha, item deklica, deklizh.

A Neutris fiunt in ze, deſinentia, ut, téle, telze, peru, perze, déte, déteze.

Denominativa.

Materiam ſignificantia, et apud latinos in eus. deſinentia, redduntur ſic ſlavonice, ut:

ferreus, a, um, ſheléjſen, ſna, ſnu, eyſern, in atus deſinentia ſignificant incruſtationem, ut: ferratus, is ſheléjſom obíjt, ali oKovan, mit eyſen beſchlagē.

II. Habitum ſignificantia, ut: ocreatus, s'ſhKórnizami obút, ali oſhKórnizan, geſtiffelt. s'plaiſhom obdán, ali oplájſhan, mit mantel umgeben, Cornutus, rogát, gehörnert, honeſtg, poſhten, erbar.

III. Cupiditatem denotantia, ut: vinoſus, vinuſdan, ali vinén, dem wein ergeben, ſeditioſus, puntarſki, auffrühriſch.

IV. Copiam, ut: Saxoſus, Kameníten, ſteinig, aquoſus, vodén, wäſſerig, ingenioſus, pámeten, gſcheid.

V. Active ſignificantia, ut: ſtudioſus, vuzhlív, gelehrnig, Curioſus, ſkarblív, ſorgfältig.

VI. Paſſive: ut odioſus, ſovráſhliv, verhaſt.

VII. Loca arborum, ut: querceťum, hraſtje, Eichwald.

Caput IX.

De Numeralibus.

Numeralium præcipua genera ſunt:

Cardinalia.

I. Eden, edna, ednu, vel En, ena, enu, unus, a, um, einer, eine, eines.

II. Dva, Dvej, dvuja, duo, æ, duo, zweÿ.

III. Tri, tri, truja, tres, tria, dreÿ.

IV. ſhtíri, quatuor, vier.

V. Pet, quinque, fünff. VI. ſheſt, ſex, ſechs.

VII. Sedem, ſeptem, ſiben.

VIII. Oſſem, octo, achte.

IX. Devet, novem, neün.

Obſervatio

Priuſquam numeros Cardinales proſequamur, nota: numerorum Cardinalium alios dici à logiſticis, Digitos; alios, Articulos, alios ex his Compoſitos. Digiti ſunt, quorum valor denarium non attingit, ut ſunt præſcripti Articuli, qui per decem diuiſi, ſurgunt, vel qui in, o, omicron deſinunt: Illi ſic dicuntur, quod per digitos, hi verò quod per articulos antiquitus ſignificabatur: Unde, Micare digitis, ludus, quem antiqui exercere, (ſicut hodie gens Itala facit, ala mora, vocant:) ſolebant, dicitur. Ex tertio genere ſunt, qui Compoſiti vocantur. Hi ex digitis & articulis procreantur.

Primus ex Articulis eſt.

X. Deſet, decem, Zehen.

Obſerva: in Compoſitis numeris Carniolani pro deſet, dicunt nájſt. Quæ vox eſt confuſa ex na, et deſet, quod Croatæ magis diſtinctè efferunt; dicentes pro undecim, Eden nad deſet. dvajſeti, viginti, Croatæ dicunt; dvadeſet. 30. trideſet, triginta. 40. ſhtirideſet, quadraginta. 50. petdeſet, quinquaginta. 60. ſheſtdeſet, Sexaginta. 70. ſedemdeſet, ſeptuaginta. 80. oſſemdeſet, octoginta. 90. devetdeſet, nonaginta.

De motione et declinatione Numerorum. Obſervationes.

I. Primus monadicus, éden, édna, ednú habet diſtincta genera, et per tres numeros inflectitur.

II. Secundus, id eſt, dva, dve, dvija, habeť diſtincta genera, et in duali ſaltem declinatur.
III. Tertius, id eſt, tri, eſt unius terminationis et omnis generis, ſed in plurali declinatur.
IV. Reliqui uſque ad decem, excluſive habent quidem unam terminationem in recto omnis generis, at reliqui Caſus imitantur ſui generis articulum, hoc tamen obſervato. Quando in oratione ſine pronomine demonſtrativo ponuntur, illis addi demonſtrativi, vel ſi mavis dicere, articuli ſyllabam, ſecus, manere indeclinabiles.
V. Idem de articulis uſque ad Centum intelligo. 100. ſtu, vel enniſtu, Centum, Hundert. 200. dveiſtu, ducenti, Zweÿ Hundert. et ſic deinceps uſque ad 900. noningenta, deveťſtu. Hic obſerva, vocem, ſtu, eſſe indeclinabilem, et omnis generis, hinc etiam oēs numeri, à quibus illa vox denominationem ſumit, ſive præ, ſive poſtponantur, indeclinabiles ſiunt uſq; ad mille.

Primus ex Compoſitis, eſt:

XI. Ennajſt, undecim, eÿlff.
XII. Dvanajſt, Duodecim, Zwölff.
XIII. Trinajſt, tredecim, dreÿzehne. et ſic deinceps in Componendis enim, et efferendis illis numeris digiti præcedunt articulos. Et juxta genq ſuum moventur, et declinantur digiti, reliqua parte indeclinabili relicta, vel ſecus, ut dictum.
1000. Taushent, mille, tauſent. eſt omnis generis

cujus inflexio eadem eſt, ùt, ſtu. Dalmata et Boſnenſes, utpote græcis viciniores, dicunt pro, ſautshent, Hiliad, à græco, Chiliás.

10000. Deſettaushent, decem millia. hunc numerum Dalmatæ efferunt per vocem, Miriad, à Myrías.

1000000. Milljar, Millio, latini voce, millio, et Carniolani, Million, ſunt ditiores Græcis, quod hi vocem, qua maximum numerum efferrent, præter, Myriada, non habeant, latini verò cum Carniolanis, Græcos in hoc ſuperant, quod unica, et exili voce, centies tantum complectantur. Declinantur hæ voces inſtar articuli maſcul.

Cardinalium interrogatio eſt: Quod? Kuliku? wie vil.

Ordinalia.

Primus, a, um, Pèrvi, va, vu, der erſte. Secundus, a, um, drugi, a, u, der andere. treſji, ja, je, dritte. zheterti, a, u, vierdte. peti, a, u, fünffte, ſheſti, a, u, ſéſtſte. ſedmi, a, u, ſibende, oſmi, a, u, achte, deveti, a, u, neünte, deſeti, a, u. zeſende. Hæc moventur ut adjectiva, mutata, l. ultima maſculina vocali in A, et V. vel in E, fœminino, et Neutro genere, idq; in ſingulari numero, ſed in reliquis numeris incipiendo à pet, vocalis I, mutatur in eri, era, eru. Enajſti, a, u, dvanajſti, a, u. trinajſti, a, u. ſtirinajſti, a, u. petnajſti, a, u. ſheſtnajſti, a, u. ſedemnajſti, a, u. oſemnajſti, a, u. devetnajſti, a, u. dvaſeti, a, u, ſed ulitatius dvajſeteri, a, u. His additur ad maſculinã voce

Monadicam, dictio: naiſt, id eſt, ut dictum, na deſet. Moventur, et declinantur utrinque. Pervi a, u, inu tár dvajſeti, a, u, téri, era, eru. Drugi, inu, ter dvajſeti, a, etc. Pervi, inu tar tri deſeti. ſhtirideſeti, pedeſeti. etc.

Stu. Componitur cum digitis, denarijs, et etiam compoſitis. Ipſum mañet indeclinabile, At digiti, denarij, et ex his compoſiti ſæpius intercedente copula ex parte poſteriore mov entur, et flectuntur, ut: ſtu, inu enajſti. iiij. ſic dvejſtu, inu trinajſti. xiij. etc.

Ordinalium interrogatio eſt. quotus? Katéri?

Caput X.

De multiplicatis Numeralibus

Simplex, ena guba, einfach.
Duplex, dvej gubej, zweyfach.
Triplex, tri gube, dreyfach.
Quatruplex, ſhtiri gube, vierfach.
Quintuplex, pet gub, fünffach.
Sextuplex, ſheſt gub, ſechsfach.
Septuplex, ſedem gub, ſibenfach.
Octuplex, oſom gub, achtfach.
Noncuplex, devet gub, neünfach.
Decuplex, deſet gub, zehenfach.

Poſtponitur cardinalibus numeris vox guba latinis, plicam, Germanis, fach, ſignificans.

Moventur, et declinantur utrinque fœmi nino genere, quia guba fœmininum eſt, ut:

N. ta ena guba. A. to eno gubo.
G. te ene gube. V. ô ti ena guba
D. ti eni gubi A. od te ene gube.

Quæstio est? Quotuplex? Kuliku gub?

Ponderatio. Simplus, leenkrat tulikajn, vel taku teshák, einmal so vil. Duplo, topélt vel samo drug, zweÿmal so vil. Triplus, samo tretji, a, e, dreÿmal so vil. Quadruplo, samo shterti, a, u, viermal so vil etc.

Proponitur vox, samo, quæ Germanis selb, sonat ponderalibus numeris, qui etiam declinantur à parte posteriori. Quæstio fit per, quotuplo? Kuliku teshji? vel je teshak? wie vil?

Distributiva. Singuli, vselej eden, vel vsaki susseb, jeder besonder. Bini, vselej dva v'kup. zweÿ, und zweÿ. Terni vselej tri v'kup. etc.

Hæc Distributiva explicantur slavice per voces, vselej, et v'kup; sed hæc postponitur, illa præponitur numeris Cardinalibus.

Interrogatio est, Quoteni? Kuliku v'kup vel vselej? wie vil miteinander?

Adverbialia. Semel, enkrat, vel fart, einmal. Bis, dva krat zweÿmahl. Ter, trikrat, dreÿmal. Quater, shtiri krat, viermal etc.

Hic Cardinalibo postponitur vox: krat. Quæstio est, quoties? Kuliku krat? wie offt?

Temporis. Anniculus, léta star, jahrig Bimus, biennis, dvej léti star, zweÿ jahrig. Triennis, tri léta star, dreÿ jahrig. etc.

Biennium, trieñiū, dvej, tri léta, zweÿ, dreÿ Jahr.
Bimestris, dva mesza ſtar, zweÿ monath alt. etc.
Bimatus, dvejuh lét ſtaroſt, zweÿ Jahrs Zeit. etc.
Biduum, dva dni dolgu, zweÿ Tag lang. etc.

Numeralia in RIUS.

Binarius, zbájer, dvojak, Zweyer.
Ternarius, drajer, tretjak, dreyer.
Quaternarius, zhetertak, vierling.
Quinarius, petak, fünffer.
Senarius, shestak, ſechſer. Octonarius, oſmak, Achter. Novenarius, devetak, Neüner. Denarius deſetak, Zehner. etc. **In ANIUS.** ut.
Primanus, pérvih eden, der erſten einer
Secundanus, is drugih eden, der andern einer.

Verbalia. Hæc derivantur in lingua ſlavonica ab infinitivis verbis ejus linguæ, ut à lubiti, amare, venit lubéſen, amor. à boléti, dolere, fit bolésen, dolor. à pejti, canere, fit pejſom. à piſſati, ſcribere, piſmu, ſcriptum. etc.

Caput XI.

De Anomalis.

Maſculina, Singularia Tantùm.

Zhlovik, Homo, Menſch. Svejt, mundus, Welt. Shivót, Corpus, vel vita, Leib, leben. Lil, limus, Laim.

Foeminina.

Virtutum, affectuum etc. nomina. Nezhaſt dedecus, unehr. Bleduſt, Pallor, blaiche. Vnét, alnoſt, Ars, Kunſt. Lubésnivoſt, holdſeeligkeit.

Mladúſt, Jugend. Oblaſt, poteſtas, gewalt. Smért, mors, Todt. Kri, ſanguis, blut. Roſa, ros, Thau. Spumlad, ver, frühling. Vjera, fides, glaub. **Neutra.**

Blatu, fex, Koth, sdrávje, ſalus, geſundheit. Buſhtvu, Paupertas, armuth. Vupanje, ſpes, Hoffnung. Oroshje, arma, waffen. Sónze, ſol, Sonn. **Maſculina Pluralia.**

Ludje, homines, Menſchen. Otróci, Proles, Kinder. **Fœmin. Plur.**

Vinkuſhti, Pentecoſtes, Pfingſten. Búque, liber, Buch. Jétre, jecur, Lebern. Saróke, ſponſalia, verſprechen. **Neutra.**

Viſta, os, mund. Vrata, porta, Thor. Tla, ſolum, boden, flez. Kula, currus, wagen.

De Compoſitis.

I. Compoſita ex duobus rectis utrinq; declinantur, ut: hiſhni malyk, lar, Hauß-gott. tiga hiſhniga malyka, laris.

II. Compoſita ex obliquo et recto ſolum declinantur in recto, ut: ta Samorogázh, unicornis, einhorn. tiga Samorogazha.

III. Peregrina ſunt indeclinabilia, ut: Abraham, Iſaac, niſi illis affingatur terminatio juxta articulum ſuũ. ut: Abrahama &c.

IV. Compoſita ex duobus obliquis indeclinabilia ſunt, ut: Polmoshá, ſemivir, halbmann. nepremóshen, unvermöglich.

LIBER III.

De Pronomine.

Caput I.

De Pronominibus, Ego, ťu, ille.

Pronomina eo ordine, quo à Donato numerantur, recenſebimus.

Ego, jeſt Generis omnis eſt. **Sing.**

N. Jeſt ego, ich. Ac. mene, vel me, mich

G. mene, mei, meiner. Voc. Caret.

D. meni, mihi, mir. Ab. od niene, àme, von mir.

Dual. Num.

N. Mi, nos duo, æ, o, addita voce dva, ej, uja.

G. najh, noſtrum duorum arũ, orũ, unſer zweÿ.

D. nama, nobis duob9, ab9, ob9, unß zweÿen

A. najh, nos duos as, o. unß zweÿ. Voc. Caret.

Ab. od najh, à nobis duob9 ab9, ob9. ꝛc.

Plur. Num.

N. mi, nos, wir. Gen. najh, noſtrum, unſer.

D. nam, nobis, unß. Ac. nas, nos, unß.

Voc. Caret. Ab. od nas, à nobis von unß

Ťu, generis omnis eſt. **Sing. Num.**

N. ťi, tu, ďu. Gen. ťebe, tui, deiner.

D. ťebi, tibi, ďir. Ac. ťebe vel ťe, ťe, dich.

V. ô ťi, ô tu, ô ďu. Ab. od ťebe, à ťe, von ďir.

Dual. Num.

N. vi, vos duo, æ, o, ihr zweÿ.

G. vajh, veſtrum duorũ, arũ, orũ. euer zweÿẽ.

D. vama, vobis duobꝰ, abꝰ, obꝰ, euch zweyen
A. vaju, vos duos, as, os, euch zwey.
V. ô vi, ô vos duo, æ, o, ô ihr zwey.
A. od vajh, à vobis duobꝰ, abꝰ, obꝰ. von euch.

Plur. Num.

N. vi, vos, ihr. G. vajh, veſtrum, euer.
D. vam, vobis, euch. A. vas, vos, euch.
V. ô vi, ô vos, ô ihr. Ab. od vas, à vobis, von euch.

Sui. Nom. Caret. Gen. ſebe, ſui, ſeiner.
D. ſebi, ſibi, ihme. Ac. ſebe, vel ſe, ſe, ſich.
V. Caret. Ab. od ſebe, à ſe, von ſich.

Dual, et Plur.

N. Caret. G. ſebe, ihrer. D. ſebi, ihnen.
Ac. ſebe vel ſe, ſich. V. Caret. Ab. od ſebe, von ſich.

Ille, ipſe, iſte. Taiſti. Maſcul. Sing.

N. Taiſti, ipſe, derſelbe. G. taiſtiga, ipſiꝰ, deſſelben.
D. timuiſtimu, ipſi, demſelben.
A. tigaiſta, ipſum, denſelben. V. Caret.
Ab. od tigaiſtiga, ab ipſo, von denſelben.

Dual. Num.

N. taiſti, dieſelbe zwey. G. tiuiſtih, derſelben zwey.
D. timaiſtima, denenſelben zwey.
Ac. taiſta, dieſelbe zwey. V. caret.
Ab. od tiuiſtih, von ſelben zweyen.

Plur. Num.

N. tiſti, ipſi, dieſelbe. G. tihiſtih, deren ſelben.
D. timiſtim, denenſelben. A. teiſte, dieſelbe.
V. Caret. Ab. od tehiſtih, von denenſelben.

Foemin. Sing. Num.

N. taiſta, ipſa, dieſelbe. G. teiſte, ipſius, derſelben.

D. tiísti, ipsi derſelben. Ac. toísto, ipsā dieſelbe
V. Caret. Ab. od teíste, ab ipsa, von derſelbē.

Dual. Num.

N. te íste, dieſelben zweÿ. G. tiu ístih, derſelbē.
D. tima istima, denenſelben. Ac. te íste, dieſelbe.
V. caret. Ab. od tiu istih, von denenſelben zweÿen.

Plur. Num.

N. te íste, dieſelbe. G. tih istih, derenſelben.
D. tim ístim, denenſelben. Ac. te íste, dieſelbe.
V. Caret. Ab. od teh istih, von denenſelben.

Neut. Sing. Num.

N. tuístu, daſſelbe. G. tiga ístiga, deſſelben.
D. timu ístimu, demſelben. A. tuístu, daſſelbe.
V. Caret. Ab. od tiga ístiga, von demſelben.

Dual. Num.

N. ta ísta, dieſelbe zweÿ. G. tih ístih, derſelben zw.
D. tima ístima, denenſelben. A. ta ísta, dieſelbe zweÿ.
V. Caret. Ab. od tiu istih, von denenſelben zw.

Plur. Num.

N. ta ísta, dieſelbe. G. tih ístih, derenſelben.
D. tim ístim, denenſelben. A. ta ísta, dieſelbe.
V. Caret. Ab. od tih ístih, von denenſelben.

Maſcul. Sing. Num.

N. on, is, ille, er. G. niega, ejus. ſein.
D. njemu, ei, ihm. A. njega, ga, eum, ihn,
V. Caret. Ab. od njega, ab eo von ihm.

Dual. Num.

N. ona, ij duo. G. njiu, eorum duorum.
D. njima, ijs duobus. Ac. njiu, eos duos.

V. Caret. Ab. od njiu, ab illis duobus.

Plur. Num.

N. oni, ij, illi, ſie. G. njih, eorum, ihrer
D. njim, vel jim, eis, ihnen. A. nje, jih, eos, ſie,
V. Caret. Ab. od njih, ab eis, von ihnen.

Foemin. Sing. Num.

N. ona, illa, ſie. G. nje, illius, ihrer.
D. njei, illi, ihr. A. njo, eam, ſie.
V. Caret. Ab. od nje, ab ea, von ihr

Dual. Num.

N. oné, illæ duæ. G. njiu, illarum duarū.
D. njima, illis duabus. A. nje, illas duas
V. Caret. Ab. od njiu, ab illis duabus.

Plur. Num.

N. oné, illæ, ſie. Gen. njih, illarum, ihrer.
D. njim, v ijm, illis. A. nje, illas, ſie.
V. Caret. Ab. od nih, ab illis, von ihnē.

Neut. Sing. Num.

N. onu, illud, das. G. njega, illius, deß
D. njemu, v mu, illi, dem. A. onu, illud, das.
V. Caret. Ab. od njega, ab illo.

Dual. Num.

N. ona, illa duo. G. njiu, illorum duorū
D. njima, illis duobꝰ. A. ona, illa duo.
V. Caret. A. od njiu, ab illis duobꝰ.

Plur. Num.

N. ona, illa, ſie G. njih, illorum, ihrer.
D. njim, illis, ihnen. A. ona, illa, ſie.
V. Caret. A. od njih, ab illis, von ihnen.

Utuntur etiam slavi pronominibꝫ, ſa, taiſti, uni, pro demonſtrativis, præpoſita illis particula ſe, ut: ſetá hic, ſetaiſti, iſte, ſeuni, ille, ſeuna, illa, ſeúnu, illud.

Ab On, derivativum, poſſeſſivæ ſignificationis eſt njegov, a, u. quod, quia latinè reddi non poteſt, decipit ſimilitudo vocis: njega, genitivi caſus, ut: njegoviga, idem eſſe putetur, cùm tamen ſit genitivus à njegov, derivativæ ſpeciei.

Caput II.

De Relativo, qui, quæ, quod.

Quis. Interrogativum, gdu, vel du? vel kateri, a, u, quis? declinatur ſic:

Maſcul. Sing. Num.

N. Katéri, quis, wer, welcher.
G. Katériga, Cujus. &c. D. Katérimu, Cui
A. Katériga, quem. V. caret.
A. od Katériga, à quo.

Dual. Num.

N. Katéra, qui duo. G. Katérih, quorũ duor.
D. Katérima, quibꝫ duobꝫ. A. Katéra, quos.
V. caret. A. od Katérih, à quibꝫ duobꝫ.

Plur. Num.

N. Katéri, qui. G. Katérih, quorum.
D. Katérim, quibꝫ. A. Katére, quos.
V. caret. A. od Katérih, à quibus.

Foem. Sing. Num.

N. Katéra, quæ, welche. G. Katére, Cujus.

D. Katéri, Cui. A. Katéro, quam.
V. Caret. A. od Katére, à qua.

Dual. Num.

N. Katére, quæ duæ. G. Katérih, quarū du.
D. Katérima, quibus. A. Katére, quas duas.
V. Caret. A. od Katérih, à quibo duabus.

Plur. Num.

N. Katére, quæ. G. Katérih, quarum.
D. Katérim, quibo. A. Katére, quas.
V. Caret. A. od Katerih, à quibus.

Neut. Sing. Num.

N. Katéru, quod. Adverbiale, kaj? quid, was.
G. Katériga, Cujus. D. Katerimu, Cui.
A. Katéru, quod. V. Caret. A. od Katériga, à quo.

Dual. Num.

N. Katéra, quæ duo. G. Katérih, quorū duo.
D. Katérima, quibo du. A. Katéra, quæ duo.
V. Caret. A. od Katérih, à quibo duobus.

Plur. Num.

N. Katéra, quæ. G. Katérih, quorum.
D. Katérim, quibus. A. Katéra, quæ.
V. Caret. A. od Katérih, à quibus.

Composita à quis, à fronte.

I. En quis, pole gdu, wer.
II. Nequis, da nikár gdu, vel da nihzhe niemand.
III. Aliquis, a, od, eden, dna, nu, vel en, na, nu.
IV. Numquis, jeli gdu, ist jemand?
V. Siquis, aku gdu, wan jemand.
VI. Quisquis, bodi gdur bodi, wer imer.

A Tergo. I. Quisnam, Katéri, gdu, ner.
II. Quispiam, nekák, quæpiam, nekáka, quidpiam, nekáku, vel nekaj, einer. eine, eines. inde adverbium loci, negdi, alicubi.
III. Quisquam, aku gdu.
IV. Quisque, en vſakotéri, ein jeder.
Qui relativum declinatur ut: quis, katéri.
Nota: Katéri, a, u, per ſyncopen effertur per Kár, quod eſt omnis generis, et numeri, et ſignificat; qui, quæ, quod etc.
Compoſita à qui; ut:
Quidam, ædam, oddam. eden, dna, dnu.
Quivis, ævis, odvis, vſakotéri, a, u. vſáki, a, u.
Quicunque, Quilibet etc. ut: quivis. ſubinde his præponuntur emphaſeos Cauſa, en, ena, enu. ut: en vſakotéri, ein jeder, ena vſakotéra, ein jede etc.

Caput III.

De Pronom. meus, tuus etc.

Maſcul. Sing. Num.

N. Muj, meus, mein. G. mojga, mei, meines.
D. mojmu, meo, meinem. A. mojga, meū, meinē.
V. ó tí muj, ô mi, o mein. Ab. od mojga, à meo, von meinem.

Dual. Num.

N. moja, mei duo. G. mojh, meorum duorū.
D. mojma, meis duobꝫ. A. moja, meos duos.
V. ô vi moja, ô mei duo. Ab. od mojh, à meis duobus.

Plur. Num.

N. moji, mei. G. moih, meorum.
D. mojim, meis. A. moje, meos.
V. ô vi moji, ô mei. A. od moih, à meis.

Fœmin. Sing. Num.

N. moja, mea, meine. G. moje, meæ.
D. moji, meæ. A. mojo, meam.
V. ô moja, ô mea. A. od moje, à mea.

Dual. Num.

N. moje, meæ duæ. G. moih, mearũ duar.
D. mojma, meis duabꝯ. A. moje, meas duas.
V. ô moje, ô meæ duæ. A. od moih, à meis du.

Plur. Num.

N. moje, meæ. G. mojih, mearum.
D. mojim, meis. A. moje, meas.
V. ô moje, ô meæ. A. od mojih, à meis.

Neut. Sing. Num.

N. moje, meum. G. mojga, mei.
D. mojmu, meo. A. moje, meum.
V. ô moje, ô meum. A. od mojga, à meo.

Dual. Num.

N. moja, mea duo. G. mojih, meorũ duorũ.
D. mojma, meis duobꝯ. A. moja, mea duo.
V. ô moja, ô mea duo. A. od mojih à meis duo.

Plur. Num.

N. moja, mea. G. mojih meorum.
D. mojim, meis. A. moja, mea.
V. ô moja, ô mea. A. od mojih, à meis.

Tuus. Maſcul. Sing. Num.

N. tvoj, tuus, dein. G. tvojga, tui, deines.

D. tvojmu, tuo, deinem. A. tvojga, tuū, deinen.
V. Caret. A. od tvojga, à tuo, von deinen.

Dual. Num.

N. tvoja, tui duo. G. tvojih, tuorū duorū.
D. tvojma, tuis duobꝯ. A. tvoja, tuos duos.
V. Caret. A. od tvojih, à tuis duobus.

Plur. Num.

N. tvoj, tui. G. tvojih, tuorum.
D. tvojm, tuis. A. tvoje, tuos.
V. Caret. A. od tvojih, à tuis.

Foemin. Sing. Num.

N. tvoja, tua. G. tvoje, tuæ.
D. tvoji, tuæ. A. tvojo, tuam.
V. Caret. A. od tvoje, à tua.

Dual. Num.

N. tvoje, tuæ duæ. G. tvojih, tuarum, duarū.
D. tvojma, tuis duabꝯ. A. tvoje, tuas duas.
V. Caret. A. od tvojih, à tuis duabꝯ.

Plur. Num.

N. tvoje, tuæ. G. tvojih, tuarum.
D. tvojm, tuis. A. tvoje, tuas.
V. Caret. A. od tvojih, à tuis.

Neut. Sing. Num.

N. tvoje, tuum, G. tvojga, tui.
D. tvojmu, tuo. A. tvojga, tuum.
V. Caret. A. od tvojga, à tuo.

Dual. Num.

N. tvoja, tua duo. G. tvojih, tuorū, duorum.
D. tvojma, tuis duobꝯ. A. tvoja, tua duo.

V. Caret. A. od tvojih, à tuis duobꝯ.

Plur. Num.

N. tvoja, tua. G. tvojih, tuorum.
D. tvojim, tuis. A. tvoja, tua.
V. caret. A. od tvojih, à tuis.

Suus. Maſcul. Sing. Num.

N. ſvoj, ſuus, ſein. G. ſvojga, ſui, ſeines.
D. ſvojmu, ſuo, ſeinem. A. ſvojga, ſuum, ſeinen
V. Caret. A. od ſvojga, à ſuo, von ſeinen.

Dual. Num.

N. ſvoja, ſui duo. G. ſvojih, ſuorum duorū.
D. ſvojma, ſuis duobꝯ. A. ſvoja, ſuos duos.
V. Caret. A. od ſvojih, à ſuis duobꝯ.

Plur. Num.

N. ſvoji, ſui. G. ſvojih, ſuorum.
D. ſvojim, ſuis. A. ſvoje, ſuos.
V. Caret. A. od ſvojih, à ſuis.

Foemin. Sing. Num.

N. ſvoja, ſua. G. ſvoje, ſuæ.
D. ſvoji, ſuæ. A. ſvojo, ſuam.
V. Caret. A. od ſvoje, à ſua.

Dual. Num.

N. ſvoje, ſuæ duæ. G. ſvojih, ſuarum duarū.
D. ſvojma, ſuis duabꝯ. A. ſvojie, ſuas duas.
V. Caret. A. od ſvojih, à ſuis duabus.

Plur. Num.

N. ſvoje, ſuæ. G. ſvojih, ſuarum.
D. ſvojim, ſuis. A. ſvoje, ſuas.
V. Caret. A. od ſvojih, à ſuis.

Neut. Sing. Num.

N. ſvoje, ſuum. G. ſvojga, ſui.
D. ſvojmu, ſuo. A. ſvoje, ſuum.
V. Caret. A. od ſvoiga, à ſuo.

Dual. Num.

N. ſvoja, ſua duo. G. ſvojh, ſuorum duorū.
D. ſvojim, ſuis duobꝰ. A. ſvoja, ſua duo
V. Caret. A. od ſvojh, à ſuis duobꝰ.

Plur. Num.

N. ſvoja, ſua. G. ſvojh, ſuorum.
D. ſvojim, ſuis. A. ſvoja, ſua.
V. Caret. A. od ſvojh, à ſuis.

Caput IV.

De Pronom. Noſter, veſter &c.

Maſcul. Sing. Num.

N. naſh, noſter, unſer. G. naſhiga, noſtri, unſers
D. naſhimu, noſtro, A. naſhiga, noſtrum.
V. ô naſh, ô noſter. A. od nāſhiga, à noſtro.

Dual. Num.

N. naſha, noſtri duo. G. naſhih, noſtrùm duor.
D. naſhima, noſtris du. A. naſha, noſtros duos.
V. ô naſha, ô noſtri duo. A. od naſhih, à noſtris du.

Plur. Num.

N. naſhi, noſtri. G. naſhih, noſtrorum.
D. naſhim, noſtris. A. naſhe, noſtros.
V. ô naſhi, ô noſtri. A. od naſhih, à noſtris.

Foemin. Sing. Num.

N. naſha, noſtra. G. naſhe, noſtræ.

D. naſhi, noſtræ. A. naſho, noſtram.
V. ó naſha, o noſtra. A. od naſhe, à noſtra.

Dual. Num.

N. naſhe, noſtræ duæ. G. naſhih, noſtrarũ d.
D. naſhima, noſtris d. A. naſhe, noſtras duas.
V. ô naſhe, ô noſtræ d. A. od naſhih, à noſtris d.

Plur. Num.

N. naſhe, noſtræ. G. naſhih, noſtrarum.
D. naſhim, noſtris. A. naſhe, noſtras.
V. ò naſhe, ô noſtræ. A. od naſhih, à noſtris.

Neut. Sing. Num.

N. naſhe, noſtrum. G. naſhiga, noſtri.
D. naſhimu, noſtro. A. naſhe, noſtrum.
V. ó naſhe, ô noſtrum. A. od naſhiga, à noſtro.

Dual. Num.

N. naſha, noſtra duo. G. naſhih, noſtrũm duorũ.
D. naſhima, noſtris d. A. naſha, noſtra duo.
V. ó naſha, ô noſtra d. A. od naſhih, à noſtris du.

Plur. Num.

N. naſha, noſtra. G. naſhih, noſtrorum.
D. naſhim, noſtris. A. naſha noſtra.
V. ó naſha, ô noſtra. A. od naſhih, à noſtris.

Veſter. Maſcul. Sing. Num.

N. vaſh, veſter, euer. G. vaſhiga, veſtri. eũres.
D. vaſhimu veſtro. A. vaſhiga, veſtrum.
V. Caret. A. od vaſhiga, à veſtro.

Dual. Num.

N. vaſha, veſtri duo. G. vaſhih, veſtrũ duorũ.
D. vaſhima, veſtris d. A. vaſha, veſtros duos.
V. Caret. Ab. od vaſhih, à veſtris duobus.

Plur. Num.

N. vaſhi, veſtri. G. vaſhih, veſtrorum.
D. vaſhim, veſtris. A. vaſhe, veſtros.
V. Caret. A. od vaſhih, à veſtris.

Fœmin. Sing. Num.

N. Vaſha, veſtra. G. vaſhe, veſtræ.
D. vaſhi, veſtræ. A. vaſho, veſtram.
V. Caret. A. od vaſhe, à veſtra.

Dual. Num.

N. vaſhe veſtræ duæ. G. vaſhih, veſtrarū d.
D. vaſhima, veſtris d. A. vaſhe, veſtras d.
V. Caret. A. od vaſhih, à veſtris duab9.

Plur. Num.

N. vaſhe, veſtræ. G. vaſhih, veſtrarum.
D. vaſhim, veſtris. A. vaſhe, veſtras.
V. Caret. A. od vaſhih, à veſtris.

Neut. Sing. Num.

N. vaſhe, veſtrum. G. vaſhiga, veſtri.
D. vaſhimu, veſtro. A. vaſhe, veſtrum.
V. Caret. A. od vaſhiga, à veſtro.

Dual. Num.

N. vaſha, veſtra duo. G. vaſhih, veſtrorū d.
D. vaſhima, veſtris d. A. vaſha, veſtra d.
V. Caret. A. od vaſhih, à veſtris duob9.

Plur. Num.

N. vaſha, veſtra. G. vaſhih, veſtrarum
D. vaſhim, veſtris. A. vaſha, veſtra.
V. Caret. A. od vaſhih, à veſtris.

Unus, a, um ex noſtris, en, ena, enu is naſhih.

Unus. Sing. Num.

N. en, ena, enu, unus, a, um. einer, eine, eines
G. eniga, ene, eniga, uniꝰ. eines, einer.
D. enimu, eni, enimu, uni, einem, einer.
A. eniga, ene, enu, unum, am, um.
V. ô eni, ena, enu. ô une, a, um.
A. od eniga, ene, eniga. ab uno, a, o.

Dual. Num.

N. ena, ene, ena. G. enih, enih, enih.
D. enima. Ac. enih. V. ô ena, e, a. Ab. od enih.

Plur. Num.

N. eni, ene, ena. etliche. G. enih. D. enim.
Ac. ene, ene, ena. V. ô eni, ene, ena. Ab. od enih.

Omnibus Caſibus et numeris ſubjungitur nempe: naſhi, vel is naſhih, vel is mej. unꝰ ex noſtris, en vaſhi, vel is vaſhih. unꝰ ex veſtris.

Cujas? Katére, vel od Katére shlahte, de shéle, vjere etc. von was freündſchaff, land, oder glauben.

LIBER IV.

De Verbo.

Verbum aliud eſt perſonale, aliud imperſonale. Perſonale eſt, quod diſtincte per tres perſonas Conjugatur, ut: delam, laboro, delaſh, laboras, dela, laborat. etc. Imperſonale, quod in tertijs tantùm perſonis ſingularibꝰ inflectitur, ut: ſe dela, laboratur, man arbeithet.

Caput I.

De Accidentibus Verbi.

Verbo accidunt.

Genus, tempus, Modus. Figura. Perſona Numerus, Conjugatio.

De Genere.

Genus hic diſcendi Cauſa dupliciter erit conſiderandum. Primò: verbum eſt aliud, quo diſcernitur ſignificatio verbi, an ſit activum, Paſſivum, Neutrum, Deponens, vel quo diſcernitur ſexus, atqs ita verba ſunt vel maſculina, vel fœminina, vel Neutra.

Activum, ut: Sekam, Seco, ich haue.

Paſſivum, ut: bom ſekan, Secor, ich werd gehauet

Neutrum, ut: ſedím, ſedeo, tezhem Curro.

De Tempore.

Tempora ſunt in Conjugandis verbis apud ſlavos tria: Præſens, ut: Sekam, haue, ſeco. Præteritum, ſub quo et imperfectum, et plusquam perfectum Comprehenditur, ut: Sem ſekal, ſecui, ſecabam, et ſeceram.

Futurum, ut: bom ſekal, ſecabo.

De Modo.

Modi ſunt totidem, quot apud latinos.

Indicativus, ut: ſekam, ſeco, ich haue.

Imperativus, ut: ſekaj, ſeca, haue du.

Optativus, ut: ô debi ſekal, utinam ſecarem,

ſubjunctivus, ut: kadar ſecam, Cum ſecem.

Infinitivus, ut: Sekati, ſecare, hauen.

De Figura.

Figura alia ſimplex eſt, ut: ſekam, ſeco. alia compoſita, ut: naſekam, incido, preſékam, præcido. alia Decompoſita, ut: Neprepovedújem, non prohibeo, Componitur enim ex negativa voce, nè, non, et prepovedújem, prohibeo, quod etiam Compoſitum eſt ex pre, quod eſt ante, et povedújem, quod eſt frequentativum à povejm, id eſt, indico, hinc prepovedújem quaſi, frequenter dico.

De Perſona.

Perſonæ ſunt tres. Prima, ut: jeſt bérem, ego lego. Secunda, ut: ti béreſh, tu legis. Tertia, ut: on bére, illè legit.

De Numero.

Numeri ſunt tres; Singularis, ut: piſhem, ſcribo. Dualis, ut: piſheva, nos duo ſcribimus. Pluralis, ut: piſhemo, ſcribimus.

De Conjugatione.

Ordines Conjugandi ſunt tres: Primus eſt eorum, quæ deſinunt in AM, ut: délam, laboro. Secundus deſinentium in EM, ut: dérem, excorio. Tertius in IM, ut: velím, jubeo.

Caput II.

De Speciebus Verbi.

I. Primitiva ſunt, ut: gorím, ardeo, brinm. Svetim, luceo, ich leichte. Derivativa ſunt, vel inchoativa, ut: ardeſco, id eſt, incipio

ardere, ſazhnem goréti. Huc referuntur impersonalium formam habentia, ut: ardeſcit, ſe v'namle, vel ſe ſashíga. Inchoativa redduntur per ſazhne, vel per hája.

II. Frequentativa, ut: agitó, vedén, predimpred, pres preſtànka preneſtánu delam, ich arbeite ohn unterlaß.

III. Meditativa ſeu deſideratiua, per, mislim vel shelím. ut: lecturio, mislim, ali shelím brati, ich líße gern.

IV. Diminutiva, ut: Cantillo, pèrpévam, vel pomalim pojem, ich ſinge gemach.

V. Imitativa, ut: patrizo, po ozhini shari ali ſhegi delam, ich ſchlage dem vatter nach.

His Cognata ſunt verba continuam actionem ſignificantia, ut: ſpiſhem, exſcribo, aſ ſpiſhújem, dicit Continuè exſcribere. nuß ſchreiben. Et fiunt ex prima perſona indicativi, ſi um, em, et im, in avam, vel in ujem mutatur.

Caput III.

De formatione Temporũ.

I. Omne verbum et voce, et ſignificatione activum, deſinit in AM, vel EM, vel in IM, hinc rectè in lingua Carnioſana tres ordines verborum ſtatuuntur: juxta vocales, à e, i, characteriſticas in ultima ſyllaba. Sic in AM, deſinentia in preſenti tempore, prima perſona, Indicativi modi, erunt primi: in

EM. ſecundi; et in IM. tertij ordinis, ut: delã, laboro. piſhem, ſcribo.

II. Habito themate quærendus erit infinitivus: Is regulariter deſinit in, Ti, ut: à delam, fit delati, laborare. à piſhem, fit piſhati.

III. Ab hoc infinitivo formabitur ſive verbale dicas ſive participale verbum, mutata, ti, ultima ſyllaba in l, literam. ut: à delati, fit delal. Movetur autem hæc vox per tria genera, ut:

Num. Sing. Maſcul. delal, laboravi, viſti, vit.
Fœmin. Delala, quæ laboravi, viſti, vit.
Neut. Delalu, quod laboravi, viſti, vit.

Dual. Num. Maſc. Delala, qui duo laboravi-mus, viſtis, verunt.
Fœm. Delale, quæ duæ laboravimo, iſtis, erunt.
Neut. Delala, quæ duo laboravimo, iſtis, erunt.

Plur. Num. Maſc. Delali, qui laboravimus, viſtis, verunt.
Fœm. Delale, quæ laboravimo, iſtis, verunt.
Neut. Delala, quæ laboravimo, iſtis, verunt.

Hinc itaque fiunt præterita cum verbo ſubſtantivo præſentis temporis; ſim, ſi, je, ſium, es, eſt. Hoc participium alios Caſus præter nominativum Sing. Dual. et Plur. non habet.

Fit inde futurum, addita, ad dictum participium verbo ſubſtantivo futuri temporis.

IV. Ab hoc infinitivo fit etiam verbum paſſivum, mutata ultima ſyllaba infinitivi activi, ti, in, **N**. ut: à delati fit delan, à piſa, ti, piſan. et movetur per tria genera, ſic:

Sing.	Dual.	Plur.
Maſc. Delan, laboraſo.	Delana, ti.	Delani, ti.
Fœm. Delana, ta.	Delane, tæ.	Delane, tæ.
Neut. Delanu, tum.	Delana, ta.	Delana, ta.

Hoc unico participio abſolvuntur omnia verba et voce et ſignificatione paſſiva, addito verbo ſubſtantivo ſum, es, eſt.

Gerundium in DO.

V. A tertia perſona plurali præſentis indicativi activi, formatur vox, habens ſignificationem Gerundij in, DO. additis literis, zh. ut: à délajo, laborant, fit délajozh, laborando.

Participium Præſens.

Hinc fit participium præſentis temporis per motionem ſic: Maſc. Délajózhi, laborans. Fœm. Delajozha. Neut. Delajózhe. hæc declinantur ſicut *Adjectiva*, ut ſup.

Supinum in TUM, et Gerundium in DUM.

VI. *Ab* infinitivo fit ſupinum in tum, et Gerundium in, dum. abjecta ab infinitivo litera ultima l. ut: à delati fit delat, laborátum, et laborandum.

Verbalia in NJE.

VII. *Ab* infinitivo etiam fiunt verbalia in nje, ultima ſyllaba, ti, mutata in nje, ut: à delati, fit délanje, labor.

Verbalia in V. EZ. et Za.

Veniunt etiam verbalia à verbis activis

ſubſtantiva; Delu, labor, piſmu ſcriptum .. item Délavez, laborator. Adjectiva; lub, a, u. Charus, a, um.

Gerundiain Di.

VIII. Infinitivus etiam ponitur loco Gerundij in Di. et Supini in TU, ut: Zhas je délati, eſt tempus laborandi, item: teſhkú je délati, difficile eſt laboratu.

Obſervationes.

I. Indicativus et Conjunctivo conveniunt voce, niſi quod Conjunctivo addantur particulæ Conditionales: aku, kadar, dokler, da. etc.

II. Indicativus et Conjunctivus habet tempora: Præſens, Præteritum (ſub quo Continetur imperfectū, et pluſquamperfectum) et futurum.

III. Imperativus habet Præſens, et Futurum.

IV. Optativus habet tantùm Præteritum perfectum, quod ab indicativi præteriti voce non differt, niſi, quod optativus habeat adverbium vocandi, ó ſi, utinam, ô de bi.

V. Præteritum indicativum activum habet præpoſitum, participio activo, verbum ſubſtantivum, ſim ſi, je, ſum, es, eſt.

VI. Futurum activum habet eandem vocem cū præteritis, at ei proponitur verbum ſubſtantivum futuri temporis: bom, boſh, bo.

VII. Paſſivum verbum abſolvitur participio paſſivo, et verbo ſubſtantivo.

Caput IV.

Conjugatio Verbi Substantivi Sum.

Sine verbo; SUM. nullum verbum inflecti potest, hinc ante omnia ejus inflexio subjungenda est, nam eo Cognito obvia erit omnium verborum in lingua slavica Conjugatio.

Indicativ. Præsens. Num. Sing.

Jest sim, ego sum, ich bin. Ti si, tu es. du bist. on, ona, onu, je, ille, illa, illud est. er, sie, das ist.

Dualis.

Mi siva, sive, siva, nos duo, duæ, duo sumus.
Vi sta, ste, sta, vos duo, æ, o. estis.
Oná, one, oná sta, illi duo, æ, illa duo sunt.

Plural.

Mi smo, nos sumus. Vi ste, vos estis. Oni, é, á so, illi, æ, a sunt.

Præteritum.

Sim bil, la, lu, fui. Si bil, la, lu, fuisti. je bil a, it fuit.

Dualis.

Sva bilá, sive bilé, siva bilá, nos duo, æ, o, fuimus
sta bila, ste bile, sta bilá, vos duo, æ, o, fuistis.
ona, e, a, sta, e, sta, bila, e, a, illi, æ, a duo, æ, o, fuere.

Plural.

Mi smo bilí, e, a, nos fuimus. Vi ste bilí, le, bilá vos fuistis. oni, é, á so bili, le, la, illi, æ, a fuerunt

Futurum. Sing.

Bódem, vel bom, ero. Bodesh, vel bosh, eris.
Bóde, vel bo, erit.

Dualis.

Bódeva,ve,va. nos duo,æ,o,erimus.v bóva,e.
Bódeta,te,ta,vos duo,æ,o,eritis. v. bóta,e,a.
ona,e,a bodeta,te,a. illiduo,æ,a duo erunt,v bóta,
e,a. **Plur.**
Bodemo,bodete,bodejo,v. bómo,bote,bojo,bodo,
nos erimus, eritis, erunt.

Imperativus. Sing.

Bodi ti, eſto tu. Bodi on,ona,u, eſto ille,a,ud.

Dual.

Bódiva,ve,va,ſimus nos duo,æ,o. Bódita,te,
ta ſitis vos duo,æ,o. Bódiſa,e,a,oná,é,á,ſint illi
duo,æ,o. **Plur.**
Bódimo,ſimus. Bodite,ſitis. Bódite oni,e,a.
ſint illi,æ,a. **Optativus Sing.**
O debi jeſt bil,la,lu. utinam ego eſſem,v fuiſſe.
O debi ti bil,la,lu. utinã tu eſſes,v fuiſſes.
o debi on bil,ona la,u lú. utinã ille,a,ud eſſet.

Dual.

O debi mi bilá,é,á. utinã nos duo,æ,o,eſſemus.
O debi vi bila,e,a. utinã vos duo,æ,o,eſſetis,v.
O debi ona bila,one le,ona la, utinã illi duo,æ,
o,eſſent v fuiſſent. **Plur.**
O debi mi bili,e,a, utinam nos eſſemo v fuiſſemo
O debi vi bili,e,a, utinam vos eſſetis,v fuiſſetis
O debi oni bili,ne le,na la. utinã illi,æ,a eſſent

Obſervationes.

Præteritum plusquamperfectum poſſet reddi
ſi pro: utinam fuiſſem diceretz: ô debijeſt vshe

bil. adaucta nempe voce, vshe. Sæpe etiam fit, ut addatur voci, vshe, vox; sdaunaj, vel daunu, diu, ut: ô debi jeſt sdaunaj vshe bil.

Futurum

O debi meni bilu, utinam mihi foret, vel O debi moglu biti, utinam poſſet eſſe.

Subjunctivus

Convenit cum indicat. additis vocibꝰ: aku, ſi, kadar, quando, da vel de, cum &c.

Præſens. Sing.

Aku ſim jeſt, cum ſim. Aku ſi, cum ſis. Aku je on, ona, onu. Cum ſit ille, a, ud.

Dual.

Aku ſva, e, a mi, cum nos duo, æ, o ſimus.
Aku ſta, e, a, cum vos duo, æ, o ſitis.
Aku ſta ona, ſte one, ſta ona, cum illi, æ, a ſint.

Plur.

Aku ſmo mi, cum nos ſimus. Aku ſte vi, cum vos ſitis. Aku ſo oni, e, a, cum illi, æ, a ſint.

Præteritum Sing.

Aku ſim jeſt bil, a, u, cum fuerim, v̊ fuiſſem.
Aku ſi ti bil, a, u, cum fueris, v̊ fuiſſes.
Aku je on bil, ona bila, onu bilu, cum ille, a, ud fuerit v̊ fuiſſet.

Dual.

Aku ſva bila, ve le, va la. Cum nos duo, æ, o fuerim
Aku ſta bila, ſte le, ſta la. cum vos duo, æ, o. fueritis
Aku ſo oni, e, a, bili, e, a. Cum illi duo, æ, o fuerint.

Plur.

Aku ſmo mi bili, e, a, Cum nos fuerimꝰ v̊ fuiſſemus.

AKu ſte vi bili,e,a. Cum vos fueritis v fuiſſetis
AKu ſo oni,e,a,bili,e,a. Cum illi æ,a fuerint.

Futurum. Sing.

AKu jeſt bom, Cum fuero. AKu ti boſh, Cum fueris. AKu on,a,u bo, Cum ille,a,ud fuerit.

Dual.

AKu mi bova,ve,va, Cum nos duo,æ,o fuerimus
AKu vi bota,e,a, Cum vos duo,æ,o fueritis
AKu ona,e,a bota,e,a. Cum illi duo,æ,o fuerint.

Plur.

AKu mi bomo, Cum nos fuerimus. AKu vi bote. Cum vos fueritis. AKu oni,e,a bodo. Cum illi,æ,a fuerint

Infinitivi Præſens. Biti, eſſe.

Participium præſens. Bodejózh,zha,zhe, ens, v exiſtens. Gerundium in DI. Biti, eſſendi, vel Bitja.

Gerundium in DO: Bodejózh, eſſendo.

Gerundia in DUM: K'Bitju, ad eſſendum.

Caput V.

Exemplum Verborum

primi ordinis exeuntium in AM.

Indicativ. Præſens. Sing.

Ieſt ſeKam, ego ſeco, ich ſchaue, oder ſchacke.
Ti ſeKaſh, tu ſecas. On,a,u, ſeKa, ille,a,ud ſecat.

Dual.

Mi ſéKava,ve,va, nos duo,æ,o ſecamus.
Vi ſéKata,te,ta, vos duo,æ,o ſecatis.
Ona,e,a ſéKaſa,te,ta, illi duo,æ,o, ſecant.

Plur.

Mi ſekamo, nos ſecamus. Vi ſekàte, vos ſecatis. Oni, e, a, ſekajo, illi, æ, a, ſecant.

Præteritum. Sing.

Ieſt ſim ſekal, a, u. ego ſecui. Ti ſi ſekal, a, u, tu ſecuiſti. On, a, u, je ſekal, a, u, ille, a, ud ſecuit.

Dual.

Mi ſva, ve, va ſekala, e, a, nos duo, æ, o, ſecuimus. Vi ſta, ſte, ſta ſekala, e, a, vos duo, æ, o, ſecuiſtis. Ona, e, a, ſta, ſte, ſta ſekala, e, a, illi, æ, a, ſecuerunt.

Plur.

Mi ſmo ſekali, le, la, nos ſecuimus. Vi ſte ſekali, e, a, Vos ſecuiſtis. Oni, e, a, ſo ſekali, e, a, illi, æ, a, ſecuerunt.

Obſervatio

Poſſent etiam præterita diſtinctè ſic Conjugari, ut: Sem ſekal. ſecabam. præt. imperf.
Sem bil ſekal. ſecui. præterit. perfect.
Sem vshe bil ſekal. ſecueram. præt. plusquãper.

Futurum. Sing.

Ieſt bom ſekal, a, u. ego ſecabo. Ti boſh ſekal, a, u, tu ſecabis. On, a, u, bo ſekal, a, u, ille, a, ud ſecabit.

Dual.

Mi bova, ve, va ſekala, le, la. nos duo, æ, o, ſecabimo. Vi bota, e a ſekala, e, a, vos duo, æ, o, ſecabitis. Ona, e, a, bota, e, a, ſekala, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, ſecabunt.

Plur.

Mi bomo ſekali, e, a, nos ſecabimus. Vi bote ſekali, le, la, Vos ſecabitis. Oni, e, a, bodo ſekali, le, la, illi, æ, a, ſecabunt.

Obſervatio.

In Duali majoris claritatis cauſa ſubinde adduntur; dva, dve, dva. ſic: mi dva bova ſekala vi dva, oni dva bota ſekala. etc.

Imperativus. Sing.

Sekaj ti, ſeca tu. Sekaj on, a, u, ſecet ille, a, ud

Dual.

Sekajva, ve, va, mi, Secemus nos duo, æ, o.
Sekajta, e, a, vi, Secate vos duo, æ, o.
Sekajta, e, a, ona, e, a. ſecent illi, æ, a, duo, æ, o

Plur.

Sekajmo mi, ſecemus nos. Sekajte vi ſecetis vos. Sekajo oni, e, a, ſecent illi, æ, a.

Optativus. Sing.

O debi jeſt bil, a, u, ſekal, a, u, utinam ego ſecarẽ.
O debi ti bil, a, u, ſekal, a, u, utinam tu ſecares.
O debi on, a, u, bil, a, u, ſekal, a, u, utinam ille, a, ud ſecaret. **Dual.**

O debi mi bila, e, a, ſekala, e, a, utinã nos duo, æ, o ſecaremo. O debi vi bila, e, a, ſekala e, a, utinam vos duo, æ, o, ſecaretis. O debi oná, e, á, bila, e, a, ſekala, le, la, utinam illi, æ, a, duo, æ, o ſecarent v̄ ſeciſſent. **Plur.**

O debi mi bili, e, a, ſekali, e, a, utinam nos ſecaremo
O debi vi bili, e, a, ſekali, e, a, utinam vos ſecaretis
O debi oni, e, a, bili, e, a, ſekali, e, a, utinam illi, æ, a, ſecarent. **Obſervatio.**

Poſſet etiam præſens et imperfectum à præterit. perfecto, et plusquamperf. ſic diſtingui: O debi jeſt ſekal, utinam ego ſecarem.

O debi jeſt bil ſeKal, utinam ego ſecuiſſem. Futurum poſſet ſic reddi: ò debi meni bilu ſeKati, utinam mihi daretur ſecare.

Conjunctivi, Præſens. Sing.

Kadar, v AKu jeſt ſeKam, Cum ſecem. Kadar ti ſeKaſh, Cum ſeces. Kadar on, a, u, ſeKa, Cum ille, a, ud ſecet.

Dual.

Kadar mi ſeKava, e, a, cum nos duo, æ, o, ſecemus Kadar vi ſeKata, e, a, Cum vos duo, æ, o, ſecetis. Kadar ona, e, a, ſeKata, e, a, cum illi, æ, a, duo, æ, o, ſecent.

Plur.

Kadar mi ſeKamo, Cum nos ſecemus. Kadar vi ſeKate, cum vos ſecetis. Kadar oni, e, a, ſeKajo, dī illi, æ, a, ſecent.

Præterit. Sing.

Kadar ſim jeſt bil, a, u, ſeKal, a, u, Cum ſecuerim. Kadar ſi ti bil, a, u, ſeKal, a, u, Cum ſecueris. Kadar je on, a, u, bil, a, u ſeKal, a, u, Cum ille, a, ud, ſecuerit.

Dual.

Kadar ſva, e, a, mi bila, e, a, ſeKala, e, a, Cum nos duo æ, o, ſecuerimus. Kadar ſta, e, a, bila, e, a, ſeKala, e, a, Cum vos duo, æ, o, ſecueritis. Kadar, ſta, e, a, oná, é, á, bila, e, a, ſeKala, é, a, Cum illi, æ, a, duo, æ, o, ſecuerint.

Plur.

Kadar ſmo mi bili, e, a, ſeKali, e, a, Cum nos ſecuerimus. Kadar ſte vi bili, e, a, ſeKali, e, a, Cum vos ſecueritis. Kadar ſo oní, é, á, bili, e, a, ſeKali, le, la, Cum illi, æ, a, ſecuerint.

Futurum. Sing.

Kadar jeſt bom ſeKal, a, u, Cum ego ſecuero. Kadar ti boſh ſeKal, a, u, Cum tu ſecueris.

Kadar on,a,u, bo ſeKál,a,u. Cum ille,a,ud ſecuerit. **Dual.**

Kadar mi bova,e,a ſeKala,e,a. Cùm nos duo,æ,o, ſecuerimus. Kadar vi bota,e,a ſeKala,e,a. Cùm vos duo,æ,o. ſecueritis. Kadar oná,é,á bota,e,a ſeKala,e,a, Cum illi,æ,a, duo,æ,o. ſecuerint.

Plur.

Kadar mi bomo ſeKali,e,a, Cum nos ſecuerimus. Kadar vi bote ſeKali,e,a. Cum vos ſecueritis. Kadar oni,e,a bodo ſeKali,e,a, Cùm illi,æ,a. ſecuerint. **Infinitiv. Præſ.** ſéKati, ſecare.

Particip. Præſens. ſeKajózh,a,e, ſecans.

Particip. Præterit. ſeKal, ſecatus a,um.

Gerund. in DI. ſéKati, ſecandi.

Gerund. in DO. ſecajozh, ſecando.

Gerund. in DUM. K'ſeKajnju, ad ſecandum.

Supinum utrumq. ſeKati, ſecatum, ſectu.

Verbale. ſeKajnje. ſectio.

Caput VI.

Verba primi Ordinis in AM.

ubi primò ponitur ima perſona indicativi Præſ. dein Infinitivus, demum Particip. præteritum.

D.

Dam, dati, dal. Do, gibe. Naprejdam, gibe herfür.

Delam, delati, delal, laboro, arbeithe.

Drengam, gati, gal, urgeo, dringe. partiſKam, idem.

F.

Ferahtam, fati, tal, Contemno, verachte.

Fílam, lati, lal. farcio, fülle, Baſſam, idem.

G.

Gledam, dati, dal. video aſpicio. ſihe.
Gmeram, rati, ral, augeo, mehre. Mnoshim, idē.

I.

Igram, grati, gral, ludo, ſpiele.
Imam, meti, mel. habeo, habe.
Isviram, rati, ral, orior, entſpringe.

K.

Kálam, lati, lal, findo, ſpalte.
Kopam, ati, al, fodio, grabe. Pokopám, ſepelio.
Kúham, ati, al. Coquo kochſe.

L.

Ládam, ati, al. rego, regire. regiram, idem.
Luzham, ati, al, jacio, wirffe. mézhem, idem.

M. N.

Malam, ati, al, pingo, mahle. Nuzam ati, al, utor, gebrauche.

O.

Ordnam, ati, al, ſtruo, ordne.

P.

Pejlám, ati, lal, duco, führe.
Pometam, ati, al. Verro, kehre, ſaübere.
Popravlam, ati, al, reſarcio, verbeſſere. flikam. idē
Pozhívam, ati, al, quieſco, ruhe, raſte.
Predám, ati, al, vendo, verkauffe.
Premágam, ati, al, vinco, überwinde.

R.

Reſtergam, ati, al. rumpo, zerreiſſe.

S.

Savúpam, ati, al. fido, ſpero, traue, hoffe.
Shalbam, ati, al, ungo, ſalbe.
Shrajam, ati, al. clamo, ruffe.
Shívam, ati, al, neo, nāe.

Straiſam, ati, al, punio, ſtraffe.
Skrívam, ati, al, occulto, verberge.
Snám, ati, al, ſcio, weiß.
Sposnam ati, al. fateor, bekenne. V.
Velám, ati, al. valeo, gelte.
Vúpam, ati, al. ſpero, hoffe. Z.
Zháкam, ati, al, expecto, warte.
Zimpram, ati, al, ædifico, baue.

Caput VII.

Exemplum Verbi Paſſivi primi Ordinis in, AN.

Indicat. Præſ. et Futurum, Sing.

Bom ſeкan, a, u, ſecor, v̌ ſecabor. boſh ſeкan a, u, ſecaris, v̌ ſecaberis. bo ſeкan a, u, ſecatur, v̌ ſecabitur.

Dual.

Bova, e, a, ſeкana e, a. nos duo æ, o, ſecamur, v̌ bimur.
Bota, e, a, ſeкana e, a, vos duo, æ, o, ſecamini, v̌ bimini.
Bota, e, a ona, e, a ſeкana, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, ſecantur, v̌ buntur.

Plur.

Bomo ſeкani, e, a, nos ſecamur, v̌ ſecabimur.
Boſe ſeкani, e, a, vos ſecamini, v̌ ſecabimini.
Oni, e, a, bodo ſeкani, e, a, illi, æ, a ſecantur, vel buntur.

Præteritum, Sing.

Jeſt ſim bil, a, u, ſeкan a, u, ſectus, a, um, ſum, fui.
ti ſi bil, a, u ſeкan, a, u, tu ſectus, a, um, es.
On, a, u, je ſeкan, a, u, bil, a, u, ille, a, ud, ſectus, a, ū eſt.

Dual.

Mi ſva, e, a, ſeкana, e, a, bila, e, a. nos duo, æ, o, ſecti, æ, a, ſumo. Vi ſta, e, a, ſeкana, e, a, bila, e, a, vos duo

æ,o,ſecti,æ,a.eſtis. Ona,e,a,ſta,e,a,ſeKana,e,a, bila,e,a. illi,æ,a,duo,æ,o ſecti,æ,a.fuiſtis.

Plur.

Mi ſmo bili,e,a,ſéKani,e,a, nos ſecti,æ,a,ſumus Vi ſte bili,e,a,ſeKani,e,a, vos ſecti,æ,a.eſtis. Oni, e,a ſo bili,e,a.ſéKani,e,a,illi,æ,a,ſecti æ,a ſunt.

Imperativ. Sing:

Bodi ti ſeKan,a,u,ſecare tu. Bodi on,a,u,ſeK. an,a,u, ſecetur ille,a,ud.

Dual.

Bodiva,e,a.mi ſeKana,e,a,ſecemur nos duo,æ,o Bodita,e,a vi ſeKana,e,a,ſecemini vos duo,æ,o. Bodita ona,e,a,ſeKana,e,a ſecentur illi æ,a,duo, æ,o.

Plur.

Bodimo mi ſeKani,e,a,ſecemur nos. Bodite vi ſeKani,e,a ſecemini vos. Bodejo oni,e,a,ſeKani, e,a, ſecentur illi,æ,a.

Optativ. Præſ. et Præterit. Sing.

O debi jeſt bil,a,u,ſeKan,a,u. utinam ſectus,a, um eſſem. O debi ti bil,a,u,ſéKan,a,u,utinam ſectus,a.um eſſes. O debi on,a,u,bil,a,u,ſe. Kan a.u, utinam ille,a,ud ſectus,a,um eſſet.

Dualis.

O debi mi bila,e,a,ſeKana,e,a,utinā nos duo,æ, o,ſecti,æ,a.eſſemus. O debi vi bila,e,a,ſeKana,e, a,utinam vos duo,æ,o.ſecti,æ,a eſſetis. O debi ona,e,a.bila,e,a.ſeKana,e,a,utinā illi,æ,a,duo,æ, o.ſecti,æ,a.eſſent.

Plur.

O debi mi bili,e,a,ſeKani,e,a. utinam nos ſecti, æ,a.eſſemus. O debi vi bili,e,a.ſeKani,e,a,utinā

vos ſecti,æ,a,eſſetis. O debi oni,e,a,bili,e,a,ſeK,
ani,e,a,utinam illi,æ,a,ſecti,æ,a.eſſent.

Conjunctiv. Præſ. et Futur. Sing.

Kadar jeſt bom ſeKan,a,u, Cum ſecer,v̌ ſecto,a,ū
fuero. Kadar ti boſh ſeKan,a,u, Cum tu ſeceris,v̌
ſectus,a,um fuerit. Kadar on,a,u,bo ſeKan,a,u,
Cum ille,a,ud ſecetur,v̌ ſectus,a,um,erit,v̌ fuerit.

Dual.

Kadar mi bova,e,a,ſeKana,e,a, cum nos duo,æ,
o,ſecemur. Kadar vi boſa,e,a,ſeKana,e,a,Cum
vos duo,æ,o,ſecemini. Kadar ona,é,á,boſa,e,a,
ſeKana,e,a, Cum illi,æ,a,duo æ,o,ſecentur.

Plur.

Kadar mi bomo,ſeKani,e,a. Cum nos ſecemur.
Kadar vi boſe ſeKani,e,a, Cum vos ſecemini.
Kadar oni,e,a,bodo ſeKani,e,a.Cum illi,æ,a,ſecti
æ,a,erunt, vel ſecentur.

Præteritum. Sing.

Kadar ſim jeſt bil,a,u,ſeKan,a,u, cum ſectus
a,um,fuerim. Kadar ſi ti bil,a,u,ſeKan,a,u,
Cum ſectus fueris. Kadar je on,a,u,bil,a,u,ſe-
Kan,a,u, Cum ille,a,ud,ſectus,a,um fuerit.

Dual.

Kadar ſva,e,a,bilá,é,á,ſeKana,e,a.Cum nos duo
æ,o,ſecti,æ,a,fuerimo. Kadar ſta,e,a,bila,e,á,ſeK-
ana,e,a. Cum vos duo,æ,o,ſecti,æ,a fueritis. Kadar
ſta,e,a,ona,e,a,bila,e,a,ſeKana,e,a,Cum illi,æ,a,
duo,æ,o,ſecti,æ,a,fuerint. **Plur.**

Kadar ſmo mi bilí,e,a,ſeKani,e,a, Cum nos ſecti

æ,a.ſimus. Kadar ſte vi bili,e,a ſeKani,e,a .cū vos ſecti,æ,a.ſitis. Kadar ſo oni,e,a,bili,e,a ſeKani, e,a, cum illi,æ,a,ſecti,æ,a.ſint.

Infinitivus. Sekan,a,u.biti,ſecari.

Particip. Præterit. Sekan,a.u,ſectus,a.um.

Futur. Particip. Kèr bo ſeKan,a,u,ſecanduꝫ,a,ū.

De Verbis Imperſonalibus.

Imperſonalia fiunt à tertijs perſonis ſingularibus, præpoſita voce: ſe. ut: ſe ſeKa, ſecatur. ſe je ſeKalu, ſecabatur, ſectum fuit. ſe bo ſeKalu, ſecabitur. et ſic per reliqua tempora et modos

Caput VIII.

Exemplum Verborum in EM.

Indicativ. Præſ. Sing.

Ieſt piſhem, ego ſcribo. ich ſchreibe. ti piſheſh, tu ſcribis, On,a,u,piſhe, ille,a,ud,ſcribit.

Dual.

Mi piſheva,e,a, nos duo,æ,o,ſcribimus. Vi piſheta,e,a, vos duo,æ,o.ſcribitis. Oná,é,a,piſheta,e,a,illi,æ,a,duo,æ,o.ſcribunt.

Plur.

Mi piſhemo, nos ſcribimus. vi piſhete, vos ſcribitis. Oni,é,á piſhejo,illi,æ,a ſcribunt.

Præteritum. Sing.

Jeſt ſim piſal,a.u, ego ſcripſi. ti ſi piſal,a,u, tu ſcripſiſti, On,a,u,je piſal,a,u, ille.a.ud ſcripſit.

Dual.

Mi ſva,e,a, Piſála,e,a, nos duo,æ,o,ſcripſimus. Vi ſta,e,a,piſála,e,a, vos duo,æ,o, ſcripſiſtis.

Oná,é,á,ſta,e,a,piſála,e,a,illi,æ,a,duo,æ,o,ſcripſerunt. **Plur.**

Mi ſmo piſali,e,a,nos ſcripſimo. Vi ſte piſali,e,a,vos ſcripſiſtis. Oni,e,a,ſo piſali,e,a,illi,æ,a,ſcripſerunt. **Futurum. Sing.**

Jeſt bom piſal,a,u,ego ſcribam. ti boſh piſal,a,u,tu ſcribes. On,a,u,bo piſal,a,u,ille,a,ud ſcribet. **Dual.**

Mi bova,e,a,piſála,e,a,nos duo,æ,o,ſcribemus. Vi bota,e,a,piſála,e,a,vos duo,æ,o,ſcribetis. Ona,e,a,bota,e,a,piſala,e,a,illi,æ,a,duo,æ,o,ſcribent. **Plur.**

Mi bomo piſali,e,a,nos ſcribemus. Vi boſte piſali,e,a,vos ſcribetis. Oni,e,a,bodo piſali,e,a,illi,æ,a,ſcribent. **Imperativ. Sing.**

Piſhi ti,ſcribe tu. Piſhi on,a,u,ſcribat ille,a,ud. **Dual.**

Piſhiva,e,a,mi,ſcribamus nos duo,æ,o. Piſheta,e,a,vi,ſcribite vos duo,æ,o. Piſhita,e,a,ona,e,a,ſcribant illi,æ,a. **Plur.**

Piſhimo mi,ſcribamus nos. Piſhite vi,ſcribite vos. Piſlúſe,v Piſhejo oni,e,a,ſcribant illi,æ,a. **Optativus. Sing.**

O debi jeſt bil,a,u,Piſal,a,u,utinam ſcriberem. O debi ti bil,a,u,Piſal,a,u,utinam ſcriberes. O debi on,a,u,bil,a,u,piſal,a,u,utinam ille,a,ud ſcriberet. **Dual.**

O debi mi bila,e,a,piſala,e,a,utinā nos duo,æ,o,ſcriberemus. O debi vi bila,e,a,piſala,e,a,utinā vos duo,æ,o,ſcriberetis. O debi ona,e,a,bila,æ,a

piſala,e,a. utinam illi,æ,a,duo,æ,o,ſcriberent.

Plur.

O debi mi bili,e,a,piſali,e,a, utinã ſcriberemo.
O debi vi bili,e,a,piſali,e,a, utinam ſcriberetis.
O debi oni,e,a,bili,e,a,piſali,e,a, utinam illi,æ,a,
ſcriberent. **Conjunct. Præſ. Sing.**

Kadar jeſt piſhem, cum ſcribam. Kadar ti piſheſh, cum ſcribas. Kadar on,a,u,piſhe, cum ille, a, ud ſcribat. **Dual.**

Kadar mi piſheva,e,a, cum nos duo,æ,o,ſcribamo.
Kadar vi piſheta,e,a, cum vos duo,æ,o,ſcribatis.
Kadar ona,e,a,piſheta,e,a, cum illi,æ,a,duo,æ,o,
ſcribant. **Plur.**

Kadar mi piſhemo cum ſcribamo. Kadar vi piſhete, cum ſcribatis. Kadar oni,e,a,piſh,ejo. Cum illi,æ,a, ſcribant.

Præterit. Sing.

Kadar ſim jeſt bil,a,u,piſal,a,u, Cum ſcripſerim.
Kadar ſi ti bil,a,u,piſal,a,u, Cum ſcripſeris. Kadar je on,a,u,bil,a,u,piſal,a,u, Cum ille,a,ud, ſcripſerit. **Dual.**

Kadar ſva,e,a,mi bila,e,a,piſala,e,a. Cum nos duo,æ,o,ſcripſerimus. Kadar ſta,e,a,vi bila,e,a, piſala,e,a, Cum vos duo ſcripſeritis. Kadar ſta,e,a,ona,e,a,bila,e,a,piſala,e,a, Cum illi,æ,a,duo,æ,o, ſcripſerint. **Plur.**

Kadar ſmo bili,e,a,piſali,e,a, Cum ſcripſerimo.
Kadar ſte bili,e,a,piſali,e,a, Cum ſcripſeritis.
Kadar ſo bili,e,a,piſali,e,a, Cum ſcripſerint.

Futurum. Sing.

Kadar bom. piſal, a, u. Cum̀ ſcripſero. Kadar boſh piſal, a, u, cum̀ ſcripſeris. Kadar on, a, u, bo piſal, a, u, Cum̀ ſcripſerit. **Dual.**

Kadar bova, e, a, piſala, e, a, Cum̀ nos duo, æ, o, ſcripſerimus. Kadar bota, e, a, piſala, e, a, Cum̀ vos duo ſcripſeritis. Kadar ona, e, a, bota, e, a, piſala, e, a Cum̀ illi duo ſcripſerint. **Plur.**

Kadar bomo piſali, e, a, Cum̀ ſcripſerimo. Kadar bote piſali, e, a, cum̀ ſcripſeritis. Kadar oni, e, a, bodo piſali, e, a, Cum̀ illi, æ, a, ſcripſerint.

Infinitiv. Piſati, ſcribere.

Particip. Præſ. piſhejózh, a, e. ſcribens.

Particip. Præter. piſal, qui ſcripſit.

Gerund. in DI. piſati, ſcribendi

Gerund. in DO. piſejózh, ſcribendo.

Gerund. in DUM. K'piſanju, ad ſcribendum.

Supinum utrumqꝫ. piſati, ſcriptum, ptu

Verbale. piſánje, ſcriptio. piſmu, ſcriptum.

Caput IX.

Verba ſecundi Ordinis, in EM

B

Bérem, brati, bral, lego, leſe.

Bíjem, biti, bil, Cædo, ſchlage. v bíjem, occido.

Bodem, boſti, bodel. pungo, ſtehe.

Bliſkam, ati, al. fulgeo, glanze. ê imi ord.

D.

Déjem, djati, djal, facio, thue.

Derem, dreti, dèrl, lacero, reiſſe.

Grem jiti ſhàl eo. geh̃e.
Griſem griſti ſel. mordeo. beiſſe. **H.**
Hozhem hoſéti, hotel, vel htel, volo, will.

I.

Jem, jeſti, jedil, Comedo eſſe.
jemlem jemláti, al, accipio, nehme.
Iiſzhem jiſkati, kal, quæro, ſuech̃e.

K.

Kashem ſáti, ſal. oſtendo, zeige.
Klízhem, zati, zal, voco, ruffe.
Kradem, kraſti, Krádel furor, ſtehle.

L.

Lèjsem, leſti, sel, repo, krieche.
Lijem, liti, lil, fundo, gieſſe. **M.**
Máshem, masati, sal, ungo, ſalbe.
Morem, mozhi, mogel, poſſum, kan.

N.

Najdem, najti, naſhel, invenio, finde.
Neſem, neſti, nesel, porto, trage.
Nezhem, v nozhem, nehſeti, nehtil, nolo, will nicht.

O

Obèrnem, niti, nil, verto, wende umb.
Oblázhem, zi, il, veſtio, anlege.
odprèm, pèrti, pèrl, aperio, mache auf.
Oſtanem, ſtati, ſtal, maneo, bleibe.

P.

Padem, paſti, padel, Cado, falle.
Perem, prati, pral, lavo, waſche.
Pezhem, zhi, peKel, pinſo, backe,
Pijem, piti, pil, bibo, trincke.

Pójem, péti, pél, Cano, ſinge.
Pokrijem, kriti, kril, tego, bedecke.
Póſhlem, ſlati, ſlal, mitto, ſchicke.
Pridem, priti, priſhel, venio, komme.

R.

Ráſtem, raſti, rasel, Creſco, wachſe.
Réjshem, resati, sal, ſcindo, ſchneide.
Rezhem, rezhi, rekal, dico, ſage.

S.

Saprem, preti, pèrl, Claudo, verſpere.
Sázhnem, zheti, zhel, incipio, fange an.
Sejem, sjati, sjal, ſero, ſäe.
Shalújem, uváti, uval, doleo, traure.
Shénem, gnati, gnal, pello, treibe.
Shgem, shgáti, shgal, uro, brenne.
skazhem, ſkakati, ſkakal, ſalio, ſpringe.
Starem, ſtreti, ſterl, frango, breche.

T.

Tézhem, tezhi, tekel, Curro, lauffe.
Tolzhem, lzhi, lkel, fundo, ſtoſſe.
Tréſem, treſti, treſal, quatio, ſchüttle.

V.

Várujem, varuvati, val, Caveo, hüte.
Vershem, vrezhi, vergel, jacio, werffe.
Viérujem, v verjem, veruvati, val Credo, glaube.
Vlézhem, vlézhi, vlékel, traho, zieche.
V'mérjem, reſi, mérl, morior, ſtirbe.
Vrèm, vreti, vrel, bullio, ſiede.
v'ſtanem, iti, el, ſurgo, ſtehe auf.
vushgém, gati, gal, accendo, zünde an.

Caput X.

Exemplum Verbi Paſſivi,

ſecundi ordinis in EN.

Indicat. Præſ. et Futur. Sing.

Jeſt bom pezhen,a,u, torreor, v torrebor, ich werd gebraten. ti boſh pezhen,a,u, tu torreris, etc. On,a,u, bo pezhen,a,u, ille,a,ud torretur. etc.

Dual.

Bova,e,a, pezhéna,e,a, nos duo,æ,o, torremur. Bota,e,a, pezhena,e,a, vos duo,æ,o, torremini. Ona,e,a, bota,e,a, pezhena,e,a, illi,æ,a, duo,æ,o, torrentur.

Plur.

Mi bomo pezheni,e,a, nos torremur. Vi boſe pezhéni,e,a, vos torremini. Oni,e,a, bodo pezheni,e,a, illi,æ,a, torrentur.

Præteritum. Sing.

Jeſt ſim bil,a,u, pezhen,a,u, ego toſtus,a,ū ſum, ti ſi bil,a,u, pezhen,a,u, tu toſtus,a,um es. On,a,u, je bil,a,u, pezhen,a,u, ille,a,ud toſtus,a,ū, eſt.

Dual.

Mi ſva,e,a, bila,e,a, pezhéna,e,a, nos duo,æ,o, toſti,æ,a, ſumo. Vi ſta,e,a, bila,e,a, pezhena,e,a, vos duo,æ,o, toſti,æ,a ſumo. Ona,e,a, ſta,e,a, bila,e,a, pezhena,e,a, illi,æ,a, duo,æ,o, toſti,æ,a, ſunt.

Plur.

Mi ſmo bili,e,a, pezheni,e,a, nos toſti,æ,a, ſumus. Vi ſte bili,e,a, pezheni,e,a, vos toſti,æ,a, eſtis. Oni,e,a, ſo bili pezheni,e,a, illi,æ,a, toſti,æ,a, ſunt.

Imperativ. Sing.

Bodi ti pézhen,a,u, torrere tu. Bodi on,a,u, pézhen,a,u, torreatur ille,a,ud.

Dual.

Bodiva,e,a,mi pezhéna,e,a, torreamur nos duo
Bodita,e,a,vi pezhéna,e,a, torreamini vos duo
Bodiſa,e,a,oni,e,a, pezhéna,e,a, torreantur illi, æ,a, duo,æ,o.

Plur.

Bodimo mi pezhéni,e,a, torreamur nos.
Bodite vi pezhéni,e,a, torreamini vos.
Bodiſe oni,e,a, pezhéni,e,a, torreantur illi,æ,a

Optativus, Præſet Præter. Sin.

O debi jeſt bil,a,u. pezhen,a,u. utinam torrer er, v' toſtus,a,um eſſem. O debi ti bil,a,u, pezhen, a,u, utinam torrereris, &c. O debi on,a,u, pezh en,a,u, bil,a,u. utinam ille,a,ud, torreretur

Dual.

O debi mi bila,e,a, pezhéna,e,a. Utinam nos duo æ,o, torreremur. O debi vi bila,e,a, pezhéna,e,a, utinam vos duo,æ,o, torremini. O debi,ona,e,a, bila,e,a, pezhéna,e,a. Utinã illi,æ,a, duo,æ,o, torrerentur.

Plur.

O debi mi bili,e,a, pezhéni,e,a, utinam torrere mur. O debi vi bili,e,a, pezhéni,e,a, utinam torreremini. O debi oni,e,a, bili,e,a, pezheni,e, a, Utinam illi,æ,a, torrerentur.

Conjunctiv. Præſ. et Futur. Sing.

Kadar jeſt bom pezhen,a,u. Cum torrear
Kadar ti boſh pezhen,a,u, Cum torreris
Kadar on,a,u, bo pezhen,a,u. Cũ ille,a,ud torreatur

Dual.

Kadar bova,e,a,pezhéna,e,a. Cùm nos duo,æ,o, torreamur. Kadar bota,e,a,pezhéna,e,a, Cùm vos duo,æ,o,torreamini. Kadar ona,e,a,bota,e,a pezhéna,e,a. Cùm illi,æ,a,duo,æ,o,torreantur.

Plur.

Kadar mi bomo pezheni,e,a. Cùm torreamur. Kadar vi bote pezhéni,e,a, Cùm torreamini. Kadar oni,e,a,bodo pezhéni,e,a, Cùm illi,æ,a,torreantur.

Præterit. Sing.

Kadar ſim jeſt bil,a,u,pezhen,a,u, Cùm toſtus,a,um ſim,v fuerim. Kadar ſi ti bil,a,u,pezhen,a,u, Cùm toſtus,a,um ſis. Kadar je on,a,u,bil,a,u, pezhen,a,u, Cùm ille,a,ud,toſtus,a,um,ſit.

Dual.

Kadar ſva,e,a,bila,e,a,pezhena,e,a, Cùm nos duo,æ,o, toſti,æ,a,ſimo. Kadar ſta,e,a,bila,e,a, pezhena,e,a, Cùm vos duo,æ,o, toſti,æ,a,ſitis. Kadar ona,e,a,ſta,e,a,bila,e,a,pezhena,e,a, Cùm illi,æ,a,duo,æ,o, toſti,æ,a,ſint.

Plur.

Kadar ſmo mi bili,e,a,pezhéni,e,a,Cùm toſti, æ,a,ſimus. Kadar ſte vi bili,e,a,pezheni,e,a, cùm toſti,æ,a,ſitis. Kadar ſo oni,e,a,bili,e,a, pezheni,e,a, Cùm toſti,æ,a,ſint.

Infinitiv. Pezhen,a,u,biti, torreri.
Particip.Præterit. pezhen,a,u, toſtus,a,um.
Particip.Futur. Kar bo pezhen,a,u,torrendo,a,ū.
Verbale. pezhénje,toſtum.

Caput XI.

Exemplum tertij Ordinis.

in IM.

Indicat. Præſens. Sing.

Jeſt lubim, ego amo, ich liebe. Ti lubiſh, amas, du liebeſt. On, a, u, lubi, ille, a, ud, amat, er liebet.

Dual.

Mi lubiva, e, a. nos duo, æ, o, amamus, wir lieben. Vi lubita, e, a, vos duo, æ, o, amatis. Ona, e, a, lubijo, illi, æ, a, amant.

Plur.

Mi lúbimo, nos amamus. Vi lubite, vos amatis. Oni, e, a, lubijo, illi, æ, a, amant.

Præterit. Sing.

jeſt ſim lubil, a, u, amavi. Ti ſi lubil, a, u, amâſti. On, a, u, je lubil, a, u, ille, a, ud, amavit.

Dual.

Mi ſva, e, a, lubila, e, a. nos duo, æ, o, amavimus. Vi ſta, e, a, lubila, e, a. vos duo, æ, o, amaviſtis. Oná, é, á, ſta, e, a, lubila, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, amârunt.

Plur.

Mi ſmo lubili, e, a, nos amavimus. Vi ſte lubili, e, a, vos amaſtis. Oni, e, a, ſo lubili, e, a. illi, æ, a, amârunt.

Futurum. Sing.

Jeſt bom lubil, a, u. amabo. Ti boſh lubil, a, u amabis. On, a, u, bo lubil, a, u, ille, a, ud, amabit.

Dual.

Mi bova, e, a, lubila, e, a. nos duo, æ, o, amabimo. Vi bota, e, a, lubila, e, a, vos duo, æ, o, amabitis. Oni, e, a, bota, e, a, lubila, e, a, illi, æ, a, duo, æ, o, amabunt.

Plur.

Mi bomo lubili,e,a, nos amabimus. Vi bote lubili,e,a, vos amabitis. Oni,e,a, bodo lubili,e,a, illi,æ,a, amabunt.

Imperativ. Sing.

Lubi ti, amatu, lubi on,a,u, amet ille,a,ud.

Dual.

Lubiva,e,a, mi, amemus nos duo,æ,o. lubita e,a,vi, ametis vos duo,æ,o. lubita,e,a,ona,e,a, ament illi,æ,a.

Plur.

Lubimo mi, amemus nos. lubite vi, ametis vos. lubite oni,e,a, ament illi,æ,a.

Optativ. Sing.

O debi jeſt bil,a,u, lubil,a,u. utinam ego amarē, vamaſſem. O debi ti bil,a,u, lubil,a,u. utinam tu amares. O debi on,a,u, bil,a,u, lubil,a,u, utinam ille,a,ud, amaret.

Dual.

O debi mi bilá,é,á, lubila,e,a, utinam nos duo, æ,o, amaremus. O debi vi bila,e,a, lubila,e,a, utinam vos duo,æ,o, amaretis. O debi ona,e,a, bila,e,a, lubila,e,a. utinam illi,æ,a, amarent.

Plur.

O debi mi bili,e,a, lubili,e,a, utinam amaremo. O debi vi bili,e,a, lubili,e,a, utinam amaretis. O debi oni,e,a, bili,e,a, lubili,e,a, utinā illi,æ,a, amarent.

Conjunctiv. Sing.

Kadar jeſt lubim, Cum amem. Kadar ti lubiſh, Cum ames. Kadar on,a,u, lubi, Cum ille,a,ud, amet.

Dual.

Kadar mi lubiva,e,a, Cùm nos duo,æ,o, amemo.
Kadar vi lubita,e,a, Cùm vos duo,æ,o, ametis.
Kadar ona,e,a, lubita,e,a, Cùm illi,æ,a, duo,æ,o, ament.

Plur.

Kadar mi lubimo. Cùm amemus. Kadar vi lubite, Cùm ametis. Kadar oni,e,a lubijo, Cùm illi, æ,a, ament.

Præterit. Sing.

Kadar ſim jeſt bil,a,u, lubil,a,u, Cùm amarem,
Kadar ti ſi bil,a,u, lubil,a,u, Cùm tu amares,
Kadar je on,a,u, bil,a,u, lubil,a,u, Cùm ille,a,ud amaverit.

Dual.

Kadar ſva,e,a, bila,e,a, lubila,e,a, Cùm nos duo,æ, o, amaverimus. Kadar ſta,e,a, bila,e,a, lubila,e, a, Cùm vos duo,æ,o, amaveritis. Kadar ſta,e,a, ona,e,a, bila,e,a, lubila,e,a, Cùm illi,æ,a, duo,æ,o, amaverint.

Plur.

Kadar ſmo nui bili,e,a, lubili,e,a, cùm amaverimus. Kadar ſte vi bili,e,a, lubili,e,a, Cùm amaveritis. Kadar ſo oni,e,a, bili,e,a, lubili,e,a Cùm illi,æ,a, amaverint.

Futurum. Sing.

Kadar jeſt bom lubil,e,a, Cùm amavero.
Kadar ti boſh lubil,e,a, Cùm amaveris.
Kadar on,a,u, bo lubil,a,u, Cùm ille,a,ud, amaverit.

Dual.

Kadar mi bova,e,a, lubila,e,a, Cùm nos duo,æ,o, amaverimus. Kadar vi bota,e,a, lubila,e,a, Cùm vos duo,æ,o, amaveritis. Kadar oná,é,a, bota,e,a lubila,e,a, Cùm illi,æ,a, duo,æ,o, amaverint.

Plur:

Kadar mi bomo lubili,e,a, Cum amaverimus.
Kadar vi bote lubili,e,a, Cum amaveritis.
Kadar oni,e,a. bodo lubili,e,a, cum amaverint.
Infinitiv. lubíti, amare.
Particip. Præſ. lubijózhi,a,e, amans.
Particip. Præterit. lubil,a,u, amatus,a,um,
Gerund. in DI. lubiti, amandi.
Gerund. in DO. lubjozh, amando,
Gerund. in DUM. lubiti, vel K'lubléjnju.
Supinum utrumqp. lubíti, amatum, átu.
Verbale, lublèinje, lubésen, amor

Caput XII.

Verba tertij Ordinis in IM.

B.

Beshim, shati, shal, fugio, flieh.
Bojim ſe, bati, bal, timeo, förchte.
Bránim, iti, il, tueor, beſchirme.

D.

Diſhím, ſhati, ſhal, oleo, riehe.
Dèrshím, shati, shal, teneo, halte.
Dobím, iti, il, adipiſcor, erlange.

G.

Gorím, reti, gorel, ardeo, brenne.
Govorím, riti, vuril, loquor, rede.

H.

Hódim, diti, dil, eo, gehe.

K.

Kóſſim, ſiti, ſil, prandeo, mittagmahle.
Kúpim, piti, il, emo, kauffe.

L.

Lásim, iti, il. repo, ſtiecke.
Leshím, sháti, shal. jaceo, lige.
Lovím, iti, il. Capio, fange.
Luzhím, iti, il. jacio, werffe.

M.

Ménim, iti, il, puto, megne.
Mèrim, iti, il, metior, meſſe.
Mólim, iti, il, oro, bette.

N.

Namózhim, iti, il, tingo, tuncke ein
Napolnim, iti, il. impleo, fülle an.

O.

Oblúbim, iti, bil, promitto, verſpeiſſe, gelobe.
Obéſim, iti, ſil, ſuſpendo, hencke.
Oppomením, iti, il, moneo, ermahne.

P.

Poloshím, iti, il, lege, unterlege.
Posábim, iti, il, obliviſcor, vergeſſe.
Potérdim, iti, il, Confirmo, bekröfftige
Prósim, iti, il, peto, bitte.

R.

Reshálim, iti, il, offendo, beleydige.
Rodim, iti, il, pario, gebährre.

S.

Samudím, iti, il, negligo, verſaume.
Saſlúshim, iti, il, mereor, verdienne.
Shelím, leti, lil, deſidéro, verlange.
Shivim, veti, vel, vivo, lebe.
Smerdim, deti, dil, ſordeo, ſtincke.

T.

Terpím, péti, pél, patior, leyde.
Tóshim, iti, il, quæror, klage.
Troſim, iti, il, ſpargo, breite auß.

V.

Vábim, iti, il, invito, lade.
Velím, iti, il, jubeo, ſchaffe.
Vidim, iti, il, video, ſehe.
Vuzhim, iti, il, diſco, lehrne.
Zhaſtim, iti, il, Colo. ehre.
Zhiſtim, iti, il, verro, purgo, ſäubere.

Obſervatio.

Ab activo, lubim, amo, venit paſſivum; ſim lublen, quæ forma in ſecundum ordinem verborum Cõincidit. et Conjugatur ut ſupra; bom pezhen, forreor.

Caput XIII.

De Verbis Anomalis

Indicat. Præſens. Sing.

Jem, edo, iſſ eſſe. jesh, edis. jej, edit.
Grem, eo. iſſ gehe. Gresh, is. Gre, it.
Pridem, venio, kõme. Pridesh, venis, Pride, venit.

Dual.

Jeva, duo edimo. Grevà, imo. Prideva, venimo.
Jesta, duæ editis. Gresta, itis. Prideta, venitis
Jesta, duo edunt. Gresta, eunt. Prideta, veniunt.

Plur.

Jemo, edimo. Gremo, imus. Pridemo, venimo.
Jeste, editis. Greste, itis. Pridete, venitis

Jedo, edunt. Gredo, v grejo, eunt. Pridejo, veniunt.

Præterit. Sing.

Sim jedel dla, dlu. Si jedel, dla, dlu, je jedel, dla, lu.
Sim, ſi, je, ſhàl, ſhla, ſhlu, ille, a, ud, ivit.
Sim, ſi, je, Priſhal, ſhla, ſhlu, ille, a, ud, venit.

Dual.

Sva, e, a, jedla, e, a. nos duo Cõmedimo. etc.
Sva, e, a, ſhla, e, a, nos duo, æ, o, ivimo. etc.
Sva, e, a, priſhla, e, a, nos duo, æ, o, venimo. etc.

Plur.

Smo { Jedli, e, a, Cõmedimus,
Shli, e, a, ivimus,
Prishli, e, a, venimus.

Futurum. Sing.

Bom jedel, dla, dlu, Comedam,
Boſh ſhal, ſhla, ſhlu, ibis
Bo Prishel, shla, shlu, veniet.

Nota: loco verbi: Grem, frequenter uſurpari in futuro. Verbum: Pojdem, ibo, pojdeſh, ibis, pojde, ibit. etc.

Imperativ. Sing.

jei ti, on, edetu, edat ille. Idi, v poidi ti, on, eas tu, eat ille. Pridi ti, on; veni tu, veniat ille.

Dual. Jejva, e, a. Pojva, e, a, Pridiva, e, a, jejta, e, a. Pojta, e, a. Pridita, e, a. etc.

Plur. Jeimo, Pojmo, Pridemo. edamus etc. jeite, edatis. Pojte, eatis. Pridite, veniatis. jeidó, edant. Gredó, eant. Pridejo, veniant.

Infinitiv. jeſti, edere. iti, ire. Priti, venire.

LIBER V.

De Adverbijs, Præpoſitionibus, Conjunctionibꝰ, et interjectionibꝰ.

Caput I.

De Adverbijs.

Adverbium eſt pars orationis indeclinabilis, quæ aliquam rei Circumſtantiam, aut qualitatem una voce effert, ut: lipú piſhe, pulchrè ſcribit. Accidunt adverbio, ſpecies, Significatio, Figura, Comparatio.

Species.

Primitivæ ſunt: donés, hodic, ſjeũnt

Derivativa à Nomine; K'Vézheri, Veſperi, à vezhér. Modrú, prudenter, à moder, prudens. À Pronomine, ut: léſem, huc. letja, illuc. À Verbo, ut: ſKrúuſhi, ſKrivaje, clam, à ſKrivam. À Præpoſitione, ut: súpèrnu, adverſum, à ſúpèr, Contra.

Significationes.

In Loco. Letúkaj, hìc. leundi, illic. tuíſhu, iſthic. tamkaj, vel tam, ibi: kej, ubi. bodi kèrbodi; ubicunque. Povſód, ubique. drugdi, alibi. notri, intus. ſvunaj, foris. sgóraj, ſupra, sdólaj, infra. pèr rókah, præſto.

Ad locum. Léſim, huc. letja, illuc. tjakaj, eô. kam, quô. lih, ali raunutjakaj, eôdem. bodi kamar kuli bodi, quocunque. nófer, intro, vunkaj, foras.

Verſus locum. nótreKaj, introrſum. naſáj, ríténſKi, retrorſum. KvíſKu ſurſum. dóli, deorſum, Kam, v' Kámaj, quorſum. nalévu, ali na lévoſtrán, levorſum. na déſnu, ali deſnóſtran, dextrorſum.

De loco. od Kod, hinc. odúnod, illinc. od Kod, unde. od nekod, alicunde. is néba, Cælitus. is grunta, funditus. s'Korénom red, radicitus. od sdolaj, inferne. odsgoraj ſuperne.

Per locum. letod, hác. leunod, illác. da niKar Kod, nequa. aKo Kaj Kod, ſi qua.

Adverb. Temporis. donas, hodie; ſádaj, nunc. v'zhéraj, heri. jútri, Cras.

Numeri. en Krat, ſemel. dva Krat, bis. tri Krat, ter. zheſtu, ſæpe. rédKu, rarò, ſpet, vel opet, v' druguzh, rurſum, iterum.

Negandi. nej, niKar, non, nihil. niti reddidivè, ut: niti jeſt, niti ti, neque ego, neque tu. nikákor, nequaquam. KratKo niKar, minimè.

Affirmandi. ja, ita. ſaKáj niKar, quid ni. reſnízhu, Certè. KaKúpaK, pupred, nempe.

Demonſtrandi. Póle, en, ecce!

Optandi. ò debi, Bug hótèl, utinam.

Hortandi. nu vshe, boſte, cja, age agite. aKu zeſh, ſi vis. aKu zhele, ſi vultis.

Ordinis. potle, potler, deinde; sdáizi, protinus. pèrvo, poprej, antea. h'puſledimu ultimo. dajle, vezh, præterea. pervizh, primo. druguzh, ſecundò.

Interrogandi. Saḱaj, Cur, quare. Kadaj, quando. aku, numquid. nejli, nonne. Kaj, quid. Kateru is mei dvéjh, utrum.

Similitudinis. lihkaku, ſlaſti ſicut, velut, ſkoraj taku, prope ita. nikár drugazhi, non aliter. niſhter majne, non minus. Koku, quomodo, taku, ſic. tudi taku, ſic etiam.

Qualitatis. vuſhnu, vinételnu, resmiſelnu, doctè. lipu, vſhezh, pulchrè. mozhnu, fortiter. móſhku, viriliter. dobru, benè, hudu, malè.

Quantitatis. veliku, multùm. malu, parum. majhenu, parumper. mozhnú, viſoku, valdè. dokler, donec. doſti, ſatis.

Intendendi. zilu, prorſus, ſlu, nimium.

Remittendi. pomálim, pozháſu, paulatim. kumaj, vix.

Diminuendi. majhinu, enumalu, paululum. ſkrivſhi, Clanculum, enumalu dolgu, longiuscule. bulſhjè, melius.

Dubitandi. lahkaj morebiti, forſitan.

Perſonalia. s'mano, mecum. ſtábo, tecum. s'hnim, ſecum. s'nami, nobiſcum.

Vocandi. hojſha, ſliſhiſh, hem, heus.

Reſpondendi. Kaj je, quid eſt.

Separandi. ſiſeb, ſeorſim. naſihim, ſecretò. dvójo vèrſto, bifariam. drugazhi, aliter.

Excludendi. ſamuzh, le, ſolùm, tantù.

Jurandi. riſnízhnu, timu je taku, verè.

Congregandi. v'kup, simul, sréd, unà. obKratkim, v'enim ſapopádki, Collectim.

Prohibendi. nikar, ne. Kratku nikar, nequaquam.

Eventûs. pres nádjania, ſorte, fortuitò.

Comparandi. vezh, magis. majn, minùs. viſoKu, maximè, zilu dobru, optimè. zilu hudu, peſſimè. KaKor, quam, atque.

Figura.

Simplex. dávnaj, diu. modrú, prudenter.
Compoſita. zhes dán, podnevi. interdiu.
Decompoſita. nemódru, imprudenter.

Comparatio.

Adverbia orta ab adjectivis ſic Comparantur. mozhnú, mozhneſhi, vel vezh mozhnu, nar mozhnéſhi. fortiter, fortius, fortiſſimè. etc.
Comparantur etiam mera adverbia, quæ augeri, minuive poſſunt. ut: zheſtu, ſæpè, zheiſhe, ſæpius. ziluzheſtu, ſæpiſſime.

Caput II.

De Præpoſitionibus.

Præpoſitiones ordine latinorum percurrã, et præprimis, quæ Cum accuſativo Caſu. apud latinos Conſtruuntur.

Ad, zu. ſlavicè redditur per præfixas literas K, vel H. et requirit Dativum, hoc tamen diſcrimine. Præponi enim poteſt K. omnibus dictionibus, quæ à vocali, vel conſonante incipiunt

piunt. At H. ſaltem illis, quæ à literis C.G.K. Q. incipiunt. Ut verò hoc rectè fieri poſſit, poteſt ea affixa præpoſitio Apoſtrophi nota ſignari ſic: K'ozhetu, ad Patrem, K'materi, ad matrem. H'Cerqvi, ad templum. h'Kámenu, ad lapidem.

Apud, beŋ. refert ipſum, **Per**, ubi ipſa vocalis E. obſcurè efferenda, ut Germani in voce: oder, et aber, ſolent. Conſtruuntur cum Dativo, ut: pèr ozhetu, apud patrem. in plurali verò cum Genitivo, ut: pèr ozhetih, apud patres.

Ante, vor. Pred. ſed hæc præpoſitio peculiarem Dativi terminationem requirit. nam in maſculinis et Neutris mutat Dativi ſingularis vocalem in om, vel jom, ut: prèd ozhétom, ante patrem. Quædam verò habent ſaltem, o, ut: pred máno, vel meno, ante me. In foemininis additur Caſus in O. ut: pred vodó, ante aquam. quibusdam jo ſyllaba. ut: pred materjo, pred boſhio voljo, ante matrem, divinam voluntatem. At in dualibus omnibus ille Caſus deſinit in ma, ut: pred ozhétma, máterma, ante ambos parentes. In Pluralibo verò ille Caſus exit in mi, idque in omnibus generibus, ut: pred ozhétmi, mátermi, ante patres, matres.

Adverſùs, wider, id eſt: ſuper, Conſtruitur cum Dativo, ſed frequentius per anaſtrophen ut: ozhétu ſupèr, adverſus patrem. Máteri

ſupèr, adverſus matrem. Poteſt etiam Accuſativum habere poſtſe, ut: supèr ozhéta, adverſus patrem. Similiter in plurali ſi præpoſitio, súper, poſtponitur nomini cum Dativo, conſtruitur. ut: ozhétom ſupér. ſi præponitur, cum Accuſativo conſtruitur, ut: súper ozhéſe, mátere.

Cis, et **Citra**, diſſeits, te ſtrané, vel na leti ſtrani, conſtruitur cum Genitivo, ut: te ſtrané, vel na leti ſtrani, ali kraja vodé, cis, vel citra fluvium.

Ultra, jenſeits, na uni ſtrani, vel na únim kráju, conſtruitur cum Genitivo, ut: na uni ſtrani vodé, ultra fluvium.

Circa, cum, umb, ſherumb, okúli, ſive tempus, ſive locum ſignificet conſtruitur cum Genitivo, ut: okúli meſta, circum urbem, okúli dvajſeti lejt, circa viginti annos.

Circiter, ungefähr, etiam per okúli effertur, et æqualiter conſtruitur, ut: okúli devéti ure, circiter horam nonam.

Contra, wider, zhes. conſtruitur cum Accuſativo, ut: zhes Buga, contra Deum. aliquando etiam per ſuper redditur, de quo ſup.

Erga, gegen, Pruſi, conſtruitur cum Dativo, ut: pruſi Bogú, erga Deum.

Extra, auſſer, svunaj, cum Genitivo, ut: svunaj mejſta, extra urbem.

Inter zwiſchen, Mej, vel etiam v'mejſs.

Convenit Cum, Ante. ut: mej templom, tar Altarjom, inter templum, et altare.

Intra, inerſhalb. snótraj, Genitivum requirit, ut: snótraj oſijdia, intra moenia.

Infra, unſen, sdolaj, vel pod. Accuſat. habet; ut: pod Semljó, infra terram. At, sdólaj requirit Genitivum, ut: sdolaj ſemlje.

Supra, oben, sgoraj, Cum Genitivo, ut: sgoraj glave, ſupra Caput. redditur etiam per, na, et nad, Cum Accuſativo, ut: na glavo, vel nad glavo. Sæpe etiam zhes ſignificat, et tunc retinet ejus Syntaxim, ut: zhes glavo, ſupra Caput.

Juxta, neben, polèk, ali poleg, Cum Genitivo, ut: polèk morjá, juxta mare.

Ob, wegen, sa, vel sa voljo. Cum Genitivo, ut: ſa voljo Bogovájnja, ob augurium. Significat etiam idem, quod ante, prèd.

Per, durch, zhès, Accuſativo Conſtruitur, ut: zhes morjè, per mare. ſignificat etiam skus, ut: ſkus ſvejt, per mundum. item, po, Cum Dativo, ut: po ſvejtu, per mundum.

Prope, nahe, blisi, vel blisu, Cum Genitivo, ut: blisi méjſta, propè urbem.

Præter, neben für. mimú, vel mimú. Genitivo, ut: mimu hiſhu, præter domum.

Propter, wegen. sa voljo, ut: sa voljo hudiga ſoſeda, propter malum vicinum.

Poſt, nach, po, Genitivo, po denarjih, poſt numos.

Penes, neben, poleg. ut ſup. juxta.

Secundum, nach, Sa, ordinem ſignificat, ut: sa Búgom, ſecundum Deum, Conſtruitur ùt, Ante. Significat etiam po, ut: ſecundū tuam Conſcientiam, po tvoji véjſti. et regit Dativum.

Trans, über, zhres, vel zhes, ut: zhres morja, v' v'prejk morja, trans mare, Cum Genitivo. in plurali verò Accuſativo, ut: zhes hribe, trans montes.

Caput III.

De Præpoſitionibus

quæ apud latinos Cum Ablativo Conſtruuntur.

A, Ab, Abs, von, od, Ablat, ut: od Búga à Deo. od drugiga, abalio.

Absque, oſine, pres. Genitiv. vel Ablat. ut: pres njega, abſque eo.

Cum, Mit, hæc præpoſitio, litera S. præfixa voci notatur, ut ab initio orthographi dictum. Conſtructio eſt eadem, ut pred, ante. ut: s' Bugom, Cum Deo.

Clam. heimlich. ſkrivſhi, nullum per ſe Caſum habet, hinc periphraſticè dicere potes: ſkrivſhni pred ozhetom, Clam patre.

Coram, vor, v' prizho, Genitivo, ut v' prizho ráta, Coram ſenatu.

De, von, od, ut: od vólne, de lana. Ablativo fit.

E, v Ex, auß, is, Ablat. ut: is hiſhe, è domo.
Pro, vor, ſa, Ablat. ut: ſa kuſa, pro vehiculo.
Præ, vor, pred, ut: pred vrátmi, præ foribus, Dativo. vide, Ante.
Sine, oſine, preſ, Rá'ſen, Genitivo, ut: preſ méne, rá'ſen méne, ſine me.
Tenus, okuli, vide Circa.

Caput IV.

De Præpoſitionibus,

quæ apud latinos vel Accuſat. vel Ablat. exigunt.

In, in. hæc præpoſitio exprimitur litera v' ſignificans motum ad locum, conſtruitur cum Accuſativ. ut: grem v' Zérkou, eo in templum. At cum ſignificat motū in loco, cum Dativo, ut: molim v' Zerkvi, oro in templo. Dativi pluralis mutant ultimam ſyllabam in, jh, vel ah, ut: v' telesih, in corporibus.

Sub, cum tempus ſignificat exponitur per, okuli, circa, conſtruitur tunc cum Genitivo, ut: okuli trétje ure, ſub horam tertiam. Cum verò ordinem notat, exponitur per, po, id eſt, poſt, et conſtruitur Genitivo, ut: po téh iſtih, poſt eas. Cum verſari in loco ſignificat, etiam per, po, exponitur cum Dativo, ut po dnevi, ſub dio.

Super, über, Na, Cum ſignificat in loco, Dativum, ut: na vejizi, ſuper fronde. Ad locum, Accuſativum petit; ut: na Katero, ſuper quam.

Subter, unter, pod, Cum Accuſativo, ut: pod Semljo, ſubter terram.

Præpoſitiones inſeparabiles.

Divello, reſpiplem, reſkúbem.
Disrumpo, reſderem, restèrgam.
Repeto, ſpet, ali nasáj pegerujem,
Reddo, ſpet vérnem, vel povernem.
Sejungo, relózhim.
Amputo, odſéKam.
Convinco, previsham.

Caput V.

De Conjunctione

Copulativæ ſunt: inu, et, und, tudi, etiam, h'timu, tum, item. Atque ex his etiam quædam Collationem ſignificant, Kakor, as, atque.

Diſjunctivæ. Ali, vel, utramque rem tollentes, ut: ni jeſt, ni ti, nec ego, nec tu.

Dubitativæ, quæ etiam interrogatio. ni inſerviunt, ut: jeli, nonne, num? neli, alíne, necne? zhemli govoríti, ali nikar? loquar nè, an ſileam?

Adverſativæ; Ali, tamuzh, At, ſed. hic obſervanda eſt inter, ali, et tamuzh

differentia, ſi adverſativam præcedit negatio, per, tamuzh erit reddenda ipſa adverſativa, ut: nikar jeſt, tamuzh ti. non ego, ſed tu. Si verò non præcedit negatio, per, ali, reddenda erit. Ubi Cavendum, nè tamuzh, quæ eſt adversativa, et Samuzh, quæ eſt excluſiva, Confundantur. item, Akulih, najſi, lih dobru, quamquam, tametsi. et redditiva ad has particulas, tamen, tako vſaj.

Cauſales, Sakaj, nam, enim. Dokler, potehmal, aku, quando, ſiquidem. aku nikar, nì, niſi.

Conditionales. ſeu exceptivæ, taku dalezh, quatenus. aku nikar, niſi.

Ratiocinativæ, obtoraj, ſatú, obtú, ſa tiga voljo, ergo, igitur, quapropter.

Ordinis, zheſletú, inſuper, poſler, deinde. K'puſlednimu, denique.

Approbativæ, Guiſhnu, riſnízhu, ſanè, equidem,

Complectivæ. Nu, vshe, tedaja, ergo, particula li, adjicitur Dativis, ſic: menili; miliine, tebili, tibi ergo. quæ æquipollent enditicæ, nè.

De interjectionibus

Interjectiones ſignificantes

Admirationem; zhudnu, zhudu, vidiſh, vidiſh, Papæ.

Cōminationem; ve, væ, gorjé tebi.
Dolorem, heu, ah, ah.
Silentium; ſſ, ſt.
Riſum, ha, ha, he.
Ejulationem; ove, aube, jou, prejóu.

LIBER VI.

De Syntaxi latino-Carniolana

Syntaxis ſlavica multum ſe latinis accomodat, plus tamen cum Germanis, et illis convenit, quare juvabit latinum ad Germaniſmum revocare, et ex hoc ſlavonicum efformare.

Caput I.

De Syntaxi Nominis

Conſtructio Adjectivi et Subſtantivi.

Prima Regula.

Adjectivi et Subſtantivi conſtructio eadem, quæ apud latinos: Concordantium ſcilicet: in genere, numero, et caſu.

Exempla.

De Nomine. Amicus certo ſtonovit perjátel.
De Pronomine. ſuo pede. s'ſvojo nogó.
De Particip. ad amiſſas opes. K'ſgubléni imu blagu. Interrogativi, et Reſponſionis eadem quoque ratio, quæ apud latinos. ut: Cujus

eſt ſententia? Ciceronis. Katériga je manunga? Cicerona.

Relativorum Conſtructio.
Secunda Regula

I. Literas accepi tuas, quæ mihi magnæ voluptati fuêre. Tvoj liſt sèm prejel, katéri mi je pèrjéten bil. Convenium liſt, et katéri genere, et numero.

II. Relativum ſequenti verbo reſpondere debet, ut: teſta ſervabit odorem dùi, quo eſt imbuta ſemel. Zhrepínja ohrani duh dolgu, s'Katerim je enkrat poshánana. nam, poshmáhana, requirit Dativum, s'Katérim, Cùm antecedens: zhrepinja, ſit nominativi caſus.

Variationes.

I. Qualis homo, talis ſermo. Kakóu je zhlóvik, takóva je beſséda. ſequentium ſubſtantivorum, zhlóvik, et, beſséda, ſequuntur relativa; Kokóu, et takou.

II. Ad verbum, vel totam orationem præcedentem, neutro genere relativum refertur. ut: in tempore ad eam veni, quod eſt rerum omnium primum. Sèm pèr zajtu k'nej priſhal, katéru je nar pèrvu.

De Subſtantivis.
Tertia Regula.

Amor nummi, lubésen denárja. hic alterum ſubſtantivum lubèsen, alteri, denárja, jungitur Genitivo. ſic: amor patriæ, lubésen domovine.

Atticiſmus.

Quid hominis? Kaj je zhlovéka, vel Cum particula sa, ut: Kaj je sa zhlovéka.

Adverbia Copiæ, et penuriæ habent eandem ſyntaxeim: ut: parum ſapientiæ, málu modriſti.

De Comparativis.

Quarta Regula.

Ablativum Comparativi reddit lingua ſlavica per, Kakor, vel od. ut: vilius eſt auru virtutibus. Nevrejdniſhi je ſlatú, Kakór zhédnoſt, vel od zhednoſti.

Particulæ inſervientes Comparativo.

Quô. quô ingenioſior, Kulikur vuzhenejſhi.

Hôc. hôc laborioſius docet. S'tem s'vekſho mujo vuzhí.

Tantô. tanto aſpectius eſt Crimen. tulikú vekſhi je grejli.

Quantô. quantô major eſt, qui peccat. Kuli ku je vekſhi ta, kir greſhi.

Multô. multô pauciores oratores, quam Poëtæ boni reperiuntur. Se veliku majn dób rih beſſédnikou. Koker Póetou najde.

Nihilô. nihilô melior es. niſhter bulſhi ſi.

Paulô. Haud paulo melior. nikár málu bulſhi.

De Superlativis.

Quinta Regula.

Superlativi genitivum efferunt ſlavi addita voce, nar, et ſuperaddita voce; MEI,

id eſt inter. item, IS. id eſt, ex. ut: nequiſſimo omnium. nar hudobniſhi mej vſemj: vel is mej vſeh. Particulæ inſervientes Superlativo.

Multò. multò jucundiſſimus. Viſſóku lub.

Longè. longè omniũ præſtantiſſimo orator fuit. zhes vſe beſſednike beſſednik je bil.

De Partitionum, et Collectivorum Genitivis.

Sexta Regula.

Nemo hominum. Nihzhé od v̀ is zhlovékov.

Alter horum. Eden is mej letíh dvejh.

Nemo de ijs. Obéden od tehiſtih.

Major ex duobus. Stariſhi is dvejh.

Inter Concionatores. Mej Prídigarih.

De Adjectivis, Copiæ.

Septima Regula.

Genitivus Copiæ redditur per particulas. Nar, vel od, ut: Ditiſſimus agri, nar bogátiſhi na njivah, ali od njiv. dives pecoris, bogat na shiviũi. Deſiderij.

Cupidus lucri, shelán dobizhka.

Avidus novitatis, shelán novíne.

Notitiæ. peritus belli. vmétalen vojſkovanja.

Reus furti. kriv tatvíne, vel tatvini na.

De Dativo Similitudinis.

Octava Regula.

Fidus amico. svejſt pèrjátelu. Amicus Cæſaris, perjatel Zeſſarju.

Nona Regula.

Accuſativus per ſynechdochen, ut: Æthiops albus dentes, Samúrz je bejl na ſóbéh.

De Ablativi Conſtructione. Decima Regula.

Ablativus Cauſæ. Laſſus curâ. trúden od ſkàrbi, vel pred ſkàrbjo.

Æger oculis, vel pedibus, bolán na ozheh, na nogah

Natione Turca, turſkiga ſaróda.

Dignus laude, vréjdèn hvale.

Formulæ laudis, et vituperij. Undecima Regula.

Duo Genitivi. Puella vultûs modeſti. Dekliza, zhédne ſhtalti, vel zhedniga obrasa.

Duo Ablativi. vultu modeſtu Puella. Dekliza od lejpe shtalti.

Nomin. et Ablat. Puella modeſta vultu. Dekliza, zhedna na ſhtalti.

De Voce, opus, potreba. Duodecima Regula.

Opus eſt arte, je potréba kunſhti. Genit. Quæ Curando vulneri opus ſunt, parat, per pravla, kar je K'osdrávlenju rani potreba. Dativ.

Hoc fieri opus eſt, letú je potréba ſtúriti Convenit Cum latinis.

Maturatò opus eſt, potréba je hitènja, Conſtruitur Cum Genitivo.

Caput II.
De Syntaxi Verborum.

Nominativus ante Perſonale Verbum.

Prima Regula.

Ego lego, jeſt bérem, tu legis, ti béreſh etc.

Obſervatio

I. Superat quoniam fortuna, ſequamur, dokler neſrezha premága, satú ſe v'dajmo, hic diſſimulatur ima perſona.

II. Ego ajo, tu negas. jeſt dejm da je; ti pak praviſh de nej. Diſcretio eſt in pronominibus, jeſt, et, ti.

III. Cæſar, et Rex Francorum conveniunt inter ſe, Cesſar tar Franſki krajl ſe sglíhajo duobus Nom. ſing. reſpondet verbū plurale.

De Vocativi Conſtructione

Secunda Regula.

Tu regere imperio populos Romane memento, ti Rimlán gledaj, de s'oblaſtjo ludſtvú governaſh. Hic imperativo vocativus, ti, præponitur.

Obſervatio

I. O Socij, neque enim ignari ſumus ante malorum, O vi továrſhi, ſhe poprej nam nej neſrézha neſnána. Hic Vocativus ſine verbo ponitur.

II. Exoriare aliquis noſtris ex oſſibo ultor, is'hajajen, maſhzhuvaviz, is naſhih koſti, hic pronomen pro vocativo additur verbo.

Tertia Regula.

Dormit ſecurus, ſpi shíhèr, Convenit cum latina Conſtructione.

Nota: ubi deſunt Nominativi geſtus, ſlavi utuntur periphrasi, ut: it cubitum incenatus, Gre ſpat pres vezhérje.

Quarta Regula.

Manus noſtræ oculatæ ſiunt, credunt, quod vident. naſhe roké ſo vídezhe, vjerujejo kar vidijo. roké et vídezhe ſunt nominat.

Obſervatio.

I. Non eſt opulentia, multa poſſidere, ſed paucis rectè uti. Nej bogátſtvu velíku jimeti: tamuzh majhiniga prou vshivati. infinitivus vshivati, pro Nominat. ponitur.

II. Hoc potius latrocinium, quam bellum vocatur. letu ſe bujl jimenuje mordrjia, Koker vojſkovanje. habet duo Nominat.

Formulæ Nominandi.

Eſt mihi nomen Philibertus. Meni je jimé Philibertus. reliquæ formulæ eodem modo redduntur.

Caput III.

De Figuris.

Syntesis.

I. Syntesis eſt in genere, ut: Eunuchus mea, moja Eunuchus, pro Comœdia, ſeu fabula Eunuchi.

II. Syntesis in numero. Pars epulis onerant mensas. En dejl jejdi sc na mijsio postavla jo. Collectivo Singulari, respondet verbum plurale.

III. Syntesis in utroque; maxima pars ab equitibus in flumen acti. nar vekshi dejl so od Kojnikov v'udo pójeni.

IV. Ad Captum referenda est Constructio in his verbis.

ajunt, perhibent, ferunt, inquiunt } scilicet homines { právio, Dejo, ludje govoré.

Et in verbis exemptæ actionis, ut: Pluit, desh gre, ali deshi. Tonat, garmi, ningit, sneg gre. fulgurat, sc bliska. fulminat, trejska. rorat, rosla páda. grandinat, sozha gre, ali bije. advesperascit, gre K' vezhéri. diescit, dan gori gre. Intellectu addimus nomen, Coelum.

Dicimus etiam pluit lapides, et lapidibus

Pluit { lapidibus, tacte, sanguine, Carne } Deshi { Kaménje, mleku, Krij, messu.

Zeugma.

I. Zeugma in genere. semper honos, nomenque tuum, laudesque manebunt. zhast inu

tvoije imé, tar tvoja hvála vſelej oſtánejo. ijme ſubſtantivo proximo reſpondet adjectiu: pronominis. tvoje.

II. Zeugma in numero.

Hic illius arma, hic Currus fuit. letú Kaj njegovu oróshje, letu Kaj ſo njegóva Kula bila. bila reſpondet proximo ſubſtantivo Kula.

III. Zeugma in perſona.

Penè ille timore, ego riſu Corrui, le Kaj an od ſtráha, jeſt paK od ſmejha doli nejſim pádel. verbum reſpondet ſubſtantivo, jeſt.

Syllepſis.

I. Syllepſis generum.

Lunam, et ſtellas, quæ tu Creâſti, luno, tar svejsde, Katere ſi ti ſturil. rerum inanimatarum ſubſtantivis ſubijcitur relativum, Katére, plurale.

Domus, uxor, liberi inventi invito patre. hiſha, shéna, otroci ſo najdeni Zhes ozhimo voljo.

II. Syllepſis numerorum.

Milites et imperator pugnant. sholnérij inu Kapitán vojſKujejo. ſubſtantivis diverſorum numerorum reſpondet verbum plurale.

III. Syllepſis perſonarum.

Tu et frater benè Convenitis, ti inu brat ſe lipu glihate. ſubſtantivis diverſarum perſonarum adjicitur verbum plurale.

IV. Syllepſis Caſuum.

Remo cum fratre Quirinus jura dabant. Quirinus s'bratom Rémom ſta pravdo / rekla. Ablativo. et Nominat. jungitur verbum duale.

Prolepſis.

Milites redeunt, hic ex hiſpanijs, ille ex Gallijs. sholnérij ſpet pridejo leta s'Hiſpánje, leuni is Francie. nomini ſubjciuntur partes, verbo non repetito.

Synechdoche.

Miles multo jam fractus membra labore. sholner vshe ſkusi veliko múijo, na vúdih ſtergan, vel ſterganih vúdov. redditur per Accuſat. addito voce. na.

Antiptosis.

I. Accuſativus pro Nominativo. urbem, quam ſtatuo, veſtra eſt. Méſtu, Katéru vam poſtávim, je vaſhe.

II. Nominativus pro Accuſativo. Acceptum refero, verſibus eſſe nocens, péjſimam dajem dolg biti Kriva.

III. Genitivus pro Ablativo. Quæ illi læta laborum, Katéra je njemu vſezh od della.

Enallage.

I. Species Enallages: ubi ſubſtantivum verbum, numero, aut adjectivum, genere et numero Convenit Cum poſteriore Nominativo

ut: amantium iræ amoris reintegratio eſt. ſubih Kregi je lubésni ponovlenje. verbi je, Convenit Cum poſteriori Nominativo. item: Gens universa Veneti appellati, Vus Folk ſo Benezháni jimenováni.

Evocátio.

Ego Virgilius lego, jeſt Virgilius bérem hiċ verbo: bérem, ſecundæ perſonæ nominativus Virgilius, qui eſt tertiæ perſonæ præponitur.

Obſervaćio.

I. Verbum Concordat Cum Nominativo pronominis, qui vel ſimul additur ad nominativum nominis, ut: nos miſeri plectimur. Mi Bosi homo bijeni. verbum additur ad nominativum, Bosi, Cum quo Concordat nominativus pronominis, Mi. vel ſubauditur, ut: beneficio affectus, malam refers gratiam. s'dobruto obdán, huđo hválo dajeſh. hiċ ſubauditur pronominis nominat. ti.

II. In evocatione debet abeſſe Conjunctio, de eadem enim perſona fit ſermo. aliter eſt, ſi dicis: ego et Philibertus, quam ſi dicis: ego Philibertus. hiċ enim de unâ, illic de duabo perſonis eſt ſermo.

III. Evocatio et ſynthesis Conveniunt: in magnis læſi rebus uterque ſumus, v'velikih rezheh ſva oba reshalena. ſlavi, Cum habeant dualem, pro, uterque, dicunt dualiter, obá.

Caput IV.

Syntaxeis Verborum Cum Obliquis.

Prima Regula.

Verbum Cum Accuſativo.

Laudato ingentia rura, exiguum Colito. Hvali velíke njive, májhino orji.

Obſervatio.

I. Et cum fortuna, ſtatque Caditq; fides. S'rézho red obſtoji, tar pade ſavupajnje. verba abſoluta abſolvuunt ſententiam ſine obliquis.

II. Aro terram, órjem ſemljo; bibo vinū, Pijem vínu. Verba neutra adſciſcunt Accuſativos.

III. Paſſiva verba tertiæ perſonæ, et participia paſſiva inde derivata admittunt Accuſativos rei cognatæ ut: jam tertia vivitur ætas, ſedáj tretji ſvejt ſe shivi. item: quo plus ſunt potæ, plus ſitiuntur aquæ. zhe vezh ſe pjo vodé, tem vezh shéjajo.

Secunda Regula.

Verbum Cum Genitivo.

Accuſandi Exempla.

Furti ſe adſtringit, ſe ſatvíne dólshan dáje. item: ſceleris condemnat generum ſuum, ſvojga séta hudiga dianja dolshi, ubique verbum Genitivum habet.

Obſervatio.

I. Verbo, accuſo, accuſativus Criminis addi-tur; ut: inertiam accuſas adoleſcentiæ. Toſhish zhes nemárſhina mladenizhov. ſlavi, ùt Germani accuſativum cum præpoſitione addunt.

II. Accuſo ſubinde Accuſativum adſciſcit cum præpoſitione, ut: propter negligentiã me accuſas. me dolshiſh v'tràglivoſti, vel ſa nemarſhine vóljo.

III. Accuſandi verba etiam cum Ablativo conſtruuntur, ut: Condemnabo te eodem Crimine. zhem te lih ſtigaiſtiga grejha obtoshiti. apud ſlavos hæc forma cum Genitivo redditur.

Memoriæ Exempla.

Cum Genitivo, et Accuſativo.

Memini hujus rei vel hanc rem. Sèm na leto rezh s'miſil. vel cum Genitiv. ſem ſe te rezhí pomiſlil.

Reminiſcor.

Ea potius reminiſcere, quæ digna perſonâ tuâ ſunt. Veliku vezh ſpomiſli, na rezhí, tebi dobru ſtojézhe. verbum conſtruitur cum Accuſativo.

Commonefacio.

Cum ipſe te veteris amicitiæ commonefaceret, commotus es. Satú kèr te je ſtare prijásnoſti opomenil, ſi ti ſardít poſtal.

verbum. Conſtruitur Cum Genitivo. vel etiã Accuſativo et præpos. ut: opomenil na ſtáro prjasnoſt.

Admoneo.

Admonitus hujus æris alieni, sa ta dolg opominjen. Conſtruitur Cum Accuſativo. diceretur etiam rectè: ſa volo létiga dolga.

Obſervatio.

I. Putavi ea de re te eſſe admonendum. Sem mejnil tebe od táiſte rizhi opomeniti. Convenit Cum latinis.

Pateticum.

Miſereor Genitivo gaudet. ut: Miſereor hujus mulieris, ſe ſmílim zhes leto sheno. Accuſativo Conſtruitur cum præpoſitione zhes, ſuper. vulgò etiam Cum Genitivo, ut: ſem ſe vſmilil tiga zhloveka, ali te shene.

Miſereor primæ Conjugationis Accuſativũ adſciſcit, et ſignificat, deploro, ſeu querelis ſignifico dolorem, ut: Cum familiaribus Commune periculum miſerebantur, ſe klagovali ali opláKali gmain navarnoſt.

Verba Curæ, et perturbationis animi genitivos, et ablativos admittunt, ut: Diſcrucior animi, et animo. Sem v'ſerzi shálosten. verbum regit Dativum, Cum affixa præpoſitione v'.

Tertia Regula.

Dativus Cum Verbo.

Dat veniam Corvis, Pregléda órlam, Conſtruitur verbum Cum Dativo plurali. item: Rem fortunæ committere, blagú ſrézhi ſavupati.

Obſervatio.

I. Studeo huic rei, et hanc rem. jeſt ſe tiga fliſſam, ali te rezhi ſe fliſſam. verbum habet poſt ſe vel genitivum abſolutum, vel Conjunctum Cum adjectivo.

II. Verbis tribuendi adduntur gemini Dativi, quorúm alter perſonam effert alter cauſam, quare res tribuatur, ut: hoc vertitur illi vitio. letú ſe na njému, ali na njim tádla. ſlavi efferunt per Dativum Cum præpoſitione.

III. Plurima verba Compoſita, maximè Cum his præpoſitionibus; ad, ante, poſt, ob, in, ſub, etc. Dativis adhærent, ut: adſum amicis, pèrſtópim pèrjátelom.

Virtus fortunæ anteponenda. Brumnoſt ſe jima blagú napréj poſtáviti, ali vlejzhi.

Poſtponit famam pecuniæ, zhaſt denárjā ſad ſtávi.

Aliqua tamen ex his habent Dativum perſonæ, et Accuſativum rei, ut: præſto tibi fidem, jeſt tebi vjero derſhím. aliqua tantùm Accuſativum, ut: illam Culpam

quam vereris, ego ſuſtinebo. toiſto Krivízo, Katére ſe tebi bojiſh, zhem jeſt tèrpéti.

Quarta Regula,

Eſt, pro habeo.

Eſt mihi domi Pater, jimám ozhéta doma. exprimunt ſlavi, dativum Cum verbo ſubſtantivo, per verbum, et Accuſativum.

Appendix.

Adduntur verbo, ſum, gemini Dativi, alter perſonam, alter Comodum, vel incomodum ſignificans, ut:

Eſt mihi lucro; ſlavi hoc exprimunt per gre, vel prîde, et addunt illos duos dativos, ut: gre, ali prîde méni h'dobízhKu, vel je méni h'dobízhKu.

Quinta Regula.

De duobus Accuſativis, quorum alter perſonam, alter rem ſignificat, ut:

Doceo te literas, Vuzhím tebe Kunſhti.

Obſervatio.

I. Pro altero accuſativo aliquando Ablativus ponitur, ut: ca ne me Celet, aſſuefeci filium, vel de ijs. Da bi teîſti rezhí pred máno neſKrival, ſém ſynú navádil. me, hic redditur per, prèd máno.

II. Induendi verba variè Conſtruuntur, ut: induo te tunicam, jeſt tí ſúKnjo oblézhem, vel te s'ſuKnjo oblezhem.

Sexta Regula.

Ablativus Inſtrumenti.

Obſequio retinentur amici, s'pregledáj-njom ſe pèrjáteli obdarshe. verbum compoſitum cum præpoſitione affixa, s', requirit ſuum Caſum. Dativum.

Ablativus Cauſæ.

Saginatur ſomno, bo pitan, àli ſe pita ſkuſi ſpajnje, vel s'ſpanjom. effertur Ablativo Cauſæ, vel per præpoſitionem, skuſi v, per præpoſitionem affixam s'

Ablativus Modi.

Bellum mira Celeritate Confectum eſt, voj-ſhovanje je s'velíko hitróſtjo doperneſſenu. Conſtruitur cum Accuſativo vi præpoſitionis affixæ. s'.

Obſervatio.

I. Copiæ et inopiæ verba cum Ablativo, ut: ſpolio te pecunia. te perpravim ob denárje. verbum adſciſcit Accuſativum, cum præpoſitione, ob.

II. Cum Genitivo, ut:

Implentur veteris Bachi, pinguisque ferinæ ſe napólnijo s'ſtarim vinom, tar s'tólſto divjnino.

Septima Regula.

Repellendi verba cum Ablativo, et præpoſitione, ut: ignavum fucos pecus à præſepibus arcent, Górtio od jaſli zhmèrli léjno shivino.

Uſor. Cum Ablativo.

Uſor vino, Vinu nuzham, hic ablativ9 per Accuſativum redditur.

Fruor.

Fruor meis ſtudijs. Mójga vuka vshivam. Conſtruitur Cum Genitiv.

Fungor

Fungor officio, obhajam, ali dopèrnaſh em ſlusbó. Cum Accuſàtivo.

Potior

Potitur imperio. Ládajnje jima. habet, Accuſàt.

Veſcor.

Veſcor pane, jem Kruk. Accuſàtiv.

Nitor

Niti alterius ope, ſe sanésti na drúsiga pomúzh. Accuſativ.

Victito.

Victito lacte. ſem shiv mléka. Cum Genitiv. vel od mléka. Cum Ablativo.

Vivo.

Vivo pane; ſem shiv Krúha.

De Paſſivis.

Paſſivorum proprius Caſus eſt Ablativus, ut: Virgilius à me legitur, Virgilius bode od méne bran, vel Virgilius ſe od méne bére. Ablativus Paſſivus in Dativum mutatur. Viſus mihi, pro, viſus à me, méni ſe je vidil, pro, od méne ſe je vidil.

Obſervatio.

I. Paſſivis adduntur reliqui Caſus, quos recipiunt verba activa præter accuſativum activi proprium, ut: percutior gladiô, bom s' mézhom vdárjen.

II. Paſſiva retinent poſteriorem accuſativi nempe rei, ut: doceor Gramaticam, bom vuzhén Gramátiko. alias dicitur: ſe vuzhím Grammátike.

Deponentia.

I. Deponentia activè ſignificantia, activorū ſyntaxim imitantur, ut: largior tibi pecuniam, dam tebi denárje.

II. Deponentia Neutralis ſignificationis neutrorum ſervant ſyntaxim, ut: aſſentior tibi. tebi pervólim.

Caput V.

De Infinitivis.

Prima Regula.

Infinitivi adduntur verbis ſignificantibo ſenſum, aut voluntatem, ut: Cupio venire, shélim priti. Convenit Cum latinis.

Secunda Regula.

Accuſativus præcedens infinitivum exponitur per Nominativ. adjecta particula quod, vel ut, ùt: ſpero noſtram amicitiam non egere teſtibus. vúpanje jimam, dé na

ſha priásen nepotrebúje prizh.

Tertia Regula.

Infinitivus, cum nominibus adjectivis et ut: facilius eſt dicere, quam facere. lajsheſhi je rézhi. kakor ſtúriti.

Quarta Regula.

Caſus ſequens infinitivum, eſſe, et nuncupandi verba, convenit cum præcedente, ut: cato eſſe, quam videri bonus malebat. Cato je rajſhi hótel biti brumen, kakòr le ſaku jimenován.

Tu vis dici Miles, ti hózheſh jimenován biti voiſzhak.

Obſervatio.

Infinitivus, eſſe, ſæpè omittitur, ut: ea certiſſima putabo, quæ ex te cognovero. katére rézhi bom od tebe ſaſtópel, teiſte bom ſa cilu resnizhe dèrshal. ſlavi exprimunt infinitivum adjecta particula, da, vel ſa.

Caput VI.
De Gerundijs.

In DI, ut: Gratia diſcendi, ſa vúka voljo facultatis vox: ſa voljo, habet poſt ſe genitivum vúka.

Obſervatio.

Infinitivus pro Gerundio, ut: Cantare parati, vmétalni péjti, vel pejſia.

In DUM. Gerundia præpoſitione annectuntur verbis, ut: mitto illum ad ſpeculandum arcem., jeſt ga póſhlem h'oglédajn ju gráda. Gerundijs enim deſtituitur lingua ſlavica, hinc pro ijs accuſativò utuntur præpoſitione affixa K' vel h'. cum Dativo.

Obſervatio.

Neceſſitatem ſignificans Gerundium in DUM impersonalium modo ponitur, et vel Dativum, vel nullum Caſum juxta ſe habet, ut: Vigilandum eſt nobis. Nam je zhúti. vel impersonaliter: ſe jima zhuiti.

In DO. ſequuntur verba. Cum, vel ſine præpoſitione, et alias activè, aliàs paſſivè ſignificāt.

Exemplum activæ ſignificationis, ut: Homines nihil agendo, malè agere diſcunt, ludje s'niſhtèr délanjom ſe vuzhé hudú délati.

Exemplum paſſivæ ſignificationis, ut: Memoria excolendo, ſicut omnia alia augetur. Resmiſhlovajnje ſe gméra s'núzajnjom, KaKòr ſicér vſè rezhí.

Nota.

Non ſum ſolvendo, nepremórem plázhati. Gerundium per infinitivum efferſur.

Generalis Regula,

De Conſtructione Gerundiorum.

Adſciſcunt gerundia Caſus Verborum ſu

orum analogicos, ut: Gratia ſalutandi amicos domum redij. debi prjatelom frézho vózhil ſem ſpet damú priſhal. Gerundium hic effertur Circumlocutione quadam: debi voſzhil.

Caput VII.

De Supinis

Prima Regula.

De ſupino priore, ut.

Coctum ego, non vapulatum dudum Conductus ſum. h'Kúhajnju, nikar h'tepéjnju ſem jeſt ſdáunaj najét. ſupinum effertur per Dativum et præfixam præpoſitionem, vel etiam per infinitivum ſic: Kúhati ſem jeſt najét, nikar tepſti.

Secunda Regula.

De Supino poſteriore, ut.

Facilis viſu, id eſt videri, ſe lahKu vídi. effertur imperſonaliter præpoſita particula ſe, ſic: difficile Creditu ſe teſhKú vjerújе.

Mercandi verba.

Prima Regula.

Pretium rei in verbis mercandi et ſimilibo Ablativo effertur, ut: vendidit hic aurô patriam, letá je ſvójo domovíno predál za denarje. pretium ponitur in Accuſat. cum præpoſitione.

Secunda Regula.

Hæ voces, tanti, quanti, pluris, minoris,

Cum Compoſitis, ut: quantilibet, tantidem, ſine ſubſtantivis adjiciuntur verbis mercandi, ut: non vendo pluris, quam alij forſaſſe etiam minoris. Nepredám dráſhiſhi. KaKor drúgi, lahKaj tudí bulſhi Kup.

Obſervatio

Quando accedunt ſubſtantiva, tunc hæ quoque voces migrant in Ablativos, ut: quantô pretiô emiſti? KaKú dragú? vel ſa KuliKu ſi Kúpil?

Tertia Regula.

Hi Genitivi, magni, ſa veliKu. Parvi, ſa málu, flocci, ſa nizh, nihili, ſa niſhter, Pili, ſa en laſs. item cum verbis, æſtimo, duco, facio, pendo, dèrshim, alì ſhtimam, ſházam. junguntur, ut: magni æſtimo, viſſoKu ſhtimam, parvi facio, ſa málu dèrshim. item: boni, æquíque facio, ſa dobru dèrshim. hujus non faciam, letú liKájn nemáram.

Quarta Regula.

Hi Ablativi, magno, nimio, plurimo, ſa veliKu, parvo, minimo, ſa málu, Vili ſa porédnu, dimidio, ſa pul, duplo, ſa dvójiKo, etc. verbis mercandi et ſimilibus ſine ſubſtantivo jungi poſſunt. ut: glorioſa ſapientia non magni æſtimanda eſt. Samo hválna modríſt ſe nejma ſa veliKu ſhtimati. Cum Accuſativo et particula ſa.

Valeo.

Váleo cum Accuſativo, et frequentius cum Ablativo jungitur. ut: mina valet decem Coronis gállicis. Mina velјá deſſet FranſKih Kron. Cum genitivo ſit.

Caput VIII.

De Nominibus temporis

Prima Regula.

Ablativo nomina temporis efferuntur. Cum non ſignificamus durationem, vel Continuum tempus: ut prioribus diebꝰ veni in Cumánum, Vni dni ſém v'Kum anum príſhal. per Accuſativum, vel ſic v'únih dnejh, per Ablativum.

Secunda Regula.

Accuſativus eſt frequentior, cùm duratio ſignificatur. ut: Una cum gente tot annos bella gero. s'enim ſámim fólKom, tulíKu lejt ſe vojſKújem. verbum adſciſcit Genitiv.

Obſervatio.

Annus hic eſt tertius, letú je trétje lejtu ante, et poſt ſe habet Nominativum. Dicitur etiam: id ætatis, pro, ea ætate, leté ſtáróſti, per duos Genitivos.

Tertia Regula.

Et præpoſitiones accedunt tam Accuſativis, quam Ablativis, ut: in paucis diebus, et paucis diebus, v'KratKih dnejh.

Menſuræ, et ſpatia.

Regula.

Menſurarum Caſus Accuſativus eſt, ut: muri ducentos pedes alti. sydi ſo dvéjſtu ſtopjín viſſoKi. per atticiſmum effertur hæc locutio, pro: dvejſtu ſtopynje.

Obſervatio.

I. Subinde Comparativi Conſtructio obſervatur, ut: tota Cohors pede non eſt altior uno. Cellú Kardélu nej víshiſhi, kaKèr ena ſtopínja. Comparativus non adſciſcit Ablativum, ſed redditur, per, Kóker, id eſt, quam.

II. Et per Genitivum efferuntur menſuram ſignificantia, ut: ſtaturæ quinque pedum, et dodrantis fuit. je bil pet ſtopijn inu érijh fírtelzov poſtáve, ali veliKóſti. per Genitivum effertur.

Spacia.

Spatiorum Caſus Accuſativus eſt, ut. Cum abeſſem ab Amano iter unius diei Kádar ſim bil od Amana, en dan hodá, vel ſa en dan. fit Cum Accuſativo Cum, vel ſine præpoſitione.

Obſervatio.

I. Adjecit verbo, abeſſe, Virgilius Ablativum, ut: nec longis inter ſe paſſibꝰ abſunt. nejſo velíKu Korázheju nàrásen. Verbum habet poſtſe Accuſativum. dicitur etiam: velíKu Korázheju. pro, multum paſſuum.

II. Diſtat, cum Accuſativo Conſtruitur, ut: miſſia, qui novis diſtat ab urbe decem. Kateri od mésta devétdeſſet myl leshi, Verbum adſciſcit Genitivum.

Loca.

Nominibus regionum, ut apellativis adduntur Caſus cum præpoſitionibus, ut: Fronſpergius duxit exercitum in Italiam Fronſpergar je vojſkó pelljal v'laſhKo deshélo. Verbum habet Accuſativum Cum affixa præpoſitione v'. Sic dicitur: Venio in urbem, prídem v'méſtu. Cum Accuſativo.

Proficiſcor ex urbe, vléjzhem is méſta, Cum Ablativo.

Habitat in foro, na plázu prebíva, cum Dativo.

Obſervatio.

I. In nominibus Regionum ſubinde præpoſitio per Ellipſim omittitur, ut: at nos hinc alij ſitientes ibimus Afros. Mi paK en dejl, pújdemo K'sheginim Afrom. Adſciſcit Dativum Cum præpoſitione affixa.

II. Rectè tamen dicimus: Arceo hoſtem Italia, ſovráshniKa is Itálie shénem. Cum Ablativo et præpoſitione. nam etſi ſit verbum Compoſitum, tamen additur præpoſitio ſic: is'shénem is italie, et: shenem is italie.

Caput IX.

De Nominibus Proprijs Urbium.

Prima Regula In Loco.

Urbium nomina primæ, vel ſecundæ declinationis ſingularia in genitivo poſita ſignificant in loco, ut: ſum Romæ, ſèm v'Rímu. Dativo Conſtruitur cum præpoſitione. Nam ſine præpoſitione ſlavi non efferunt hos Caſus

Secunda Regula.

In declinatione tertia Ablativo utimur, aliquibus Dativus placet: ut: ſum Carthagine, vel Chartagini, ſem v'chartágini, redditur per Dativum Cum præpoſitione.

Tertia Regula.

Plurali numero Ablativo utimur, ut: Delphis Apollo oracula reddebat. v'délphu ali v'delphi je Apollo Bogovál. fit cum Dativo, et præpoſitione.

Quarta Regula Ad Locum.

Accuſativo utimur ſignificantes motū ad locum, ut: proficiſcor Romam, vlejzhē v'Rim. Cum Accuſativo

Quinta Regula.

De Loco.

Ablativo utimur ſignificantes motum de loco, vel per locum; ut: redijt Carthagine Regulus. je ſpet is Chartágine prish el Krajlizh. Cum Ablativo et præpoſit.

Per Locum

Hâc iter facio, letód ſKus vlejzhem, ali potújem. adverbium, letód, cum præpoſitione, ſKus, Conſtruitur.

Quâ ibis? Kod ſKus, ali v'prek pujdesh?

Obſervatio

I. Semel atque iterum invenies nominibus Civitatum additas præpoſitiones, ut: ut: venit ad Meſſanam. je prishèl K'Meſſani, ali v'Meſſano. per Dativum, et Accuſativum.

II. Imitantur Conſtructionem urbium et hæc appelativa: DOMUS. ut: ſum domi, sèm domá. eo domum, grem domú, vel na dom. venio domo, pridem is, vel od doma.

RUS. ut: ſum ruri, sèm na puli, ali na nijvi. eo rus, grem na púle. redeo rure, pridem ſpet is púla.

HUMUS. ſerpit humi, lasi po tleh. vel lasi po semlji. Jacet humi, leshí na semlji tollitur humo, ſe od semlje vsdigúje.

BELLUM, et MILITIA. una ſemper militia, et domi fuimus, ſva v'ſelej v'sholdi, tàr

domá vkup bilá, v'sholdi, ali v'vojſki, eſt Dativus Cum præpoſitione.

Caput X.

De Numeris.

I. Diſtributivis ſolis utimur; ut: deni aurei dati ſunt militibus, vſelej enimu sholnér ju ſuſeb ſo dani deſét ſlati. ſlavi diſtributivos exprimunt ſic: vſáKimu ſuſſeb, vel vſelej enimu.

Numeralia Diſtributiva.

Singuli, æ, a,	vſelej eden, a, u.
Bini, æ, a.	vſelej dva, dvej, dvuja.
Terni, æ, a,	vſelej tri.
Quaterni, æ, a.	vſelej ſhtiri.
Deni, æ, a,	vſelej deſſet.
Centeni, æ, a,	vſelej ſtu.
Milleni, æ, a,	vſelej taushent.

II. utimur Cardinalibus, adjecta voce, ſinguli, aut unusquisque, ut: dedit ſingulis militibus, aut unicuique militi decem aureos. je vſelej énimu sholnérju, ali vſáKimu poſſébe sholnerju dal deſſet ſlatih.

Usus Ordinis Numerorum.

Ordinis nominibus, ſicut Cæteris adjectivis utimur, addita particula quisque, ut:

tertio quoque die venire ſolet, vſelej na tretji dan, vel na vſaki tretji dan rad pride.

Caput XI.

De Impersonalibus Activis.

Prima Regula de ijs, quæ perſonàm genitivo deſignant:

Eſt, je, ali ſhlishi

Intereſt, veliku leshí,

Refert, nuza, ali je pridnu, ut.

Boni paſtoris eſt tondere pecus, non deglubere. Enimu dóbrimu paſtírju ſliſhi, shivíno briti, nikar odréjti. Cum Dativ.

Principis intereſt, authoritatem publicarum legum ſalvam, et incolumem Conſervare; enimu Firſhtu veliku leshí na tejm, de gmajn praude pèr vrednuſti, tàr cilé ohrani. Cum Dativo.

Reipublicæ refert, Conſervare literas, et ut Conſerventur literæ. Gmajn meſtu nuza, de ſe dobre Kunſhti ohranjo. Cum Dativ.

Obſervatio.

I. In poſſeſſivis pronominibus à regula diſcedimus. Nam méa, tua, ſua etc. ablativi adjiciuntur his duobo verbis; refert, et interest; ut: tua refert adeſſe. tebi nuza, je pridda ſi v' prizho. Verbum petit Dativum.

Intereſt mea, méne antizhe, Cum Accuſ.

II. Adduntur aliquando, magni, velíku permagni prevelíku, parvi, málu. ut: magni noſtra intereſt, te eſſe Romæ, nam veliku na tim leshi, da ſi ti v' Rimu. verbum Cum Dativ.

III. Aliquando adduntur obliqui cum præpoſitionibꝰ; ut: magni intereſt ad decus, et ad laudem hujus Civitatis ita fieri. veliku nadleshi, h'zhaſti tàr k'hvali letigá méſta, da ſe letáku ſturi. Convenit hic Cum latinis.

IV. Quandoque ſine Caſu ponitur, ut: Refert, me mihi, atque vobis. nadleshi. da ſe jeſt, ſebi, tàr vam bojim. nadleshí ſine Caſu ponitur, hinc ſequitur Accuſativus ante infinitivum, qui mutatur in nominativum ſlavorum more.

V. Subinde præcedit Nominativus, ut: illud mea magni intereſt, te ut videam. na letim meni veliku leshi, da te vidim. Nominativus mutatur in Dativum vi præpoſitionis; na.

VI. Verbo, eſt. adjecimus, meum, tuum, noſtrum, veſtrum ut: meum eſt injuriam non adferre, meni ſlishi. ali ſe ſpodobi, ni kár krivízo ſturiti. Verbum Cum Dativ.

Secunda Regula

De Verbis Impersonalibus, quæ Cum

Dativo Conſtruuntur.

Dativi perſonam his verbis addunt, ſequuntur ferè infinitivi, ut:

Libet, ſe mi hozhe, ali luſhta. Licet, ſe more, ali perpuſtí. Patet, je odpèrtu, ali je ozhítu. Liquet, ſe vej. Conſtat, ſe vej, ſtoji, je kúplenu. Contingit, ſe pergodi. Placet, dopáde, Expedit, nuza. obeſt, ſhkódi. ſufficit, je doſti. Vacat, je praznu. Convenit, ſe ſpodobi. Præſtat, je bulſhi. Reſtat, je zhes, je prebilu, etc.

Tolle moras, ſemper nocuit differre paratis. dej prozh odlaſhajnje, vſelej je ſhkódilu odlaſhati, pèrpravlenim.

Obſervatio.

I. Nominativus ſubinde præcedit, ut: ſi poterit Nevius id, quod libet, et ei libebit, quod non licet. Aku Nevius bo mógèl tu, kar ſe mu hózhe, takú ſe mu tudi bo hotélu, tu kar ſe mu neſpodobi.

II. Quædam alios Caſus admittunt, ut: inter omnes conſtat amicos, pèr vſeh perjatelih ſe tu riſnizhnu vej. Cum Genitivo.

Tertia Regula.

Accuſativi adduntur his verbis, ut:

Juvat, pomaga.
Decet, ſe ſpodobi.
Delectat, ſe luſhta,
Oportet, ſe more.

Sequuntur infinitivi, ut:
Oportet Principem pati legem, quam Condidit; Enimu Firſhtu je tèrpéti poſtávo, Katero je on narédil, ali poſtávil. Oportet hìc per, je, redditur, ſequente infinitivo, tèrpéti. dicitur etiam ſic:
En Firſht more tèrpéti poſtavo etc. ut Accuſativus mutetur in Nominativum.

Obſervatio.

I. Decet, aliquando Dativo jungitur, ut ita vobis decet, letáKu ſe vam ſpodobi.

Quarta Regula.

In quarto ordine impersonalium pathetica ſunt, quæ præcedunt Accuſativi, ſequuntur. Genitivi, ut: poenitet, greva, piget, ſe vtrága. pudet, je ſrám. miſeret, ſe ſmili, ut: pœnitet eum ſenectutis ſuæ. ga ſvoje ſtaroſti greva. verbum adſciſcit accuſativū, hinc ſequitur Genitivus.

Obſervatio.

Nominativus ſubinde præcedit, ut: Sapientis eſt proprium, nihil quod pœnitere poſſit, facere. Eniga módriga laſtna shara je, niſhter, Kar ga more grévati ſturíti.

Quinta Regula.

Similia ſæpe abſolute ponuntur, ſequente infinitivo. ut: debet, ſe mora.
Coepit, ſe sazhne. ſolet, je naváda.
Poteſt, ſe more, je mogozhe. apparet, ſe vidi. Certum eſt, je guishnu.

ſtat, onu ſtojí. Eſt pro licet, ſe more. Debet adoleſcentiam delictorum pudere. mladih ludíj imá gréhov ſram biti.

De Impersonalibus Passivis.

Impersonalia passivæ vocis ante se Casum non habent, post se autem plerumque eos, quos verbum Passivum recipit, ut: Factum est à vobis turpiter, od vas se je gèrdu shurilu. Convenit cum latinis.

Observatio.

Passiva Accusativum proprium activis non recipiunt apud latinos, ut: non solet dici latinè: legitur Virgilium, se bére Virgilium, sed mutatur in Nominativum sic: se bére Virgilius, ut apud latinos.

Caput XII.

De Participijs

Prima Regula.

Participia imitantur verborum suorũ Constructionem, ut: legens Virgilium, berejózh, vel. bérozh Virgilia. Nam Verbum, bérem, etiam Accusativum petit. Diligendus omnibus, jima, ali bo od vſeh lúblen. Secunda Regula.

Degenerant in nomina, cum verborum

Casus amittunt, ut: fugitans litium, Bejshejózh Krégajnja, vel od Krégajnja. incidit in præcedentem regulam.

Tertia Regula.

Duo Ablativi Conjunguntur designantes Consequentiam, alter participij, alter nominis, ut: Imperante Maximiliano, Veneti graviter afflicti sunt, sa Cessárja Maximiliána, so Benezháni velíku tèrpéli. hìc dissimulatur participium: bodeózhi, id est, existente.

Observatio.

Exponuntur illæ formulæ per particulas Cum, Kadar, dum, doKler, postquam, potehmál, etc. ut: imperante Maximiliano, id est, Cum imperaret. Kadar je Maximilian oblastoval, ali Cessar bil.

Quarta Regula.

Usurpantur participia pro infinitivis, ut: opus est maturato, potrébaje hitéjti.

Caput XIII.

De Adverbijs.

Prima Regula.

Adverbia subjiciuntur verbis, ut: maturè adsis. bodi per Zajti túkaj.

Observatio.

Nomina degenerant in Adverbia sin-

gulari numero, ut: horrendum Clamat, pro, horrendè. grosovítu upíje.

Secunda Regula.

Aliquando tamen ad verba, ſed ad alias orationis partes Adverbia referuntur, ut: homo egregiè impudens, en cilú ne ſramen Zhlóvik.

Tertia Regula.

Adverbijs, pridie, ta dan poprej. et poſtridie, ta drugi dan poſle. ſubjiciuntur Caſus, vel genitivus, ut: pridie ejus diei, ta dan poprej. vel Ablativus, ut: poſtridie idus, ta dan po idus.

Quarta Regula.

Nonnunquam Adverbia derivato, primitivi Caſus additur, ut: obviam illi proceſſimus. mi ſmo napruti njemu ſhli. vel mi ſmo mu napruti ſhli. Adverbium pruti, habet Dativum.

Caput XIV.

De Conjunctione

Prima Regula.

Conjunctio aut ſimiles Caſus Conjungit, aut novam orationem ſuperiori attexit.

Exemplum prioris.

Auguſtus et Trajanus fuerunt boni,

et Sapientes Principes. Auguſtus, inu Trajanus ſta bilá dóbra, tàr modra vivu da. Conjunctio, et, hos Caſus Conjungit.

Exemplum poſterioris.

Rari quippe boni, vix ſunt numero to tidem, quot thebarum Poetæ, vel divitis hoſtia Nili. Redki ſo dobri, kumaj jih je v'ſtivili tulikain, Kuliku je vrat v' mesti Thébe, ali kuliku je ſtrug bogat iga Nila. orationes Conjunguntur per particulas, vix, et, vel.

Secunda Regula.

Ut Conjunctio Cauſalis, et quæ ſimilem vim habent, adſciſcit Conjunctivum: Si præſens verbum præcedit, præſens Conjunctivum erit, ut: jubeo, ut facias, velím da ſturiſh. verbum præſens, velím, adſciſcit, præſens Conjunctivum cum particula, da, quod eſt, ut.

Si verbum præteritum præcellerit, et it præteritum Conjunctivum cum particula, da nempe, da bi ſturil.

De Præpoſitionibus

1. Verba aliquando cum Accuſativo, vel cum Ablativo conſtruuntur, vi præpoſitionis cum qua componuntur, ut: Adeo Patrem, Grem K'ozhétu. Verbo, Grem, additur Dativus, vi præpoſitionis

K' præfixæ, quæ ad ſignificat, non enim dicitur: Grem ozhétu.

II. Sæpe latini præpoſitionem repetunt, ut: accedo ad pedilſequas. Grem K'mójſh-Kram. ſlavi contenti ſunt una præpoſitione.

De Interjectionibus

I. Hej et væ Dativum habet, ut: hej mihi, qualis erat, Ai meni, KaKóu je bil. væ Capiti tuo, ve tvóji glavi.

II. Heu et proh, Accuſativum petunt, aut Nominativum, ut: heu ſtirpem inviſam. oh te ſovráshne shlahte. ſlavi Genitivum faciunt.

III. ô, Exclamandi particula, modo Nominativum, modo vocativum, modo Accuſativum adſciſcit, ut: ô fortunati, ô vi ſrézhni ô fortunatos agricolas, ô ſrezhnih Kméti zhou. hoc ſlavi Genitivo efferunt.

IV. Exclamationes, indignationes, querelæ per infinitivum, et Accuſativum efferuntur, quas orationes pueri in interpretando reſolvere debent in indicativas orationes, ut: ſic omnia fatis in pejus ruere, et retrò ſublapſa referri. id ſic interpretandum eſt:

Sic omnia ruunt fatis in pejus, et retrò ſublapſa referuntur. Slavice ſic:

Taku vſe rezhí ſkusi vſhafajnje, le v'hu

jſhi, nasáj padejózh (Ali ſe svernejozh) priti.

Et tamen addit infinitivus affectum quemdam, quaſi dicas: miſerabile eſt, ſic omnia ruere in pejus. Mila rezh je, da taku vſe rezhí le v'hujſhi ſe reſiplejo.

item: Ah! tantam ne rem tam negligenter agere? Aj da ſe ena taka velika rezh takú nemarnu dela.

In his et ſimilibus formulis ſubintelligitur: decuit, vel oportuit.

De Metaplaſmi Quibusdam Speciebus.

in Carniolana lingua uſitatis.

Aphæreſis, ut: mu, pro, njemu, illi. ga, pro, njega, illum. jo, pro, njo, illam. nu, pro, inu, et.

Syncope, ut: Bom, boſh, pro, Bodem, bodeſh, ero, eris. Ozha, pro, ozhéta, patrem.

Paragoge, ut: doKler, pro, doKle, quandoquidem. KaKor, pro, KaKo, ſicut. ſizer, pro ſize, alias.

ApoKope. ut: lubit, pro, lubíti, amare. piſat, pro, piſati, ſcribere. me, pro, mene, me. te, pro, tebe, te. Se, pro, ſebe, ſe. bo, pro, bode, erit.

Antiſtichon. ut: Kakor, pro, Kakur, o, litera, pro u, ſicut. Bug, pro, Bog, Deus. Moj, pro, muj. tvoj, pro tvuj.

Caput XV.

De Proſodia

ſeu Accentu.

Plena ratio elevandi, et deprimendi ſyllabas, tradi hic non poteſt, interim tamen hæc obſervantur.

I. Monoſyllaba dictio, nullo ſignata tono, acutum habere intelligitur, ut: jeſt, ego. Vejm, ſcjo. gdu, quis.

Si verò in ea ſyllaba vocalis rapidiùs pronuncianda erit, gravis accentûs nota ſignabitur ſic: pèr, ad. Kàr, quid, tàr, quoque, et.

II. Diſſyllaba dictio, in prima intelligitur habere acutum, ut: delam, laboro. piſhem, ſcribo.

Secus erit ultima eo ſignanda accentu, ut: velám, valeo. Predám, vendo.

III. Poliſyllaba dictio intelligitur habere accentum in antepenultima, ut: délamo, laboramus. delate, laborate, délajo, laborant.

Si verò ſecus ceciderit, ſuo loco erit notandus acutus tonus, ut: velímo,

jubemus. velíte, jubete

IV. Perpetuum hoc erit, ut ubicunque raptim vocalis efferenda, ut id gravi notetur accentu, ut: pèrprávum, præparo, rèsvéshem. ſolvo.

V. Accentus haud facilè à themate ſuo variat, ſeu diſcedit, niſi id caſuum et perſonarum differentia exigat, ut: vajlam, aſh, a, volvo, volvis, volvit. in prima intelligitur habere accentum. At vajlám, áſh, á, id eſt, valeo, es, et vel in pretio ſum, habet, et ſervat etiam accentum in ultima, idque diſcriminis gratia.

Hæc pauca monui ſaltem, ſi quibus melior ratio magis probatur, per me licet. Saltem hoc volo, nè temerè quid, et ſine ratione fiat

FINIS.